העולם הזה

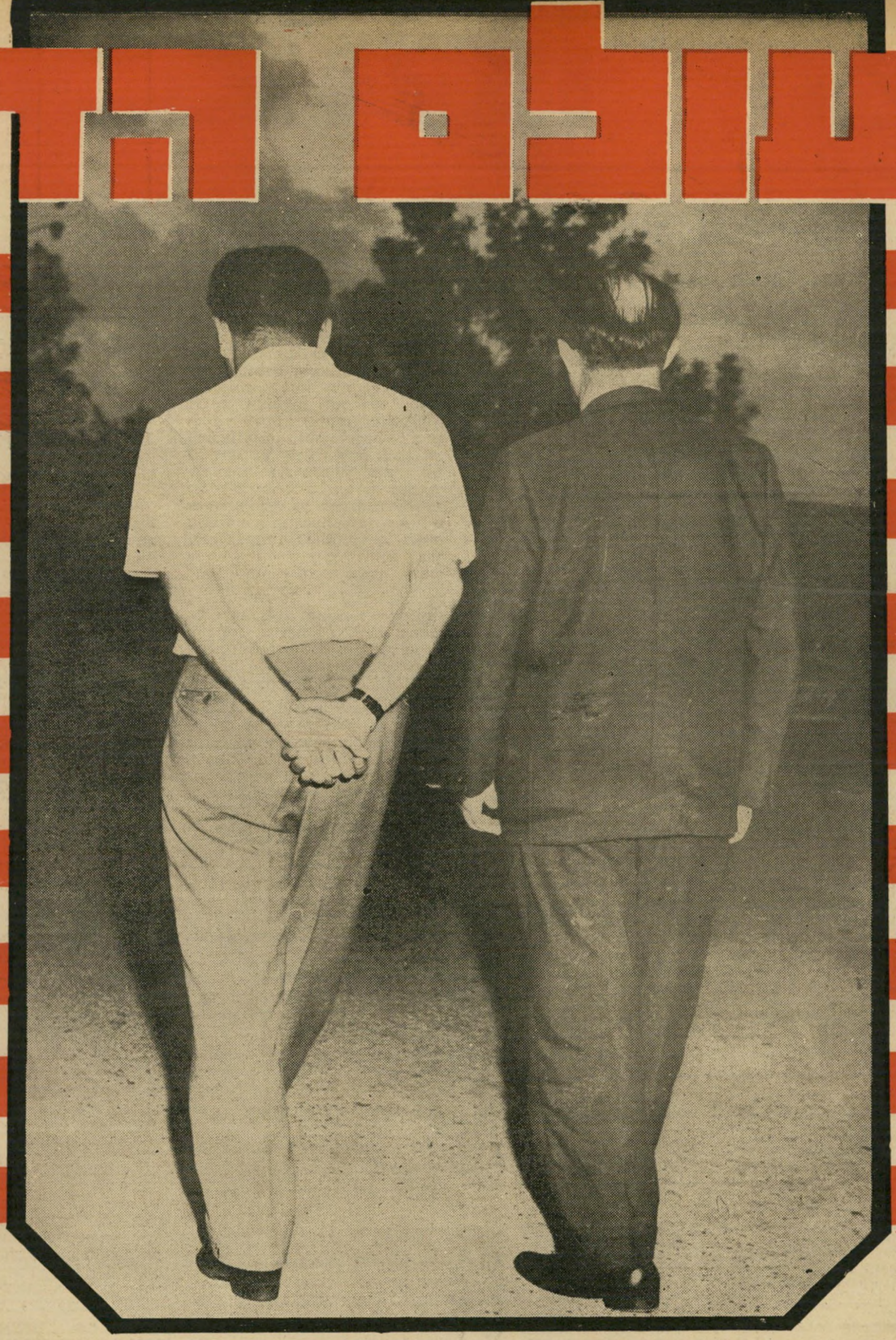

מנחם בגין ושמואל תמיר:

מי ידפוק את מי

שלנו
ZOO הארץ

עיתון הילדים שאיכפת להם

מאחורי החדשות

מה קרה בנורבגיה?

המאורעות האחרונים בנורבגיה חרחוקה רצופים (מלאים) מישגים, טעויות, אי־הבנות ואף פשעים מחרידים (איומים). עדיין רובץ ענן ערפל כבד על ההתרחשויות ולמענכם ננסה להבחיר במקצת את התמונה.

כל העניין החל בעיר לילהאמר בנורבגיה באי־הבנה זעירה שהובילה למותו של מרוקאי, אוחד (חבר של) מחבלים ומרצחים, בשם אחמד בוּשיקי, שכפי הנראה גרם בהתנהגותו הפזיזה את מותו שלו.

ממשלתה האנטישמית של נורבגיה ניצלה תאונה מיקרית זו, שהיתה כאמור טעות בלבד, על מנת להבאיש את ריחם של יש־ראל והעם היהודי. משטרת נורבגיה מיהרה לעצור „חשודים ברצח", בתוכם שני ישראלים, בעוד היא מתעלמת (לא שמה לב) כליל מקיום קבוצות רוצחים ערביים בשיטחה.

בלהיטותם האנטי־ישראלית ביצעו שילטונות נורבגיה כמה פשעים מחרידים, המנוגדים לכל כלל אנושי ובניגוד לאמנות (חוקים) בינלאומיות (בינלאומיים). שוטרים פרצו אל ביתו של דיפלומט ישראלי שקט ושלו, אב למישפחה, ועצרו בתוך ביתו שני מטיילים ישראלים שנקלעו לשם ב־מיקרה. נוסף על כך מתברר עתה שהמישטרה הנורבגית עסקה בהאזנת־סתר (ציתות) לשיחותיו של הדיפ־לומט הישראלי, ויש הרואים בכך פרשת שחיתות נוראה בנוסח „ווטר־גייט" האמריקאי.

גם העיתונות הנורבגית הניאו־נא־צית והפרו־ערבית לא טמנה ידה ב־צלחת וחרצה מישפט מוקדם בהאשי־מה את שני הישראלים ואת מדינת־ישראל ברצח וטירור.

ממשלתנו מיהרה להגיב בחריפות (סחוג) על צעדיה חסרי התקדים, שנעשו בניגוד לכל חוק, של ממשלת נורבגיה. כולנו מקווים שישראל תמשיך בלחציה עד לשיחרורם של שני הישראלים הגיבורים החפים מפשע והעמדתם לדין של הפלסטינאים הרוצחים המסתובבים חופשיים.

ילדים רוכלים

● תמורת בולי־ספורט משולשים מאוסטרליה, אשמח לקיים מגע־מיני עם כל המעוניין. רבקה ווייס, בת 11½, חולון.

● אנו, קבוצת ילדים מסיבוב קשטינה, הלומדים בכיתה ה', לאחרונה הקמנו חוג למרטיבי לילה, ויש לנו ראש־קבוצה, סגן ומזכיר. בינינו סוכה בחצרו של אחד הילדים, ואנו מתכנסים בה כל ערב ומרטיבים אחד את השני. נשמח להכיר קבוצות מרטיבים נוספות, ואף להחליף שעוונות. פנחס (פיפי) כצנבלט, ראש־קבוצה.

● **רק אצלנו! רק אצלנו תקבל רשימה של ידידות שנות־נות! מבחר עצום בכל חלקי הארץ. „פאני היל", ת.ד. 6968, סביון.**

● אני מעוניין להקים מיפלגה ראשית עם כל מי שמעוניין, בתנאי שאני אהייה הראשון. אורי, כיתה ז', ביה"ס לדוגמא.

● אני מחפש חברים לעט. מוכן להיות חבר של ילד או ילדה שיש להם עט שני צבעים. רמי פרקר, תל־אביב.

● **קורקינט ג'.אמ.סי. 65, 80,000 ק"מ, במצב מצויין, אי־כרוך, טפט לשנה. 03־826234.**

● אשמח להכיר ילדות עד גיל 10, למטרות רציניות. ה. הומפרט, בן 48½, ביה"ח הממשלתי, באר־יעקב.

● תחביבי הוא בניית דגמי ביניינים מחרקים מיובשים. לאחרונה בניתי דגם של כיכר ציון בירושלים מפרות־משה־רבינו, וזכיתי בפרס עיריית ירושלים לתכנון סביבתי. אשמח להתכתב עם ילד או ילדה שתחביבם הוא הר־כבת דגמי מטוסים משערות־סוסים. ציון בן־תיקו, כיכר ציון.

● **מוכן להחליף את אימי (43/174) ואבי (47/186) תמורת רכבת חשמלית או אקווריום. לכתוב לת.ד. 106 (יוסי).**

מה חדש במדע

מכונה מופלאה

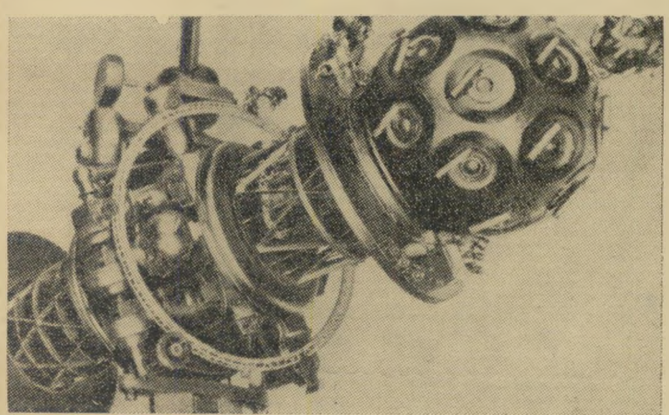

מדענים בארה"ב הצליחו, לאחר מחקר ממושך, לפתח מכשיר מיוחד אשר יכול לפצח גרעינים במו־ידיו. המכשיר החדש, הנקרא XT-54f והידוע יותר בכינויו „פיצי־1", מופעל מרחוק על־ידי מערכת בקרה אלקטרונית מתוחכמת, והוא מסוגל לפצח במשך שעה אחת כ־466,890 גרעינים.

„פיצי־1" מפצח את כל סוגי החמניות, הקטניות וכן אגוזים ושקדים בעזרת קרן לייזר אולטרא־סונית. לפני הפיצוח מופעלת עין חשמלית הנתונה בתוך אוסצילוסקופ ציקלוטרוני, ומלקקת את המלח מעל הגרעינים. „פיצי־1" ניזון מסוללות קטודיות תלת־ערכיות אשר מפיקות אנרגיה חשמלית מעיכול זרעוני חומוס או שעועית (המכשיר מצוייד במפלט משוכלל, לשיחרור עודפי הגאז). נתבשרנו כי עיריית תל־אביב הזמינה שני מכשירים מסוג „פיצי־1 א'" וכי הם יוצבו בקרוב באחד מבתי הקולנוע בעיר.

עתה עוסקים המדענים בבניית מכשיר נוסף אשר יהיה מסוגל לטאטא כ־466,890 קליפות במשך פרק זמן שאינו עולה על שעה אחת.

פינת החי

לאחר שעסקנו בגידול כלבים, חתולים, תוכים, אוגרים ונחשים בעסוק השבוע, כפי שהבטחנו, בצער גידול הורים. מסתבר, שנושא זה מעסיק רבים מטריד ילדים רבים ואף גורם לקשיים וסיכסוכים חריפים בכמה מישפחות.

כותב לנו סער, בן שלוש, מירושלים: אבא שלי מדבר אלי בקול מאנפף ובכל מיני מילים מטומטמות כמו „פוצ'יניו—הייטה—דוד—טוב" וכו'. שאלותי הן: א. מה הוא חושב — שאני דביל? ב. איך לגמול אותו ממינהגים אלו?

ובכן, סער, ייתכן שאביך אומנם חושב שאתה דביל ואם ימשיך בהתנהגותו זו יש סיכוי טוב שאכן תהיה כזה. לעומת זאת ייתכן בהחלט שאביך, ולא אתה, הוא הדביל.

אם התכונות שמגלה אביך נובעות מהפרעות פיזיולוגיות אין מה לעשות בעניין, אך אם מקורן בהפרעות נפשיות — נסה, רצוי בנוכחות אורחים, לומר לו בעדינות „אבא אולי תפסיק לדבר כמו דביל." יש להניח שזה יעזור.

לענת פ., בת השמונה, יש בעייה אחרת: ענת גילתה שהוריה משקרים זה את זה וגם אותה. לאחרונה אף החל אביה לגנוב כספים (אומנם סכומים פעוטים) מן המישרד. ענת היכתה את אביה כעונש על מעשיו, אך הוא ממשיך בדרכו הנלוזה. היא שואלת מה לעשות.

טעות כפולה עשית, ענת — הראשונה היתה כשנמנעת מלהתייחס לשקרים, הקטנים כאילו, של הוריך, שהרי עבירה גוררת עבירה והנה החל אומנם אביך לגנוב. טעותך השניה היתה בתגובתך הנימהרת לגניבותיו של אביך, שכן עונש בכלל, ועונש גופני בפרט, אינו מפסיק התנהגות שלילית מסויימת, אלא אדרבא — מחזק אותה.

עלייך להקדיש יותר תשומת לב ואהבה להוריך, שכן נראה בעליל שהתנהגותם מקורה בקיפוח וחוסר ביחסי אנוש חמים כלפיהם. הרבי לשחק איתם, לטייל יחדיו ולשוחח על כל נושא שיחפצו. נסי להסביר להם, לא בכעס כי אם בחיבה והבנה, לאן יכולה התנהגות כשלהם להוביל.

אם בכל זאת תימשך ההידרדרות היינו ממליצים לשלוח את הוריך, בהסכמתם כמובן, לטיפול פסיכיאטרי אינטנסיבי ויפה שעה אחת קודם.

פינת הפחגם:

איזה גיבור — הכובש את יצרו!

(חז"ל)

ילדים, הרבו בכיבושים ותהיו גיבורים!

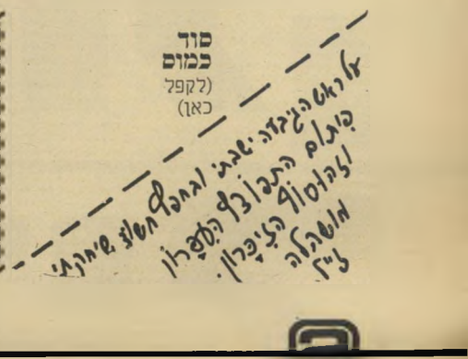

פְּכְפוכֵי נעורים

שיר

והים
רוטט ברסיסי נחשול כסוף
שרוח עב קיפד בכנף-זעם
בלב חדל,
ואת —
ילל אביון סמוק-גדם
ואת אינך אמי
בנפתולי מורד חידלי-הנפש
כקרדום בבקע ארז
נוטף אימרי ברז
וכתיתות עגל תם
עם צ׳יפס
וסלט.
קר.

שלי וורדסוורת
בת 16½, נתניה.

מתי יבוא השלום?

אתמול חלמתי חלום —
שבא שלום!
ונורא נבהלתי;
כי אני רוצה שאגדל,
להיות גיבור וחייל —
ולצאת למילחמה,
בשימחה וצהלה,
ולהרוג את כל האוייבים,
עד שלא ישארו בכלל ערבים —
ואז יבוא השלום.
והצטערתי, אללי!
שהשלום בא בלעדי,
והתעוררתי פתאום —
והנה כל זה רק חלום.

כ״ץ (כתב צעיר) **שלום כ״ץ**
פרדס כ״ץ

רמי ד. ממושב זיקפה שואל: אני בן 16, ומזה כמה חודשים אני מרגיש משיכה חזקה לבנות בכיתה. אני גם אוהב ללטף אותן ולדגדג. האם אני לסבי?

יורם המדריך משיב: עליך להבין, רמי יקירי, שנטיות לסביות בגיל זה, בעיקר בין זכרים לנקבות, הן טבעיות ביותר. יש להניח שהזמן יעשה את שלו, ואתה תהפוך לביו־סכסואל כמו כולם.

ג. נ. מבית־זרע שואלת: בכיתתי בן אחד (דווקא נחמד) שאברמינו באורך של 84 ס״מ. כל הבנים לועגים לו ואומרים שזה לא טבעי. שאלתי היא: האם הוא מפגר מבחינה מינית, והאם יש סיכוי שהוא עדיין יתפתח? (הוא כבר בן 15).

יורם המדריך משיב: ג.נ. החמודה, לא צירפת מספר נתונים חשובים שבלעדיהם קשה לענות על שאלתך. למשל: באיזה בית־ספר מדובר, וכמה רגליים יש לידידך. אם תשלחי לנו פרטים אלה, אשמח לענות על שאלתך.

אידי המיואש מירד־המעביר

שואל: אני בן 6.5, ומזה שנתיים שאני מאונן באופן סדיר פחות או יותר. איך להיפטר מזה?

יורם המדריך משיב: אודי ידידי, הרבה לעסוק בפעילות ספורטיבית ונפשית. עסוק באלגברה, פתור תשבצים, שחק שש־בש, ובאופן טבעי ידעך העניין מעצמו. נערה שתופיע בשמי חייך תחסל כליל את הבעייה. לבש ורוד. אם ברצונך להיפטר מזה באמת ובתמים, תעזוב את האוננות ותעבור לגרזן.

תם ג. מקריית־אשך שואל: לשאלתי שני חלקים: איך באים ילדים לעולם, והאם סיפיליס עלול לגרום לאימפוטנציה?

יורם המדריך משיב: תם פעוט, החסידות הן שמביאות את הילדים לעולם. אשר לשאלתך השנייה, הסיפיליס כשלעצמו אינו מחלה מזיקה, אלא אם כן אתה דופק אחת מן החסידות האמורות לעיל.

פאני ה. מרמת־אבינה שואלת: אני בת 13 ואם לתאומים חמודים. מזה 4 חודשים אני יוצאת עם בן אחד והוא כל הזמן רוצה לעשות לי. האם הוא לא צעיר מדי?

יורם המדריך משיב: בבעיות מסוג זה, לא הגיל הפיזיולוגי הוא הקובע, אלא הבגרות והבשלות הרוחנית קריץ קריץ טרלבם טריליבים חצלופ קרצפיח שלמפוף קרומפפפף!

כולנו צחקים

שעשוע חשבוני

לבריכת השחיה שני ברזים. האחד ממלא את הבריכה במשך 4 שעות והשני במשך 12 שעות. יום אחד פתחו את שני הברזים גם יחד. כמה ילדים יטבעו בבריכה בחופשת הקיץ?

חידות ושעשועים

חידה

לראשי כובע פלדה
עומד על רגלי היחידה
ואינני חסידה.
מי אני?

(צלב קרס)

מצא את הטעויות

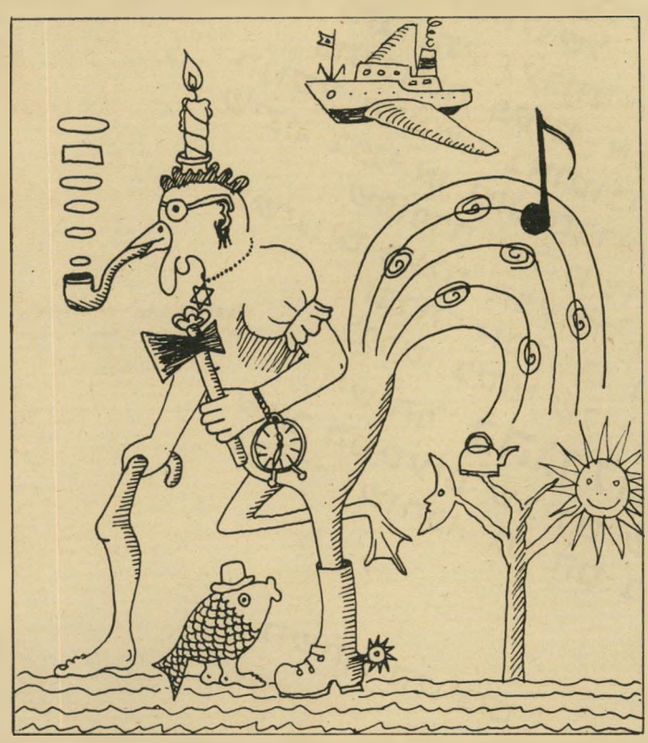

ידידנו הצייר מר בילבולי צייר תרנגולת. כיוון שמיהר מאוד במלאכתו, נפלו בציור 12 טעויות דקות. ילדים, אימצו מוחכם ועיזרו למר בילבולי לתקן את הטעויות. פרסים (אירניים) יוגרלו בין הפותרים נכונה.

חשבץ הגבורה

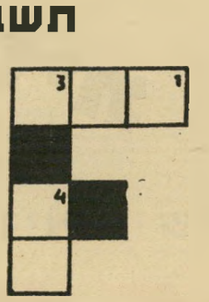

מאוזן: 1. צבא הגנה לישראל (ר״ת). 3. אות פינתית באלף־בית העיברי.

מאונך: 3. סימון מקובל למכוניות ללימוד נהיגה. 4. אין הביישן ל.. ואין הקפדן מל... / מכשיר מדידה / משוגע באנגלית ולא „קרייזי״.

פתרון:

מאוזן: 1. צה״ל, 3. ל׳, 4. מלומדאה.
מאונך: 1. צה״ל, 3. ל׳, 4. מד.

לאן נעלם הסבא?

סבא ודני יצאו ליער לצוד טרף. לפתע נעלם הסבא בסבך היער. עיזרו לדני למצוא את סבא, ציבעוהו יפה בציבעי מילחמה והוסיפו קורט פטרוסילנון. פרסי פיתוח יוגרלו בין הפותרים נכונה. בתיאבון!

זברה
חפש אותי באוטובוס!
נערת "זברה" מעניקה
פרסים באלפי לירות
זברה משחת השיניים הכשרה הטובה
בתל־אביב,
בירושלים ובחיפה.
באוטובוסי המזל של "זברה",
נבקר אני וחברותי, נערות "זברה"
בתלבושת פסים-אדום ולבן.
הנוסע הראשון באוטובוס
שיציג בפני או בפני חברותי
שפופרת של משחת
השיניים בעלת הפעולה הכפולה
"זברה" יזכה, בו במקום
בפרס כספי של 50.- לירות.
וישותף בהגרלת ענק.
שאר הנוסעים שבידם שפופרות
"זברה" ישותפו, גם הם, בהגרלה.
משחת השיניים
זברה
של
עץ הזית
שמור על בריאות שיניך וזכה בפרס
פרסום מלר

האם הם צוחקים ממך?

הם חושבים שתצביע בעד המערך, בגלל יצחק בן־אהרון, מפני שאתה מסכים עם בן־אהרון בעניינים רבים.

הם רוצים להשתמש בבן־אהרון כמו בנייר־אריזה יפה, כדי לעטוף את הסחורה הקלוקלת של גולדה, ספיר ודיין.

אבל

לא האריזה חשובה, אלא הסחורה שבתוך האריזה.

קול הניתן למערך

אינו קול לבן־אהרון!

קול למערך הוא קול לגולדה, לספיר, לדיין, לאימפלציה דו־הרת, לרמאות של תוספת־היוקר, למילחמה בלי־סוף, לחברה שבה מתעשרים הפרוטקציונרים ויורד הערך הריאלי של שכרך.

שליטי המערך כבר החליטו מזמן לסלק את בן־אהרון הטר־דן אחרי הבחירות, ולשים במקומו עסקן נאמן, שיהפוך את ההסתדרות שוב למכשיר צייתני בידי ממשלת ספיר.

האם תיפול בפח?

אתה מכיר אותם!
אתה מבין את הטכסיס!
אתה יודע שזוהי אחיזת־עיניים!

לכן תאמר להם:

צוחק הצוחק אחרון!

אנשי העולם הזה — כוח חדש, שי"ח, האופוזיציה במק"י, החברים הלוחמים בוועדי־עובדים, כבר הו־כיחו שאפשר לקום ולהיאבק בשילטון הבוסים. הם התלכדו עכשיו להקים ביחד בהסתדרות

אופוזיציה לוחמת,

יעילה ופעילה!

הצטרף למאבק! הצטרף אלינו!

מ ר י - המחנה הרדיקלי הישראלי וחזית השמאל הסוציאליסטי

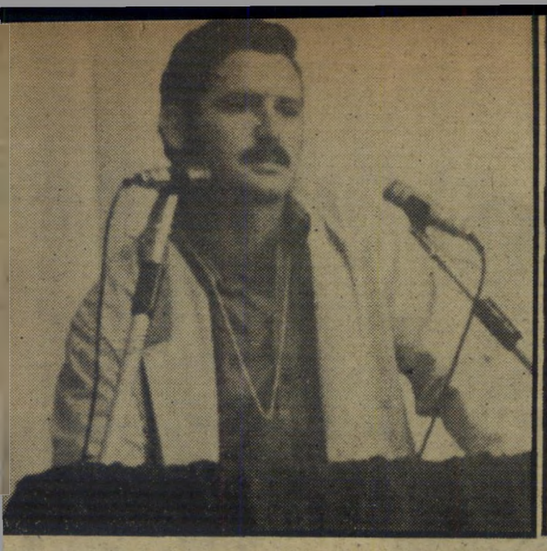

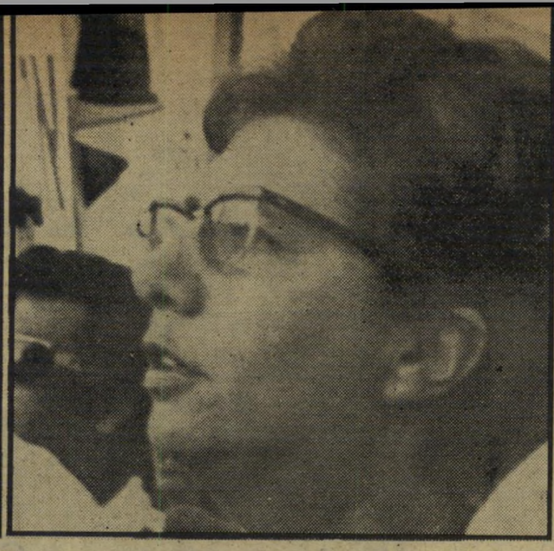

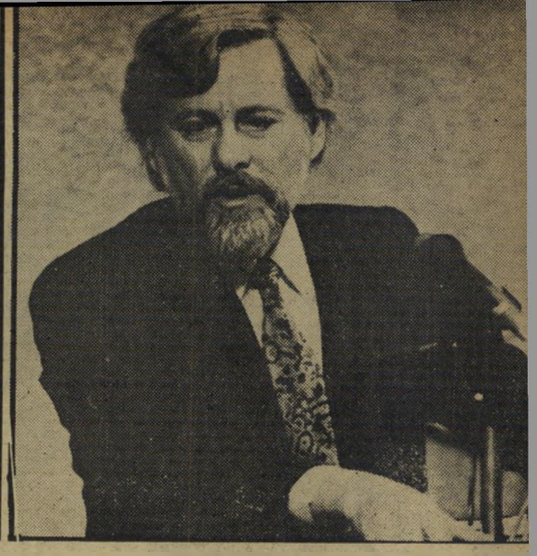

אורי אבנרי נואם מעל דוכן הכנסת — אסתר וילנסקה בהפגנה — יוסי אמיתי נואם בוועידת בולוניה

מה זה מרי וחזית השמאל

אנחנו גוף לוחם. מאחדת אותנו מטרת המערכה, והרצון להאבק.

לנו אידיאולוגיות שונות, דגלים שונים. הדגל הכחול־הלבן של הנאמנות למדינה. הדגל הלבן של השלום. הדגל הזהוב של הליברליזם. הדגל האדום של הסוציאליזם. הדגל השחור של ישראל השניה. הדגל הירוק של ערביי ישראל.

דגלים רבים — מחנה אחד. מאבק אחד.

הרעיון שהדריך אותנו כאשר הקמנו את מרי וחזית השמאל הוא: יישאר כל אחד נאמן לאידיאולוגיה שלו. אולם הבה נתלכד כדי להאבק יחד למען הפיתרונות המעשיים לבעיות המעשיות. את הוויכוח על העתיד הר־חוק — נשאיר לעתיד הרחוק. **ובינתיים נילחם יחד למען חיים טובים יותר היום.**

מרי וחזית השמאל מאחד ליברלים וסוציאליסטים, חי־לוניים ודתיים, שוחרי שלום וקידמה מכל המחנות. המס־כימים למצע שמטרתו לחולל **שינוי רדיקלי בהסתד־רות.**

ואלה הם המרכיבים העיקריים של מחנה זה:

מרי - המחנה הרדיקלי הישראלי

קם בחודשים האחרונים ביוזמת תנועת העולם הזה — כוח חדש, ראשי רשימת־השלום, אינטלקטואלים, סטו־דנטים ואישים בלתי־תלויים.

המאבק של סיעת העולם הזה — כוח חדש בכנסת כבר הפך לשם־דבר. חבר־הכנסת **אורי אבנרי** הטביע את חותמו על הכנסת הששית והשביעית לא רק במילחמתו הבלתי־נלאית למען השלום והדמוקרטיה, נגד הסיפוחיזם והכפייה הדתית, אלא גם היה בכנסת הלוחם הפעיל ביותר **בעד צדק סוציאלי וחיסול הפער, נגד השחי־תות, התעשרות הפרוטקציונרים של ספיר וה־מזימות השונות לדיכוי חופש־המאבק של ה־עובדים.**

בעזרת היועץ הפרלמנטרי של הסיעה, **אמנון זיכ־רוני**, ניהל אבנרי מאבק עקשני נגד החוקים השונים לאיסור שביתות וצימצום המאבק המיקצועי, **שנועדו לכבול את ידי השכירים במאבק למען חלוקה צודקת של ההכנסה הלאומית.**

בשנתיים האחרונות ניהל **אלכס מיסיס**, חבר הועד הפועל מטעם סיעת העולם הזה — כוח חדש, מאבק מקביל במוסדות ההסתדרות. הוא הוכיח שגם במיבצר ההסתדרות אפשר ללחום ולנצח, לזעזע את שילטון הבוסים ולהטריד את מנוחתם.

מזה זמן רב פועלים ראשי תנועת העולם הזה — כוח חדש למען הרחבת הכפים של המאבק, וליכוד כוחות — בתנאי שליכוד זה לא יפגע בכושר־המאבק וברוח האופוזיציונית.

יחד עם אישים, חוגים ותנועות אחרות הקימו עכשיו את **מ ר י** — איחוד ראשון שישמש בסיס להקמת **תנועת־מרי גדולה, מקיפה וזוחמת בשנים הבאות.**

חזית השמאל הסוציאליסטי

הוא צירוף של שני כוחות, שהחליטו להקים יחד עם מרי אופוזיציה לוחמת בהסתדרות.

שי"ח — (שמאל ישראלי חדש) — גוף צעיר שיצא בסוף שנות ה־60 למאבק נגד המימסד, למען שלום וצדק סוציאלי.

רבים בשי"ח הם **חברי קיבוצים שפרשו ממפ"ם,** כשזו נבלעה במערך. יחד עם **פורשים ממק"י,** וכן עם תלמידים וסטודנטים צעירים, ניהלו מאבקים שהיכו גלים במדינה ובעולם כולו. מהפגנות נגד ההתנחלות בחברון ונגד הריסוס בעקרבה, ועד לפלישה לסופר־מארקט בירושלים במחאה על ההתייקרויות, גילו אנשי שי"ח את האומץ להוציא את הציבור לבעיות הכאובות באמת.

עתה מרחיב שי"ח את פעילותו, **מהרחוב והקמפו־סים אל הכנסת וההסתדרות.** ביחד עם כוחות אחרים, בעלי השקפות־עולם שונות, הולך שי"ח לבחירות כדי לקדם את המטרות שלמענן הוא פועל מאז היווסדו.

האופוזיציה במק"י התגבשה במערכה עם הקו הרשמי במק"י, נגד טיטוש אחריותה של ממשלת ישראל לקיפאון שהשתרר במשא־ומתן לשלום. היא תובעת לדרוש בצורה חד־משמעית מן הממשלה להתחייב שתמורת הסכם־שלום, שיבטיח את ביטחון המדינה, תהיה מוכנה להחזיר את השטחים המוחזקים. האופוזיציה פעלה במשך שנים **לליכוד כוחות־השלום,** לבניין אלטרנטיבה של שלום, הגנה על זכויות העובדים ודמוקרטיה.

בראש האופוזיציה עומדת **אסתר וילנסקה,** ש־היתה חברת־כנסת בשלוש קדנציות, ושייזמה הצעות־חוק רבות להגנת העובדים, כמו חוק **"שכר שווה לעבודה שווה", חוק שכר מינימום,** חוק שבע שעות־עבודה לפועלי־בניין, חוק מעמד חודשי לפועלי תעשייה, **חוק איסור השמדת מזון,** ועוד ועוד. יחד עימה פועלים **אליעזר פיילר** ("שומרניק"), חבר קיבוץ, שהצטיין בפעילותו למען **ההתיישבות העובדת, ואברהם הס,** מזכיר אירגון הלוחמים האנטי־נאציים, העומד בראש **המאבק להגנת הדיורים.** עם האופוזיציה במק"י נמנים **חברי ועדי־עובדים** בכל רחבי הארץ, המסורים בלב ונפש להגנת ענייני העובדים.

שי"ח והאופוזיציה במק"י הקימו חזית משותפת, שמאלית־סוציאליסטית — והחליטו במשותף לתת יד ל מ ר י, לשם ניהול מאבק משותף ומזוכד.

מטרת **מרי וחזית השמאל** היא להקים אופוזיציה רדיקלית לוחמת למערך, ולשמש כתובת אמינה לכל האזרחים המואסים במדיניות האנטי־לאומית של גולדה— דיין ובמדיניות האנטי־סוציאלית של גולדה—ספיר. לצער־נו לא הוגשם עדיין ליכוד מלא בשלב הנוכחי. אחרי שיחות ממושכות נסתבר לנו שאי־אפשר לכלול כיום במחנה זה את הקבוצה השלטת במק"י וכמה מבני־בריתה. **מבלי שהדבר יפגע באופי האופוזיציוני העקבי של המחנה בעניני פנים וחוץ.** זה חבל — אבל המאבק חשוב יותר מאיחוד מלאכותי, ללא מצע משותף.

זוהי רק ההתחלה!

איחוד **מרי וחזית השמאל** לא נולד במיקרה, ול־צורכי בחירות בילבד.

הגופים והאנשים המשתתפים בו כבר נפגשו בשנים האחרונות במאבקים רבים. **הם הפגינו יחד נגד הע־וול בפיתחת־רפיח, בעקרבה, באיקרית וביריעם.** הם נפגשו בהפגנות נגד השחיתות, למען תוספת־יוקר צודקת, **נגד הורדת השכר הריאלי, למען צדק לבני שכבות־המצוקה,** נגד הכפייה הדתית.

בהקימנו עכשיו מיסגרת משותפת למאבק בהסתדרות, אנו צועדים רק את הצעד הראשון. אנו חותרים לליכוד גדול יותר, שיציב לא רק **אלטרנטיבה ברורה למדי־ניות האנטי־לאומית והאנטי־סוציאלית של המערך והימין,** אלא ישמש גם **גרעין ראשון לכוח אלטרנטיבי,** שישתתף בשנים הבאות במאבק על השיל־טון במדינה ובהסתדרות.

אנחנו קוראים לכל אדם, לכל חוג ולכל תנועה, המו־כנים לתת יד למאבק משותף זה, להצטרף אלינו. אין אנו מקדשים מיסגרות אירגוניות. אין אנחנו דורשים הצטרפות לאידיאולוגיה כלשהי. אנחנו מוכנים לשתף פעו־לה עם כל גורם המואס במישטר הקיים, ושפניו לשלום, לדמוקרטיה ולצדק סוציאלי.

חבר — הצטרף!

כשאת מארחת בביתך האם את נשארת בחלוק או לובשת שמלה?

זהו ההבדל בין "משהו קר" לקפה קר.

כשבאים אורחים אפשר לקבל אותם "סתם"
ואפשר לקבל אותם "עם כל הלב".
ההבדל בין שני סוגי האירוח מתבטא בכמה פרטים קטנים,
כמו למשל — צורת הלבוש שלך, או הכיבוד המוגש לאורחיך.
שתייה למשל. אפשר להגיש לאורחים סתם משקה,
ואפשר להגיש להם משקה—עם—יחס — קפה קר! עם או בלי
קצפת. עם או בלי גלידה. עם או בלי קש.
קפה קר הוא תמיד יותר מ"סתם משקה".
קפה קר מוסיף לאירוח שלך... חמימות!

בקיץ, קפה קר ליבר-קליבר!

א. אייזיקוביץ' | Vision

בוקר יפה

בשבוע שעבר זכינו בכבוד, השמור בדרך כלל להצגות תיאטרון או לסרטי קולנוע. כתבת־השער של גיליון העולם הזה האחרון (1874), שעסקה בפרשת „העסק הביש" בנורבגיה — שעוררה הדים בעולם וצוטטה במיוחד בעיתוני נורבגיה, דבר עליו דווח בהרחבה בארץ ובשידורי ישראל, שאינם מפנקים אותנו בדרך־כלל בפירסום — זכתה לניתוח מדוקדק ולביקורת קפדנית ומפורטת באחד מעתוני־הערב. ישעיהו („שייקה") בן־פורת, מחשובי הפרשנים של העיתונות הישראלית, מצא לנכון לבקר כמה היבטים של הכתבה סליחה, טעות בקורבן, שעסקה ברצח המרוקאי אחמד בושיקי בנורבגיה.

שייקה, כמובן, לא הזכיר את השם המפורש של העולם הזה. אולם למרות נסיונות ההסוואה שלו, הוא לא השאיר כל מקום לטעות בזיהוי.

כך, למשל, הופיע הקטע הבא בכתבתו: כלי תיקשורת שונים, בעולם וגם בישראל, מיהרו, בהיוודע הפרשה העגומה, לחלק ציונים לגיבוריה... ביטויים כמו „עבודה של חובבים", שלומיאלים", „כנופיית רוצחים", „שיטות שלא היו מביישות את המאפיה" — הופיעו לא רק, אבל גם באותיות עבריות. גם לא חסרו הניתוחים וההערכות, שסיגנונם מדבף בעד עורכים ופרשנים, ישובים בניחותא בכורסאות מרופדות, סיגר ביד, בפאריז, בניו־יורק או תל־אביב, המוכיחים שחור על גבי לבן, שהיתה כאן סידרת טעויות ומישגים, שחוללו מבצעי רצח בושיקי, החל בעובדת היותם קבוצה כה גדולה, וגמור בסענה שלא היו „ממודרים" (לשון מדור) כנדרש..."

בן־פורת מתייחס אומנם ל„כלי־תיקשורת שונים", אולם כל הציטוטים שלו לקוחים מתוך הכתבה בהעולם הזה, שהיתה ככל הנראה גם הכתבה הראשונה והיחידה עד כה בעיתונות הישראלית או הזרה שכללה ביקורת מיבצעית (להבדיל ממוסרית או פוליטית).

אני נוטה להניח שהביקורת של שייקה בן־פורת וטענותיו כנגד הכתבה, אינם בעצם

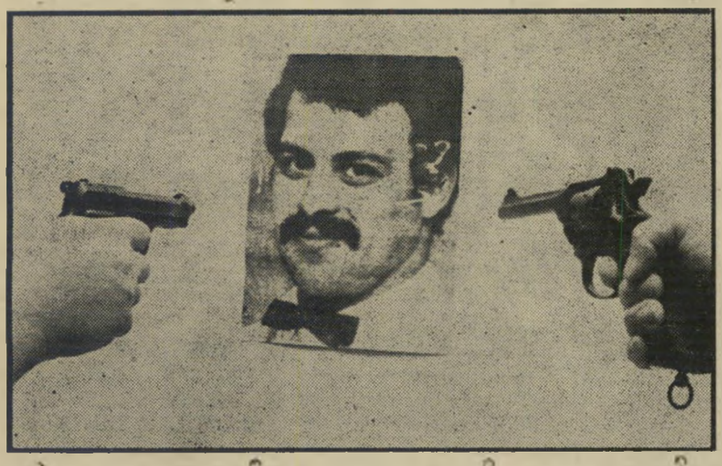

נרצח אחמד בושיקי
סולידריות עם מי?

שלו, אלא של החוגים שהוא משמש להם לפה. אם יש, אולי, סיבה להסתיר את מקור הביקורת, קשה להבין מדוע היה צורך להסתיר גם את יעד הביקורת, ולא להבהיר כי היא מכוונת נגד הפירסום בהעולם הזה.

אגב, הנטייה למיסתורין ולהסוואה בכתבתו של שייקה בן־פורת היא כללית. כך, למשל, הוא מרבה להתבסס בכתבה על פירסומים בשבועון הגרמני קוויק, אך אינו טורח כלל לגלות לקוראיו כי אותם הפירסומים בקוויק נכתבו על ידו. אילו היה מגלה זאת, אולי היה מסתבר לקוראים כי אחד „הפרשנים הישובים בניחותא בכורסאות מרופדות, סיגר ביד, בתל־אביב" ומציפים את העולם בפרשנויות על המלחמה בטירור, הוא בן־פורת עצמו.

אולם נניח לביקורת „אינקוגניטו" זו. לא נתייחס במקום זה גם להיבטים הפוליטיים והמוסריים של הרצח בנורבגיה. יש שתי טענות בביקורתו של שייקה בן־פורת, המופנות כלפינו, המחייבות תגובה.

✶ „אל תדון את חבריך..."

הטענה האחת, לפי ניסוחו של בן־פורת, היא כדלהלן: „מי שלא היו המבצעים של רצח בושיקי, ראוי לכל הפרשנים לזכור שאין דנים אנשים מסוג זה, עד שלא עומדים במקום שם עמדו הם. למשל ב־21 ביולי, בלילהמר."

מוזר לשמוע טענה מעין זו מפי עיתונאי ותיק ומנוסה כשייקה בן־פורת. אם אסור לדון את מבצעי רצח בושיקי עד שלא עומדים במקומם, אסור לבקר גם את מוטי פרידמן עד שלא מנהלים במקומו את נתיבי נפט, או את משה דיין, עד שלא מנהלים במקומו את ענייני הביטחון של המדינה. למעשה, אומרת התפיסה של „אל תדון את חברך עד שלא תגיע למקומו", המונחת ביסוד טענה זו: אסור לעיתונות לבקר כל מעשה, כל זמן שהעיתונאי או הפרשן לא התנסה בעצמו בביצוע אותו מעשה. תפיסה מעין זו משמיטה את אחד היסודות העיקריים עליהם מושתתת עיתונות חופשית.

טענתו השניה של שייקה בן־פורת אינה פחות חמורה ומוזרה מקודמתה. „נניח לחכמים אחר המעשה," אומר שייקה בליגלוג, כאילו ניתן היה לבקר פעולה כמו רצח בושיקי לפני המעשה. „בלי שום קשר עם ביקורתם הרבגונית — המעידה מעל לכול, על היעדר סולידריות עם קבוצת האנשים שפעלו נגד חבורת רוצחים, שחרתה על דיגלה את חיסול ישראל — ישנם שני אספקטים..." ראוי לחזור ולקרוא דברים אלה, המצלצלים כהאשמה עקיפה בבגידה. הביקורת הרבגונית, אומר בן־פורת, מעידה על חוסר סולידריות עם קבוצת האנשים הפועלת נגד רוצחים. מה שמשתמע מכך בעקיפין: מי שמבקר את אלה הפועלים נגד הרוצחים, מזדהה למעשה עם הרוצחים עצמם. לא פחות ולא יותר.

צר לי שאיני יכול להסכים בנקודה זו עם עמיתי בן־פורת. התפיסה של „המטרה המקדשת את כל האמצעים" היא בדיוק תפיסת האירגונים הפלסטיניים, שמדינת־ישראל מנסה להילחם נגדם. אלה הנלחמים בטירור הערבי, יהיו אשר יהיו, ממלאים ללא ספק משימה קשה וחשובה. אולם אין בכך כדי להוציאם מחוץ לכל ביקורת. גם העובדה שהם נאלצים לפעמים לבצע משימות בלתי־אפשריות, שהוטלו עליהם על־ידי הממונים עליהם, אינה משנה דבר לצורך זה. אין שום משימה המקדשת את מבצעיה עד להעמדתם מעל לביקורת.

לפי אותו קו הגיון, שהינחה את טענותיו של שייקה בן־פורת, ניתן לומר שאסור לבקר את פעולותיה של ממשלת־ישראל, מפני שזה מעיד על חוסר סולידריות עם קבוצת אנשים שהחליטה להקים בית־לאומי לעם היהודי הנרדף; או אסור לבקר אף אחת מפעולות צה"ל, אפילו היתה כישלון מובהק, מפני שזה מעיד על חוסר סולידריות עם קבוצת אנשים שנטלה על עצמה לדאוג לביטחון ישראל.

אינני חושב שטענות מעין אלה יכולות לעמוד במיבחן ההגיון. אפילו לא ההגיון של שיקה בן־פורת.

הטכניון־מכון טכנולוגי לישראל

מזכירות לימודי הסמכה
מדור רישום וקבלת מועמדים

מודיע על

פתיחת הרשמת מועמדים לסמסטר אביב - תשל"ד

ליחידות האקדמיות

הנדסה אזרחית
הנדסה גאודזית
הנדסת מחצבים
הנדסת מכונות
הנדסת חשמל
הנדסה כימית
הנדסת מזון וביוטכנולוגיה
הנדסה חקלאית
הנדסה אווירונאוטית
הנדסת תעשיה וניהול
כלכלה וניהול

מתמטיקה
מתמטיקה שימושית
מדעי המחשב
פיסיקה
כימיה
הכשרת מורים, מגמות: מתמטיקה, פיסיקה, כימיה, ביולוגיה
הכשרת מורים טכנולוגיים במגמת חשמל
הכשרת מורים טכנולוגיים במגמת מכונות

ההרשמה תחל ביום א' 5.8.73 ותימשך עד יום ד' 26.9.73.

חוברת ידיעון למועמדים וטפסי הרשמה ניתן לקבל החל מיום א' 5.8.73 ע"י פניה בכתב או ע"י פניה אישית אל „מכלול" בע"מ, קרית הטכניון, חיפה 32000, תמורת תשלום בבנק הדואר ע"ס 3 לירות לזכות חשבון 5302041 ולהמציא את הקבלה ל„מכלול" בע"מ, או תמורת המחאת דואר לזכות הטכניון.

ההרשמה תעשה באמצעות הדואר בלבד.

לתשומת לב המועמדים! בחינות המיון יתקיימו בימים א'—ד' 23.12.73—26.12.73.

אנשים

שינוי נוסף בבית דין:
רחל החליפה את העוזרת

■ באחת משיחות־ההבהרה שמנהל בימים אלה **משה דיין** עם חברי מיפלגתו, נשאל מה התנאי שלו להופעה בחוגי־בית. השיב דיין בחיוך: „אני מוכן להופיע בחוגי־בית רק עם מז־גן־אוויר."

■ אחד השינויים הראשו־נים שהכניסה לביתם בצהלה אשתו החדשה של שר־הביטחון משה דיין, **רחל** (כורם לשע־בר): היא החליפה את העוזרת שעבדה שם בשנתיים האחרו־נות, הביאה במקומה את העו־זרת שעבדה בביתה בתל־אביב.

■ בחוגי הבית בהם הוא משתתף, נאלץ ראש עיריית תל־אביב **יהושע רבינוביץ'** ל־הקשיב לצרותיהם של תושבי עירו. השבוע למשל, ביקש אחד המשתתפים בחוג הבית את רשותו של רבינוביץ' לשאול שאלה אישית: „יש לי 35 דו־נם באפקה, ועדיין לא גמרו לי את הפרצלציה," התלונן ה־איש. השיב לו רבינוביץ': „ה־לוואי ולכל תושבי תל־אביב היו בעיות כאלה."

■ בגלל תפקידו, יש לח"כ **עדי אמוראי** צרות בבית. בתוכנית הרדיו ממני מני, גש־אל הח"כ בן ה־37 שהוא אב לשלושה ילדים, מה דעת ילדיו על תפקידו? „כששואלים את בתי בת ה־15 מה עושה אבא, היא מתביישת," הוא השיב. ו־אילו בתו הקטנה באה יום אחד הביתה כשהיא בוכה. כששאלה אותה אמה מה קרה, השיבה הקטנה כי יש לה חברה שאבא שלה שוטר וכל הילדים אומ־רים לה ששוטר יותר חשוב מחבר־כנסת. „הילדה נמצאה בתסביך מזה," סיפר אמוראי. „אבל ביום־העצמאות היא יצאה מהתסביך, מפני שבזכות זה שאני חבר־כנסת, היו לה כרטי־סים למיצעד."

■ מפקד פיקוד המרכז ה־אלוף **רחבעם** („גנדי") **זאבי**, נעלב ועזב בכעס את חדר ה־אוכל של ההיאחזות שהפכה לקיבוץ גלגל. היה זה אחרי שגנדי, הרואה עצמו כפטרון של הקיבוץ הנמצא בביקעה ו־משתייך לקיבוץ המאוחד, נענה להזמנת מזכירות המשק לבוא להרצות בפני חברי ההיאחזות לשעבר. כשנכנס לחדר האוכל, הוא נוכח שרק מספר מועט של חברים באו להאזין לדבריו, מפני שרבים מחברי המקום יצ־או לחופשה. „בשביל מגוייס וחצי וקבוצת יחפנים אני לא מוכן לדבר," אמר גנדי ויצא מהמקום.

■ בישיבת הוועד הפועל ה־אחרונה שלפני הבחירות הישוו נואמים רבים את מעשיו של מזכיר ההסתדרות **יצחק בן־אהרון** למעשיו או מחדליו של קודמו בתפקיד **אהרון בקר**. אמר חבר הוועד הפועל **אלכס מסים**: „יצחק־בן־אה־רון־בקר הוא מזכיר ההסתדרות הטוב ביותר."

■ מזכיר הסתדרות הפקידים **משה ברטל** רדף בשבוע ש־עבר אחרי צוות צלמי סרטי הבחירות של מרי, על פני מסדרונות ומדרגות בניין הוועד הפועל. אחרי שהצליחו הצלמים להתחמק מהמזכיר הרודף או־תם והגיעו אל מעבר למודיעין הבית, אמרו הסדרנים לברטל: „מה אתם רוצים מהם, הם מצל־מים בשביל המערך..." ברטל הגבוך הצטדק: „מאין לי לדעת? חשבתי שצריך לקחת מהם את הסילם. הם נראו לי כמו צלמים של העולם הזה..." ברטל כמובן צדק ואת תוצאות הצילומים שנעשו בהסתדרות הפקידים ו־משרדיה השוממים יראו מיליון ומאתיים חברי ההסתדרות ב־סרטי הבחירות של מרי וחזית השמאל.

■ יו"ר רשות השידור **יצחר איתן** התלבט לפני ה־הצבעה לבחירת מנכ"ל הטל־ויזיה, במי לבחור. בהצבעה השתתפו שבעה חברי הוועד ה־מנהל של רשות השידור. חמישה מהם הצביעו בעד **ארנון צי־קרמן**: יו"ר הוועד המנהל ולטר איתן, המשנה ליו"ר **נתן שחם**, דובר רשות השידור **אהרון כידון**, מנהל שירותי ההסברה **אליהו חסין**, שהם נציגי המערך, ומנכ"ל משרד־הפנים **חיים קוברסקי** שהוא נציג המפד"ל. בעד מפקד גלי־צה"ל **יצחק לבני** הצביעו מנהל בנק יעסור **יעקב גרומן** וד"ר **אלי תבין** המייצגים את גח"ל בוועד המנהל. איתן אמר לפני ההצבעה כי היה מצביע בעד לבני, אבל הוא לא רוצה שההכרעה תיפול על קול אחד, לכן הצביע עבור צוקרמן. אח־רי ההצבעה, אמר איתן: „אם היה עלי לבחור עם מי משני המועמדים להיות על אי בודד, הייתי בוחר בלבני."

■ תקרית לא־נעימה אירעה למארגני הפסטיבל הישראלי, רוצה בחורות יהודיות! תביאו לי בחורה לא יהודיה!"

■ מתנה מקורית ליום הני־שואין השלישי שלהם, העניק איש יחסי הציבור **יוסי ינאי** לאשתו **אניטה**. השניים יצאו לנופש במלון דן קיסריה ובאחד הימים כאשר הם ישבו על שפת הבריכה, עבר מטוס שגרר אחריו כרזה גדולה עליה היה כתוב: „לאניטה, באהבה מיוסי".

■ כשקראו מנהלי חברת הלנה רובינשטיין בעיתונים, כי קרייניות הטלוויזיה לא הו־פיעו על המסך לפני שבוע בג־לל שנגמרו להם חומרי האי־פור, החליטו לקחת את העניי־נים בידיים, הזמינו אליהם ב־יום הרביעי האחרון את **דליה מזור** ו**כרמית גיא**, התאי־מו להן איפור ונתנו להם כמות גדולה של מוצרי איפור.

פסוקי השבוע

● **שר־החוץ אבא אבן**, בתגובה על דבריו של אלוף (מיל.) אריק שרון כי בכוח יש־ראל לכבוש את השטח מלוב עד בגדד: „הכרזה מפוצצת זו של הימין מעידה על שחצנות וול־גארית וחוסר תרבות!"

שלמה (צ'יץ') להט

(בחולצה כהה) המתחדה על ראשות עיריית תל־אביב, מנהל את מסע־הבחירות שלו גם בבתי־כנסת, הופיע השבוע בבית־כנסת של יוצאי־מרוקו ביפו, נשאל מה עמדתו בשאלות דת, והאם לדעתו צריכים התיאטראות והתחבורה הציבורית בת"א לפעול בשבתות, השיב: „אני אשמור על הסטאטוס־קוו, אבדוק את שתי הנקודות."

לאונרד ברנשטיין

המנצח האמריקאי היהודי הנודע שהגיע לארץ ל־שלושה ימים בהם ניצח על שני קונצרטים, מצא זמן לבוא יחד עם ידידו הצייר יוסי שטרן (משמאל) להצגת הבכורה של הסרט הישראלי **קרא לי שמיל**. לפני הסרט ענד ברנשטיין למחבר התסריט, העיתונאי יגאל לב (מימין) את צעיפו הכחול, אותו הוא עונד כסימן למזל, ואילו אחרי הסרט הוא אמר ליגאל לב, כי קרא את ספריו שתורגמו לאנגלית והם מצאו־חן בעיניו יותר מהסרט.

בחיה בונדיקט

השחקנית הישראלית המתגוררת בארצות־הברית, ערכה בשבוע שעבר מסיבת יום־הולדת לבנה הבכור, סקאט בן החמש, במועדון **השחר** שבמלון **המגדל** בתל־אביב. במסיבה, שנערכה בסיגנון **פופאי** עם עוגות וקישוטים בדמותו של המלח הגיבור, נכחו ילדיהם של אמנים ישראלים. בתיה ובעלה, אלי בן־צבי (לידה), איחרו בשעתיים למסיבה, מפני „שלקח לנו הרבה זמן להתלבש ולהלביש את הילדים."

אחרי הבכורה באמפיתיאטרון של קיסריה, הגיטריסט הצעני־ספרדי **מנימאס דה־פלטה** שהופיע בבכורה, יצא אחריה לאכול ארוחת־לילה במיסעדה בקיסריה. המארגנים הצמידו אליו מלווה יפהפיה לתידרוך ועזרה. במהלך הארוחה התפרץ הגיטריסט בצעקות: „אני לא

● **ראש מטה הבחירות של המערך ח"כ אברהם עופר**, על מצבו הפוליטי של מזכ"ל ההסתדרות: „בן־אהרון שרף יותר מדי את הסטייק."

● **הנ"ל** על ראש עיריית תל־אביב: „רבינוביץ' נתן לעיר תנופה על־ידי פתיחת עורקי תחבורה בכניסות וביציאות.

יגאל קם צחוק, צחוק, אבל...

● **המיפלגות הדתיות: הממפדיל בין ימין ושמאל.**
● **מסתבר שבין דיין לבר־לב אין אחדות עבודה.**
● **דיין מנחל מדיניות ביטחון יום־יומית.**
● **ל"ע מסרב לתת קול למערך חימני.**
● **תחליף: כאשר עסקן עומד על כך שאם ירוץ יקבל מושב.**
● **בן־אהרון: יש כבר המכנים אותו מכז"ל.**
● **במיפלגות כמו במעטפות: חומר נפץ טמון במנגנון.**

מכתבים

■ אלטע זאכן

ראינו ושמענו בטלוויזיה וברדיו את ראשי גח"ל חוגגים את יסוד מה שקרוי בפיהם מערך הימין. חברי הכנסת שמואל תמיר ומאיר אביזוהר התבטאו גם הם כי אילו נס גדול היה פה.

אבל בסך־הכל, המערך הנ"ל הוא איחוי רסיסים של אותו כלי חרס אנטיקה.

שלום ממן, קריית־ים

■ הראיסים העיבריים

העיתונים מלאים מודעות: „לשנת הלי־מודים תשל"ד דרושים מורים." שימו לב: „לשנת הלימודים תשל"ד..." כלומר, לש־נה אחת.

המגמה ברורה: מיקצוע ההוראה הוא מיקצוע עונתי. נגמרת העונה, העובד ניז־רק. ההיצע תמיד יעלה על הביקוש. הסמי־נרים למורים פולטים מדי שנה אלפי מסיי־מים. חייב להימצא מי שישאל את המו־רים: מה הולך כאן? מה פשר כל המיש־רות שהתפנו?

יש מי שרוצה להעסיק כל שנה ושנה מורה אחר במחזור אין־סופי.

אנו מתפארים כי חיסלנו את הראיסים אצל הערבים. אבל מישרד־החינוך וה־רשויות המקומיות הם הראיסים העיבריים.

מאיר טוזדנו, קריית־חיים

■ הסימפטומיה הבלתי־גמורה

ראש־הממשלה: „אנו נילחמים בטירור בכל מקום בעולם. לעולם לא תוכלו לדעת כמה ישראלים ויהודים ניצלו תודות ל־פעולותינו."

על זה יאמר: המנצחת על הסימפטומיה הבלתי־גמורה.

יצחק זוי, קריית־אתא.

אביעד קליינברג
לדורות הבאים

■ חטא כירושה

מדהים לראות איך שהיהודים נגררים להגדרת הסרט ישו כוכב עליון כאנטי־שמי, בגלל תיאור הרצון הקולקטיבי של העם בצליבת ישו; בגלל תיאור שחור של הכהנים ובגלל תיאור אוהד של פיל־טוס.

באותה מידה אפשר לטעון שהסרט אנ־טי־כושי, כיוון שאת יהודה איש־קריות מגלם שחקן שחור.

אם נחטט בפרטים, נוכל להניח שהכה־נים אולי אכן התאכזרו לישו, שכן הם היו אנשים קנאים ומעשיו של ישו נראו להם נוראים.

אבל לא בכך הנקודה. אפשר לראות את פרשת ישו מנצרת באלפי צורות, ואכן נכתבו ספרים רבים שלא הציגו את היהודים באור יקרות דווקא, וכל זאת פשוט מכיוון שהברית החדשה אינה מתא־רת כך את הדברים.

מה שעוד יותר חשוב הוא, שאין הפר־טים משנים. מדהים הוא לא שהנוצרים חשבו את כלל היהודים בזמן ישו לפושי־עים, אלא שהעבירו את החטא בירושה לדורות הבאים.

אביעד קליינברג, באר־שבע

סקסי על הבוקר

no.1 מי אחר גילוח לגבר after shave for men

עם מי אחר גילוח no.1 על הבקר, תהיה לגבר שלך הרגשה חדשה,
הרגשה נפלאה של גבריות ורעננות, הרגשה רעננה וניחוח נעים שילוו אותו ואת הסובבים אותו במשך כל היום.
no.1 מגיש לך מי אחר גילוח בשני סוגים שונים לבחירתך.
no.1 בבקבוק הירוק Green Leaf; no.1 בבקבוק החום Golden Tabacco

באור־ורשבסקי

הבחירות

באופק

ובכן, אנו נמצאים כבר בתוך קלחת ה־בחירות למיניהן, ציד הנפשות החל.

אנשים כבר קיבלו הזמנות וביקורי־בית על ישיבה בקלפיות. והאזרח, שעדיין לא הפך אדיש לחלוטין למתרחש אצלינו, שואל: למה לנו ביזבוז המיליונים הרבים על הבחירות בשעה שהכל כמעט כבר קבוע והוחלט מראש בוועדות סודיות של מפלגת העבודה?

הרי הבחירות לא ישנו מאומה לטובה מהמתרחש כיום. שר־הבטחון יכריז הכר־זות מפתיעות המרחיקות את השלום מ־איתנו, והכל על מנת לצוד נפשות. אופו־זיציה לא תהיה קיימת להבא, מאחר וכל אחד מעוניין להתקרב צעד אחד לפחות ל„מלוכה". הסיעות הקטנות תשמענה את קולם הצודק וזה יהיה על־פי־רוב „קול קורא במדבר".

בקיצור, התמונה תהיה: אותה הגברת בשינוי האדרת. ולכן למה לא תקום הגב׳ גולדה מאיר ותכריז בקול:

רבותי, פני הדברים לא ישתנו אחרי ה־בחירות, לא נוסיף להוליך אותכם שולל, החלטנו להשתמש בעשרות המיליונים ש־הוקדשו לבחירות — לאפיקים קונסטרוק־טיביים והם:

משפחות ונוער במצוקה, זוגות צעירים שמבקשים להיכנס לדירה, טיפול ושיפור חייהם של קשישים ללא קורת גג, המת־קיימים על לחם צר ומים לחץ, ולפתור עוד בעיות בוערות במדינה שאינן סוב־לות דיחוי.

לדעתי, יקום העם אז כאיש אחד, יברך את ראש־הממשלה על מעשיה ויאחל לה אריכות ימים.

מאשה פורמן, רמת־גן

הסתת

הציבור

בתקופה בה היו חילופי אש בלתי־פוסקים בגבולות עם שכנינו והמתיחות היתה גדולה, הביא הדבר, באופן טבעי, להגברת האיבה בקרב האנשים משני עב־רי הגבול ששמעו מדי יום ביומו על הרוגים ופצועים נוספים.

וככל שגברה האיבה שירת הדבר את הכוחות השליטים במדינה החפצים בהת־רחבויות טריטוריאליות ובכיבושים, וחיזק את מחנה הימין הקיצוני. לכן מובן הדבר שמצב השקט ה־קיים בגבולותינו מ־אז נכנסה הפסקת־האש לתוקפה מפ־ריעה לאותם חו־גים, באשר היא מפשירה את האי־בה וגורמת לציבור להתרכז יותר ב־בעיות פנים.

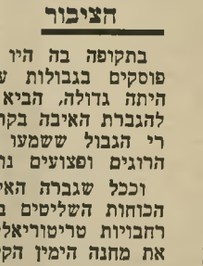

טיימברג

לכן יש להבין מדוע משדרים לנו מידי יום ביומו ב־רדיו ובטלוויזיה את התוכנית ה־יום לפני 25 שנה. שידורים אלה מתארים קרבות ושפיכות־דמים, מסיתים את הצי־בור ומכניסים בו פחד וגורמים לו שלא ישנה את השקפותיו לגבי שכנינו גם כששקט בגבולות.

יעקב טיימברג, תל־אביב

חתונה

טיפוסית

כנראה שכבר לא נשאר תחום שבו אין נגע ההסקרות והגסות מכרסם באזרח ה־ישראלי.

השבוע נכחתי בחתונה טיפוסית: היו שם שלושה מנגנים שהרעישו והרעידו את הבניין כמו בתותחים. היתה הרגשה כאילו האירוע המרכזי באותו נשף לא היה החתונה, אלא ה„מוסיקה" של ה־„מנגנים" הללו. בלתי אפשרי היה לשוחח — לכן שתקו האורחים. אך ברגע שהת־חיל טקס הנישואין נאלצו המנגנים להפ־סיק את ההרעשה, ואז פתחו האורחים את פיותיהם ומבול של מלים שטף את האולם במשך כל זמן הטקס. עמדתי ממש על־יד החופה ולא קלטתי מילה מכל הדברים שהיו חייבים להישמע! היתה זו ממש חרפה!

ח. ג., חולון

דרוש נוהל חדש במינויי מישרד־החוץ!

בימי קדם היה השגריר נציגו האישי של המלך ועם שינויי ה־עיתים — של נשיא המדינה. לפי כללי הטקס המלך או הנשיא נותן כתב האמנה לשגריר הממונה וזה מגישו למלך או לנשיא של המדינה שאליה הוא מאומן. כללי הטקס קובעים גם, שהמינוי נשמר בסוד עד שהמדינה, שאליה עומד השגריר להתמנות, נות־נת את הסכמתה למינוי.

אצלנו ראינו משך השנים, וביחוד בזמן האחרון, נוהגים קלוקלים, ביחוד בנוגע למינויים ל־מדינות גדולות או למדינות שחשיבו־תן רבה עבורנו. לדוגמא, מינויו של השגריר יצחק רבין נעשה על־ידי ראש־הממשלה, ו־שגריר מוצלח זה התעלם ממישרד־החוץ ומשר־החוץ ודיווח ישירות ל־ראש הממשלה, אשר מינתה אותו. הדבר נדוש בעי־תונות חו״ל ובעיתונותנו, והריב עם שר־החוץ אבא אבן היה גלוי ודי בזיון וקצף.

רבין

■ ■ ■

הן שגרירים שינו כיום אינם רק נציגי הנשיא, ראש־הממשלה ו־שר־החוץ. במדיניות השיתוף הבין־לאומי שלנו, השגריר מייצג כל מ י ש־ר ד ו מ י ש ר ד והעם. השגרירים שלנו באפריקה, אסיה ואמריקה הלטינית למשל, מדינות שיש לנו עניין לעזור בפיתוחן, הינו גם נציגם של שרי ה־חקלאות, העבודה, הביטחון, החינוך, הבריאות, הפנים, המישטרה, התיקשו־רת, הסעד ואחרים, ואף של רשויות כתה״ך, מקורות, מפעל הפיס וכיוצא בזה. משום־כך שומה על שרים אלה לבדוק היטב מיהו השגריר המתמנה, מהם כשוריו, עברו וזה אפילו במי־נויים למדינות קטנות כבוליביה, פר־גוויי, בורונדי או נפאל בהן אנו פעילים בשטחים רבים.

נכון הדבר שהממשלה מאשרת מנוי כל שגריר ושגריר ממוצע על־ידי שר־החוץ כשם שעושה את זה נשיא ה־מדינה, אך למעשה הפכה הממשלה ל„כרית חותמות" המאשרת כל הצעה. וקרו כמה מיקרים ששגרירים התגלו כבלתי־יעילים במדינה זו או אחרת. וקרו מיקרים שמישרד־החוץ נאלץ להחזיר שגריר ואף לדרוש את הת־פטרותו.

דרושה מדיניות חדשה ונוהלים חד־שים של מינויי שגרירים. הדיון על כל מינוי חייב להעשות בסודיות גמורה, בפורומים של הממשלה ואולי גם ב־וועדת החוץ והביטחון של הכנסת. עברו וכישוריו של השגריר המוצע צריכים להיות מובאים בפני פורומים אלה ורק לאחר דיון מוקדם ממצה יש להביא את הצעת המינוי לאישור פורמלי של הממשלה.

שר־החוץ, אבא אבן, היודע היטב להביע את עמדת הממשלה, אינו עוסק בעניינים פרסונליים כלל והוא משאיר זאת למנכ״ל המשרד. נוסף, חסרונו הגדול של שר־החוץ הוא שהוא עיוור לאנשים, כשם שישנם עיוורים לצב־עים, וכל מי שעושה עליו רושם חיצוני טוב, או כל מי שמנסה להשפיע עליו או להחניף לו, מובטח לו העולם הזה והמינוי המקווה. בצורה זו מינה לאחד־רונה שר־החוץ את אברהם קדרון ל־מנכ״ל משרדו. קדרון הוא איש נעים הליכות, בעל הופעה נאה וחוש־הומור דק, יעיל מבחינה אדמיניסטרטיבית ומעלותיו רבות. אך ישנה סיבה אחת שהוא לא היה צריך להתמנות למנכ״ל: קדרון היה אחד משלושת שופטיו של

שר־החוץ אבא אבן
נוהגים קלוקלים

טוביאנסקי ז״ל, אשר נשפט למוות בטעות ונורה לפני 25 שנה. כזכור, בן־גוריון ביקש סליחה ומחילה על קברו של טוביאנסקי בנוכחות אלמנתו וילדיו. מה חושבת אלמנת טוביאנסקי ומשפחתו על מינויו של קדרון לתפקיד הרם? קדרון היה חייב לעזוב את העבודה הציבורית לאחר טעות מצערת זו מצידו, אשמנם נעשתה בצעירותו, וזה כפי ששה שופט אחר של טוביאנסקי, בנימין גיבלי, המשרת בהצלחה כמנכ״ל תעשיות שמן.

■ ■ ■

מינוי בלתי־מוצלח אחר של שר־החוץ הוא מינויו של משה ששון כשגריר לרומא. ששון הינו מומחה לענייני המזרח, חרוץ, עקבי, מכובד ועובד יעיל, מתאים לתפקיד של שגריר, אך לא ברומא. כי שגרירנו ברומא הוא גם ה־מקשר עם האפיפ־יור ושאון איננו האיש המתאים ל־תפקיד זה. מוצאו מהורים ילידי דמ־שק ובדמם של אלה טבועה הסתייגות, אם לא שינאה, ל־נוצרים, וזה כזכרון מעלילת דמשק ב־1840. נוסף, האם משה ששון הינו היורש הנכון של אנשי תרבות אוני־ברסלית כשגריר מוריס פישר ז״ל ויבדל״א השגרירים אהוד אבריאל וה־שגריר הנוכחי עמיאל נג׳אר אשר למרות מצבם המיוחד ידעו לרכוש את אמונו של האפיפיור ושל ראשי הכנ־סיה הקטולית? ומה חושב שר־החוץ על מינוי זה? ואם אין איש מתאים יותר במשרד־החוץ הרי אפשר למצוא איש ממשרד אחר כמשרד־הדתות או אישיות ציבורית מהקליבר של הפרו־פסור וורבלובסקי למשל, הבקיא ב־ענייני הכנסיה ואשר הוכיח בעבר את כישוריו. איש כאלוף (מיל.) חיים הרצוג, אשר נתקבל על־ידי האפיפיור יכול היה להיות אף הוא נציג אידיאלי לתפקיד של השגריר ברומא.

ששון

■ ■ ■

אך רע מכך המינויים האלה הוא מינויו של גדעון רפאל כשגריר בלונדון וששרת כמנכ״ל משרד־החוץ עד לפני כמה חדשים. העיתונות ה־בריטית ועיתונותנו דשו במינוי זה והודיעו שכמה עובדי השגרירות ב־לונדון ביקשו את העברתם אם יתמנה רפאל לשגריר. ידוע לכל כי ראש־הממשלה היא אשר דרשה להרחיק את רפאל מתפקידו כמנכ״ל כי היא אינה נותנת בו את אימונה, ואיזה אימון יוכל רפאל לרכוש אצל הבריטים, ה־יודעים היטב את יחסה של ראש־הממשלה אליו?

טובי השגרירים וסגני המנכ״ל שהיו אי־פעם למישרד־החוץ עזבו את ה־מישרד בימי שילטונו של רפאל כ־מנכ״ל. נזכיר בינהם את משה ביתן, סגן מנכ״ל לענייני ארה״ב וכיום מנכ״ל פז. אביעזר שלוש, סגן מנכ״ל לענייני כלכלה וכיום נגיד הבנק האמריקאי. גרשון אבנר, סגן מנכ״ל לענייני אירופה וכיום האומבודסמן ליד מבקר המדינה. נתנאל לורך, מנהל מחלקת אירופה וכיום מזכיר הכנסת. אפשר היה להאריך רשימה זו של העומדים בגלל יחסו של גדעון רפאל כלפיהם, אך דוגמאות אלה מספיקות. גם השג־ריר הנוכחי בלונדון, מיכאל קומיי עמד לעזוב את משרד־החוץ, אך מינויו כשגריר לחצר סנט ג׳יימס מנעה זאת. קומיי התאונן אז מרה על שרפאל הסתיר ממנו אינפורמציה הנוגעת לד״ר יארינג, עניין שעליו היה קומיי ממונה ישירות. כי זו דרכו של רפאל, היודע כפושה הצרפתי „שאינפורמציה זה כח", והוא היה מסתיר אינפורמציה המגיעה למישרד מעיני הנוגעים בדבר על־מנת שהוא יהיה המביא והמוציא אינפורמציה זו לשר־החוץ ולראש־הממשלה.

את תולדותיו של רפאל אפשר ללמוד מספרי המי הוא מי השונים. בסיפרו של דוד תדהר אינציקלופדית הישוב (כרך י״ד) נזכר שרפאל נולד ב־1913 וכי הוא בוגר בית־ספר תיכון ואוני־ברסיטת ברלין. בשנת 1934, בהיותו בן 21 עלה לארץ. באמת הוא ילד פלא אם סיים בגיל זה אוניברסיטה. לפי אותו ספר של תדהר הוא היה „משנת 1943 במחלקה המדינית של הסוכנות." אך בספרו מיהו מי בישראל של ברונפמן נזכר החל מההוצאות של שנת 1965 ואף בהוצאה של 1971, שרפאל היה „הממונה של המחלקה המדינית של הסוכנות." פירושו של דבר, שהוא היה ממונה על משה שרת ז״ל שעמד בראש המחלקה, על דב יוסף, על ראובן שילוח ויבדל״א אליהו אילת, אליהו ששון, סדי קולק, אהוד אברי׳אל ואחרים. ואין זו טעות דפוס, כי כאמור בכל ההוצאות של ברונפמן מהשנים הנ״ל נזכר הדבר, וכידוע, כל שנה מקבל כל איש הנזכר בספר את הנוסח שיתפרסם בבקשה שיעדכן אותו.

■ ■ ■

כיצד הגיע רפאל לתפקיד מנכ״ל משרד־החוץ ומדוע מינה אותו שר־החוץ אבא אבן לתפקיד זה, ומעל לראשיהם של טובים וותיקים ממנו, כמר ארתור לוריא, ולטר איתן, מיכאל קומיי ואחרים?

רפאל היה ממייסדי קיבוץ הזורע לפי סיפרו של תדהר וכידוע עסק ב־עבודה ציבורית כמזכיר או כגזבר. כך הוא הכיר את אנשי המוסד לעלי׳ה ב׳ ונתקבל על־ידם לעבודה, כי הוא עובד חרוץ ובעל תושיה. משם עבר לעבוד עם הפרופסור ילון (אז וילנסקי) בחיפה, שפעל בקשר עם המחלקה ל־עניינים מיוחדים בסוכנות שבראשה עמד ראובן שילוח ז״ל. מתפקיד זה הוא הועבר לבירות אך נשאר שם פחות מחודש, כי השיג אשרה לצרפת, ובעל אשרה אז היה איש מאושר, כי היו קשיים רבים בסוף המילחמה לקבל אשרות ש־איפשרו נסיעה ל־חו״ל. מבירות עבר רפאל לאירופה ו־אח״כ לניו־יורק, שם התקשר עם אבא אבן שהיה הכוכב העולה ו־עבד במחיצתו כ־20 שנה. הוא הש־לים את החסר לאבן, ועסק בענ־יינים פרסונליים שבהם חלש אבן, וכך רכש את אמ־נו. מכאן ועד העדפתו על אחרים ומינויו כמנכ״ל משרדו של אבן הדרך קצרה.

רפאל

■ ■ ■

מכל האמור, דרושה בדיקה מחדש של מינויים אלה, שעל פירסומם נתפרסם כבר בעיתונותנו ובעיתונות חו״ל. אך יותר מזה, צריך להנהיל נוהל חדש של מינויים כמוצע, אשר ימנע מאיתנו בושות ושנופיע בעולם כאיזה מונטנגרו, ליכטנשטיין או אלבניה. ישראל היא מדינה גדולה מבחינת האיכות אשר העולם מעריך אותה, והיא חייבת לנהוג בהתאם כי „NOBLESSE OBLIGE."

קבוצה קטנה של עובדי מישרד־החוץ, שמסיבות ברורות איננו יכולים לחתום על התזכיר הזה. אנו מביעים את דעת רוב עובדי המישרד, שעבורם העבודה היא בבחינת עבודת קודש, ויש רבים שכאלה במישרד־החוץ, ירוש־לים.

יוז פילם · אריה פילם מציגים:

★ **אורי זוהר** ★ **יונה אליאן**

★ **פול סמית**

בסרט הבידור הישראלי
של הבמאי

ג'ורג' עובדיה
(ג'ורג'י)

בהשתתפות:

★**רחל פורמן**
★**משה סולו**
('פישקה')
★**יעקב שפירא**
★**זישא גולד**
★**לולה יעקבוביץ**
★**יהודית קרונפלד**

עם:
★**ג'ו גפרי**

זמרים:
★**ששי קשת**
★**בועז שרעבי**

קוריאים לי שמיל

במאי: ג'ורג' עובדיה (ג'ורג'י) תסריט ודיאלוג: יגאל לב צלם: מאוריציו קונטיניו מפיק בפועל: יורם בן עמי
מוסיקה: שייקה פייקוב · בועז שרעבי מעבדות: אולפני הסרטה הרצליה

הצגות בכורה עולמיות ממוצ"ש 4.8.73	תל־אביב „כוגרבי"	ירושלים „אוריון"	באר־שבע „אורן"
בת־ים „עצמאות"	הרצליה „היכל"	פתח־תקוה „שלום"	ראשון־לציון „ראשון"

מכירת כרטיסים החלה בכל המשרדים ♦ הזמנות והנחות בטלות

בצבעים · מסך רחב

פרסום רץ

מכתבים

תאונה

למישטרה

„העולם הזה" 1872, „במדינה — מישטרה — תאונה למישטרה", על תביעה שהגישה המישטרה נגד משתתף בתאונה, בה נגרם נזק של לירות בודדות בלבד.

הכתבה מותחת ביקורת על המישטרה שטרחה והביאה לדין אדם שגרם נזק זעוט למכונית כ־תוצאה מתאונת דרכים קלת־ערך.

בוכנר

נכון שהמישטרה אינה מביאה לדין אנשים שהיו מעו־רבים בתאונת־דר־כים „נזק־בלבד" אלא אם כן עבר אחד הנהגים עבי־רה חמורה של חוקי התנועה. אך דבר זה מותנה ש־הנהגים המעורבים יחליפו ביניהם את פרטי רישיונם ותעודת הביטוח.

במיקרה שלפנינו סירב הנהג — שהו־בא לדין — למסור את פרטיו ולכן נאל־צה המישטרה להתערב.

נכון גם שהשופט זיכהו מההאשמה זו בשל הנזק הפעוט, אך עובדה זו היתה קיימת וחבל שלא נזכרה בכתבה.

ניצב־מישנה מיכאל בוכנר,
דובר משטרת ישראל, ירושלים

● חבל גם שהמישטרה לא טרחה לבדוק מה הנזק שנגרם ב„תאונה" לפני שגרמה להוצאת מאות לירות להכנת תיק שאין בו כל עניין ציבורי.

טעות

מצערת

„העולם הזה" 1873 — „כולם היו בניו" — על מותו של דב נשרי ז"ל.

בשם מרשתי גב' דרורה חבקין, הנני לפנות אליכם בעניין הבא:

בגליונכם מיספר 1873 מיום 25.7.73 פירסמתם כתבה בשם: „כולם היו בניו" הפוגעת בצורה קשה בשמה הטוב של מרשתי, ופוגעת אף בשמו של המנוח מר דב נשרי ז"ל.

בכתבה זו, בנוסף לאי־דיוקים רבים, נכ־תב כך: „שבועיים לאחר לידת הבן, הש־אירה דרורה את התינוק בחיק בעלה, עב־רה לגור עם דני."

באמירה זו אין שמץ אמת, והנכון הוא כי מרשתי נפרדה מבעלה המנוח רק שנתיים לאחר לידת בנה.

עו"ד א. בן־שחר, תל־אביב

התנצלות

בכתבה נפלה טעות־דפוס מצע־רת. האמת היא כי דרורה נפרדה מדב נשרי רק שנתיים, ולא שבועיים, אחרי לידת בנה. „העו־לם הזה" מצטער על הטעות שנפ־לה, ועל הצער שנגרם לנוגעים בדבר.

טעות

לעולם צודקת

„האם בסופו של דבר יהיה פירוש ה־איחוד שהכל י ט ר פ ו לגח"ל?" (מע־ריב, 29.7.73).

שרה בקיון, רחובות

הלוי סיפר על פגישתו עם דיין, לאחר שבגין הסביר את חשיבות הקמת הגוש, לקראת ה ה צ ר ע ה הצפוייה בשאלת שלמות ארץ־ישראל." (ידיעות אחרונות, 31.7.73).

דן שפירא, גבעתיים

קוראים חשוכים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמר־נות למכתביהם.

קצין־המשטרה שפרש

ייצג משקיע־חוץ

נראה כי ניצב־משנה שמואל רוט, ראש מחלקת־החקירות במטה־הארצי של מש־טרת ישראל, שפרש לגימלאות, ייצג את איל־העסקים היהודי־שוויצי ויליאם רובינסון, בעל מפעלי הביאה וסוכנות הטלוויזיה זניט.

רוט היה אמור לקבל מישרה בכירה בבנק לפיתוח התעשייה — שהבוס שלו

ידיד דינשטיין
טובה תמורת טובה

הוא סגן שר־האוצר, צבי דינשטיין. אולם חסערה הציבורית שקמה, נוכח פירסום הדבר, הרתיעה את הבנק.

רובינסון הוא ידיד ותיק של דינשטיין. השניים פעלו יחד לפני קום המדינה בעסקי־רכש בשווייץ, כאשר דינשטיין למד שם וייצג את החגנה. הידידות בין השניים נמשכת עד היום. נראה כי כאשר דינשטיין לא יכול היה למלא את הב־טחתו לרוט להעסיקו בבנק, נחלץ רובינ־סון לעזרה.

דינשטיין וחבריו חייבים לרוט הרבה מאוד: רוט היה האחראי על החקירה בפרשת נתיבי נפט — חקירה בה הגיעה המשטרה למסקנה שאין מה לחקור! לולא חקירתה הנפרדת של ועדת־החקי־רה שחוקמה לא היה מתגלה כלום עד היום.

רוט היה האחראי גם לחקירת הב־רחת 16 מיליון דולר על־ידי רשת אי. או.אס בישראל. ראש הרשת הוא ידיד אישי נוסף של דינשטיין.

רוט היה האחראי גם לחקירות פר־שות אוטוקרס, גיבור ושורה ארוכה של חקירות כלכליות נוספות.

אתה והלירה

הולנדר יקבל כספים - ולא ימסרם לנושיו

בשבוע שעבר נעלמו כל תיקיו של הרמן הולנדר מדפי ארכיון בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, ורק במקרה נתגלו בארגז מוחבא במקום־סתר.

התברר כי היתה סיבה טובה לנסיון להסתיר את התיקים מעיני העיתונות והציבור:

ביום החמישי שעבר הוציא השופט המחוזי שלמה ה. לובנברג צו, לבקשת הרמן הולנדר — ובלי נוכחות הצד השני ש־נגדו ניתן הצו. לפי צו זה, חייבים קוני חברת אבנעל, שהיתה לשעבר בבעלות הולנדר, להמציא להולנדר ערבות בנקאית על־סך 200 אלף לירות.

הערבות ניתנה כדי להבטיח ביצוע אחד מסעיפי הסכם מכירת אבנעל — סעיף שנשמר עד כה בסודיות חמורה.

משנתגלה הסעיף הסודי, הוברר מדוע היה צורך לשמור עליו בסוד: רוכשי אבנעל, עורך־הדין יצחק שני ויוסף דיא־מנט, באמצעות חברת דאלי, יהיו חייבים לשלם להולנדר 2500 לירות לחודש, במשך חמש שנים, צמוד למדד.

הסכום ישולם להולנדר עבור „יעוץ", וההסכם קובע כי אם ימות, יינתן תשלום־היעוץ לאלמנתו.

הסכום לא יירשם כשכר, קובע ההסכם שאישר השופט, אלא יינתן כהוצאות נסיעה לחו"ל, מלונות וכו'. רק היתרה תירשם כשכר, ותהיה חייבת במס.

סעיף נוסף בהסכם: הקונים חייבים לס־פק להולנדר כל יום את העיתונים הארץ, הצופה, מעריב, ידיעות אחרונות, שער, יום־יום, ניו־יורק הרלד טריבון, פיגנ־שיל טיימס, טיים מגזין, אקונומיסט.

הסכם מוזר זה יגרום לסערת־רוחות בקרב נושיו של הולנדר: הולנדר החזיר לנושיו רק חלק קטן מחובותיו, שהגיעו ל־16 מיליון ל"י. למעשה, הוא החזיר להם כ־2.5 מיליון ל"י — אותם קיבל מה־סוכנות בעזרת שר־האוצר. והנה, כאשר

יעץ הולנדר
לאן נעלמו 16 מיליון?

שופט בישראל יודע כי הולנדר עומד לקבל לידיו 150 אלף לירות מקוני אבנעל — ואינו מצווה כי סכום זה יינתן לנושים — אין ספק שהנושים לא יעברו על כך בשתיקה.

„תדיראן" מתרחבת

מחלקת השיווק של תדיראן תהפוך ל־חברה עצמאית, בהנהלת בני גאון, מנהל המחלקה כיום. בשנת 1972 מכרה מחלקת השיווק מוצרים בשווי 360 מיליון ל"י.

מטרת השינוי: להקנות תנופה חדשה לפעולות השיווק, בייחוד של מוצרי־צרי־כה חשמליים. תדיראן שיווק נכנסה ב־תוקפנות למכירת מקררים וכן רכשה סוכ־נויות של חברות אמריקאיות גדולות ל־מוצרי־צריכה. בין היתר, תשווק החברה בקרוב מוצרי־תאורה חדישים של סילווניה, החברה האמריקאית הנודעת שיש לה מפ־על בירושלים.

תדיראן מנהלת כיום מאבק לאיסור מכירת סוללות רומניות ויפניות בארץ. שנתנה: ייצור סוללות מקומי הוא כורח בטחוני, שכן אי־אפשר לשמור מוצר זה במלאי, מאחר שסוללה מתקלקלת אם היא נשמרת ללא שימוש זמן רב מדי. מבחינה בטחונית חייב להיות מפעל מקומי בארץ — ויש לתת לו הגנה מפני תחרות.

ירידה ברווחי „נשר"

ירידה חמורה צפויה לרווחי מפעל־המלט נשר, בגלל סירובה של הממשלה להקטין את הסכום שמפריש המפעל ל־קרן־השוואה ליבוא מלט. כיום מוכר נשר מלט מיובא ומלט מקומי באותו מחיר — שהוא גבוה מהמחיר הקודם. את ההפרש בין המחיר החדש למחיר הקודם, חייב נשר להעביר לקרן־השוואה ממשלתית, ש־ממנה מממנים את הסובסידיה ליבואני־המלט. הפרשה זו לקרן־ההשוואה מגיעה ל־40 לירות לטונה, ונשר טוען כי רווחיו ירדו השנה ל־7 מיליון לירות בלבד — על מכירות של מיליון טון מלט, שהם 100 מיליון לירות.

גידול הוצאות השכר ויתר מרכיבי ה־הוצאות מצביעים על האפשרות כי נשר יפסיד בשנה הבאה.

בתמורה, מציעה הממשלה לנשר פיצוי בשנים הבאות, בהן תיקטן הדרישה למלט — פיצוי שיסתכם בגובה ההפסדים כיום.

בעלי נשר חלוקים בדעותיהם: קונצרן כלל מעוניין להימנע מכך. הסיבה: כלל מתכנן הנפקת מניות בארה"ב בשנה ה־קרובה, רוצה להצביע על נשר כעל מפעל רווחי.

לכל הדעות, ייראה הדבר מגוחך בעיני משקיעים אמריקאים פוטנציאליים, אם חברת נשר תראה הפסדים דווקא בתקופה של מחסור נורא במלט, וכל ההסברים כי הדבר נבע מאיוולת ממשלתית לא יתקבו את הרושם.

בינתיים, ממשיכים יבואני המלט לט־עון, כי הסכומים האמורים להגיע לקרן־ההשוואה הזו נעצרים בדרך, ולידיהם לא הגיעה עדיין אף אגורה שחוקה.

גולן ירוויח 1.5 מליון מ„קזבלן"

המפיק מנחם גולן ירוויח, לפי המ־שוער, 1.5 מיליון ל"י על סירטו קזבלן. לעומת השקעה של 2 מיליון לירות.

עד כה ראו את הסרט 450 אלף איש, ונראה כי המספר יגיע למיליון מבקרים.

מחיר הכרטיס הוא גבוה במיוחד — 5.25 לירות. מזה יש לצרף להכנסה הנ־קייה עוד החזרי־מס, בשיעור 32% מ־מחיר הכרטיס, או 1.6 לירות לכרטיס. הרווח של גולן גבוה במיוחד מההפצה, כי הוא בעליהם של שישה בתי־קולנוע. על מיליון כרטיסים ירוויח גולן 1.5 עד 2 לירות לכרטיס.

כל זאת — נוסף לרווחים מהפצת הסרט בחו"ל.

גולן השקיע בסרט לא יותר מרבע מיליון לירות מכספו שלו: מעל למחצית ההשקעה הוא קיבל כחלוואות ממשרד המסחר והתעשיה, ו־800 אלף לירות — מיקדמות מבתי־קולנוע.

מפיק גוזן
600% רווח

תמרורים

נולדה • לשדרנית **מרים אזון** ו־לבעלה שהוא מנהל התוכניות בעברית בטלוויזיה **יצחק** („צחי") **שמעוני**, בת. לצחי יש שני בנים מאשתו הראשונה ו־שלושה בנים מאשתו הנוכחית.

נולד • לדובר המיפלגה הליברלית, **עמיקם שפירא**, שהוא אחד מ־11 ילידי יום־העצמאות הראשון של מדינת־ישראל דבר שזיכה אותו במילגת לימודים חינם מהגנון ועד לסיום האוניברסיטה מטעם עי־ריית תל־אביב ושקיבל בגמר לימודיו התי־כוניים את פרס שילה עבור הצטיינותו ב־לימודי ההיסטוריה, ולאשתו **אסתר** שהיא סטודנטית לסוציולוגיה באוניברסיטת תל־אביב, בן בכור: **מיכאל**.

נבחר • כחבר בפרלמנט הבריטי, **קלמנט פרויד** (40), נכדו של ד"ר זיג־מונד פרויד. עיתונאי, שחקן־קומי ובעל חברה לאספקת מזון, חבר המיפלגה הלי־ברלית בבריטניה.

נישאו • בכנסייה הפרסביטריאנית בסאן פרנציסקו, כדורגלן מכבי תל־אביב לשעבר **עזרא עוזרי** שעבר לשחק ב־קבוצה יהודית בארצות־הברית, ו**ג'ואן אוט אדוארדס**.

מנהלים רומן • השחקן הברי־טי **פיטר פירס** והדוגמנית השוודית **כריסטינה ווטשמייסטר** (23). סלרס היה נשוי בזמנו לשחקנית השוודית בריט אקלונד, אחר נשא לאשה את מירנדה קווא־

כריסטינה ווטשמייסטר
רומן מהיר עם זוכת האוסקר

רי שהיא בתו של לורד, ניהל לאחרונה רומן מהיר עם זוכת האוסקר ליזה מינלי.

נפטר • בבית־חולים במדריד, בגיל 65, לאחר שסבל מסרטן הגרון, **אנרי שאריירה** שהתפרסם בכינוי הפרפר לאחר שפירסם רב־מכר אוטוביוגרפי בו תיאר 13 שנות מאסר באי השדים לאחר שנמצא אשם ברצח, הצליח להימלט מבית־הסוהר לאחר 10 נסיונות בריחה שנכשלו, טען כל ימיו שהוא חף מפשע.

נפטר • בתל־אביב, בגיל 68, יו"ר ועדת הביקורת העליונה של תנועת הח־רות ומי שהיה חבר המטה הראשי של האירגון הצבאי הלאומי **אבא שרצר**, שנולד בגליציה, התחנך בוינה שם היה פעיל בבית"ר, עלה לארץ ב־1935, היה ממונה על שרות הידיעות במטה הארצי של אצ"ל.

נפטר • בבית־החולים איכילוב בתל־אביב, בגיל 80, עורך־הדין **ישעיהו תומרקין** שהיה מאסירי־ציון ברומניה, עלה לארץ לפני 17 שנה. נולד ברוסיה, הקים לאחר מילחמת העולם הראשונה בתי־ספר תיכוניים בבסרביה, שימש אחרי מל־חמת העולם השנייה כיועץ המישפטי של שגרירות ישראל ברומניה, נידון בימי ה־מישטר הסטליניסטי לארבע וחצי שנות מאסר בגלל פעילותו הציונית ועם עלותו לארץ שימש כיועץ המישפטי במשרד־הסעד.

נפטר • במיזרח־ברלין, מהתקף־לב, בגיל 80, ראש המדינה המזרח־גרמנית **וולטר אולבריכט**, שפרש מהשילטון המעשי לפני שנתיים ונשאר ראש המדי־נה במעמד ייצוגי, בנו של חייט מלייפציג, היה האיש שעיצב את מזרח־גרמניה.

נפטר • בירושלים, בגיל 83, ראש רבני תימן הרב **שלום יצחק הלוי**, שעלה לארץ לפני 50 שנה, שימש במשך 40 שנה כחבר בית־הדין לשיפוט רבני בתל־אביב והיה במשך 18 שנה חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל.

הנדון:

ללובה, השלום

שמעתי שפתחת מישרד בתל־אביב, כדי לנהל תעמולה למען המצע שהגשת למיפלגת־העבודה.

שמעתי שירידיך אוספים ברחבי הארץ חתימות לעצו־מה בנוסח את"א — אזרחים תומכי אליאב.

בכלל, כך אומרים, אתה שופע פעילות נמרצת למען הרעיונות שאימדת לעצמך — רעיונות של שלום, הכרה בזכויות הפלסטינים, ערכים חברתיים ואנושיים.

זה טוב. זה טוב מאוד.

נשארנו כה מעטים בשטח, והמולת אנשי המילחמה והסיפוח ממלאה את החלל. ליל הגנרלים יורד על המ־דינה. אז טוב שקם עוד מישהו שיש לו קול, והמוכן להרימו למען עניין השלום.

כך שבעצם רציתי לכתוב לך מיכתב של ברכה, עידוד והערכה.

אבל אתה הרי יודע איך זה. הייצר הרע אורב בכל פינה. על כן, אחרי המלים הרא־שונות של מיכתבי, החלו עוויות בי כל מיני שאלות והירהורים.

אולי כדאי שאביא אותם בפניך.

■ ■ ■

ה נה, לובה ידידי, בעיתון בו קראתי על המישרד החדש שלך, קראתי גם על ישיבה של שרי מיפלגתך.

חבר מיפלגתך, משה דיין, רוצה להקים ישובים ברחבי השטחים המוחזקים. הוא רוצה לייהד אותם. כלומר, הוא רוצה לשנות את בסיס־הקיום הטריטוריאלי היחידי שנותר לעם הפלסטיני.

חבר אחר של מיפלגתך, אבא אבן, אמר על כך שמשה דיין רוצה להקים עיר יהודית „על כל גיבעה ותחת כל עץ רענן." האימרה שאולה מדברי הנביא ירמיהו, שאמר על עם ישראל: „כי על כל גבעה גבוהה ותחת כל עץ רענן את צועה זונה."

בוודאי תסכים עימי שזוהי הגדרה מצויינת.

ירמיהו דיבר על פולחן־האלילים שהיה נהוג אז בקרב בני־ישראל, והמשיל פולחן זה למעשה־זנות.

דיין סוגר לאליך חרש ומסוכן הרבה יותר, אליך הכוח העיוור והלאומנות שזוחת־הרסן. היישובים שזו הם מיזכחות לאליך זה, פולחן פגני זנותי, ניאוף אידיאולוגי המתכחש לאה־בת־הצדק היהודית.

ראשי מיפלגתך נפגשו עם דיין, ושמעו את רעיונותיו. ובתום הפגישה הודיעה גולדה מאיר, מנהיגת מיפלגתך, שנוצרה הבנה ביניה ובין דיין, ש א י ן חילוקי־דיעות יסודיים, ושהיא עצמה תנסח סיכום ברוח דברים אלה.

■ ■ ■

ה שאלה הראשונה העולה על הדעת היא: מה מעשיך, לובה, במיפלגה הזאת?

משה דיין איננו דמות שולית במיפלגה, ואין הוא מייצג מיעוט מבוטל. חושש־ני, חו־ששני מאוד, שהגדרה זו תואמת דווקא אותך.

דיין הוא שר־הביטחון, ויש בידיו סמכויות עצומות להגשמת מדיניותו. הוא השליט הבילעדי בכל השטחים הכבושים, השולטאן של הגדה המערבית ועזה, הגולן וסיני.

אולם לא דיין לבדו הוגה ברעיונות אלה. הקשבת, כמוני, לעשרות נאומים של גולדה מאיר בכנסת, אתה יודע שרק צעד קטן מאוד מפריד בינה ובין דיין — ומיצעד של אלף מיל מפריד בינה ובינך.

לפני חמש שנים עוד יכולת להשלות את עצמך כאילו זהו מצב זמני, כאילו דיין הוא תופעה חריגה וגולדה תופעה זמנית. יכולת לנחם את עצמך באמונה שהכוח האמיתי במיפלגה מרוכז בידי ספיר ואבן ואלון, המחכים רק להזדמנות כדי לשים קץ לכל השטויות הלאומניות.

אבל השנים עברו, לובה. ורק עיוור יכול להמשיך ולהחזיק באשליות אלה.

בגין יצא מן הממשלה, והממשלה לא השתנתה לטובה. אולי להיפך.

הסיפוח מתקדם בצעדי־ענק. ממשלת־גולדה מנהלת מדיניות פעילה לחיסולו הסופי של העם הפלסטיני. היאחזויות פולחן־הבעל כבר מכסות הרבה גבעות גבו־הות, בצילם של הרבה עצים רעננים.

יש ויכוח על מהירות ההידרדרות. אבל אין שום ספק לגבי כיוונה — ל מ ט ה, אל תוך תהום שאין ממנה מוצא, תהום הקולוניאליזם הישראלי, המשחית את האדם, החברה והכלכלה.

מה אתה עושה במיפלגה זו, לובה?

■ ■ ■

א תה אומר: אני לוחם בתוכה. אני לוחם לקבלת המצע שלי. אני עושה בה נפשות לרעיונותי.

ה אמנם?

נניח לרגע שהחלום יתגשם, ומיפלגת העבודה תקבל את המצע שלך ערב הבחירות. את כולו. עם השלום והפלסטינים והערכים החברתיים, הכל.

אז מה לובה?!

איזה ערך יש למצע בחירות במדינת־ישראל? את מי הוא מחייב?

נניח שהתיה שר בממשלה הבאה. את מה זה משנה?

אתה יודע שכשנים הקרובות, הגורליות, תשלוט גולדה מאיר במדינה וכמיפלגה. אתה יודע שאין עוד איש במיפלגתך (וזה כולל גם אותך, לצערי) המעז עוד לקום נגדה ולהשמיע באוזניה אף דבריביקורת מתונים.

האשה הזאת תשלוט. היא תקבע את המדיניות. היא תחליט מה לעשות בשטחים, ומה לא. היא תגיב על

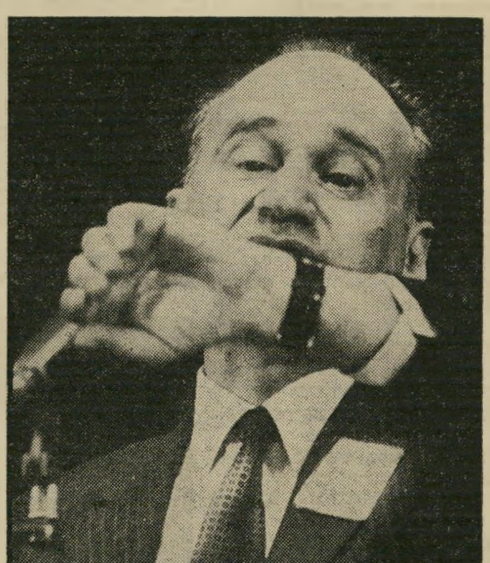

לובה אליאב: מה לעשות עכשיו?

נאומי בורגיבה, תדחה את נסיונות סאדאת, תחניק באיבה כל יוזמת־שלום.

האם יש לך ספק לאן היא תוביל את המדינה, את המיפלגה, א ו ת ך?

■ ■ ■

א ולי אתה אומר לעצמך: נזדיין בסבלנות. נמתין, נחכה. היא לא תשלוט לנצח. לאט־לאט נכרסם במיפלגה, ונשנה את רוחה.

גם זוהי אשליה גמורה, לובה.

קודם כל, מפני שנוצרות עובדות. בכל יום נעשה עוד מעשה אחד, גדול או קטן, המגיע מוקש קטלני בדרך השלום. כימעט ואין עוד להשיב מה שנעשה בימים אלה. האם יש לנו זמן להמתין, לחכות?

נכון, גולדה לא תשלוט לנצח. היא בת 75, ולא תוכל לכהן כראש־ממשלה יותר מאשר שתיים־שלוש קדנציות נוספות. אבל נניח ש־תתפטר. האם תבוא אז הגאולה?

האם אתה באמת מאמין שראש־הממשלה ספיר יחולל מהפכה ויסובב את הגלגל אחורה? במיקרה הטוב־ביותר, הוא ייגרף על־ידי התאוצה שנקבעה בשנים האחרונות, וימשיך בה בעל כורחו.

הידרדרות מיפלגתך אינה נובעת מסיבות אישיות. משה שרת ופינחס לבון שלטו בישראל ב־53—1954, שנת טבח קיביה והעסק־הביש. אשכול סלל ב־1967 את הדרך לסיפוח. לא ספיר, לא אבן, ולא אלון ישנו את הכיוון של מיפלגה זו.

■ ■ ■

ב שארת תיקוות הכירסום. לאט־לאט, בהתמדה ה־אופיינית לך, לובה, אתה תכרסם את המיפלגה מבפנים.

האמנם? מי מכרסם כאן את מי?

אני עוקב אחרי התפתחות רעיונותיך. תחילה דיברת על מדינה פלסטינית אמיתית, כמונו. רצית שנידבר עם הפלסטינים לאלתר, ונעזור להם לאלתר להקים את מדינ־תם לצד ישראל.

עברו שנים, שנות־גולדה, ועכשיו אתה מדבר על „שתי מדינות בארץ־ישראל ההיסטורית" — כלומר על זכותם של הפלסטינים להקים מדינה ב— — — ירדן.

איזה מין הגדרה עצמית היא זו? ומה ההבדל המעשי בין הצעתך זו ובין טענות גולדה ואבן ודיין? מה נותר מרעיון ההידברות הישירה עם הפלסטינים?

מי התכרסם, לובה?

אתה נאלץ להסתגל, להתאים את עצמך.

בעוד שתיים, שלוש שנות־גולדה, מה יישאר מן המצע היפה שלך מלפני חמש שנים?

אתה תכורסם, כשם שכורסמה מפ"ם כולה.

■ ■ ■

א תה אומר שאין מה לעשות, שמוכרחים לפעול מבפנים, שאי־אפשר לשנות אחרת.

בטענה זו מבצבצת האמונה שישראל היא דיקטטורה חד־מיפלגתית, כמו מישטר בולשביסטי או פאשיסטי, ורק בתוך המיפלגה האחת אפשר לפעול.

עם כל הידידות, לובה, אני סבור שזהי אמו־נה טפילה. וגם אמונה נוחה כבעליה.

האמת היא ש ר ק מ ב ח ו ץ אפשר להשפיע על הדינאמיקה הזאת. בגלל קיום אופוזיציה ימנית־לאומנית חזקה, נסחפת המיפלגה ימינה. אילו היתה קיימת אופו־זיציה גדולה ותקיפה בצד השני, היתה היסחפות זו יכולה להיבלם, ואולי אף היתה מתחילה תנועה בכיוון ההפוך.

רק מ ב ח ו ץ, לובה.

אופוזיציה חזקה כזאת של כוחות השלום והצדק הסו־ציאלי אינה קיימת — מפני שרבים — רבים מחבריה הפוטנציאליים שבויים בתוך כלוב־ההבל של המערך. לפי כל המישאלים תומכים גם כיום בין 25% ל־40% מן הציבור הישראלי ברעיון השלום הישראלי־פלסטיני, למ־רות שטיפת־המוח מטעם השילטון.

בגלל מה אין מאות אלפי האנשים הטובים האלה נמצאים באופוזיציה? בגלל מה הם מצביעים בעד המע־רך, המוביל בכיוון ההפוך?

ב ג ל ך, לובה! בגלך ובגלך ידידיך!

א תה מספק להם את האליבי. אתה מספק למצפונם את סם־ההרגעה. כשהם מתעוררים בחשכת הלילה, ושו־אלים את עצמם במועקה פיתאומית: „מה אנחנו עושים? איך אנחנו משלימים?" — הם יכולים להשיב לעצמם: „אנחנו תומכים בלובה. אנחנו אנשים הגונים!" — ולהירדם שוב.

אילו לא היית קיים במיפלגה, ואילו בן־אהרון לא היה קיים בהסתדרות, היו גולדה ודיין צריכים להמציא אתכם.

■ ■ ■

ש וב אנחנו מתקרבים לבחירות. תיבחר כנסת, שתש־לוט במדינה במשך ארבע שנים ארוכות־ארוכות, ארבע שנים בה עלולה דמות המדינה להיקבע סופית, ללא תקנה.

איזה תפקיד אתה ממיא בבחירות אלה? אתה, ובן־אהרון, ואנשי מפ"ם?

אתם הרשת הפרושה לשוחרי־השלום, כדי לדוג אותם ולהכניסם לסיר של גולדה.

אתה פותח מישרד ומחתים על רשימת את"א, בשם רעיונות השלום והצדק — ואתה קורא לאוהדיך להצביע בעד המיפלגה ההולכת בדרכי דיין, בהנהגת גולדה. מב־חינה פוליטית ממשית, האת"א הוא את"ג — אזרחים תומכי גולדה, ואולי את"ד — אזרחים תומכי דיין.

א יך א תה י כול?!

אנא, עשה את חשבון־הנפש. התבודד־נא, התלבט־נא, שקול־נא את האחריות הנוראה המוטלת עליך. שאל־נא את מצפונך: האם מותר לך להמשיך בדרך זו?

■ ■ ■

מ פני שאני מחשיב אותך, ומפני שאני מעריך אותך כאדם וכפטריוט, אני כותב לך שורות אלה.

אני קורא לך לנטוש את מיפלגת־העבודה עכשיו, מייד.

אם אתה וחסידיך תצטרפו אל מחנה־השלום, יקום כבר בבחירות אלה מחנה גדול של לוחמים למען השלום והצדק, תנועת־מרי רחבה ומתרחבת שתוכל להשפיע השפעה של ממש על ההכרעות הגורליות.

זוהי הדרך הנכונה, הישרה, הפשוטה. אין לה תחליף.

אם אינך מוכן לכך, אל תנהל, לפחות, תעמולה למערך!

אני קורא לך לחכריז, בפה מלא ובגילוי־לב: „אני ממשיך במאבק בתוך המערך, אך אני קורא לכל השותפים לדיעותי להצביע למען האופוזיציה הלוחמת לשלום ולצדק הסוציאלי!"

משה דיין מכריז שאינו יכול להיות מועמד ברשימת המערך ולנהל תעמולה למענו, אם לא יתקבל המצע שלו. המצע שלך, לובה, אפילו בצורתו המהולה ביותר, לא יתקבל. האם אתה תהיה מועמד? האם אתה תנהל תעמולה?

האם אתה, איש־השלום, תהיה פחות תקיף ועיקבי מאיש־המיץ־חמה?

העם

פארודיה של טירור

ישראל סיפקה את הצד הקומי למגיפת הטירור בעולם

הרבה פנים לטירור.

הדרמה המתחוללת זה שבועיים בנמל בגיה, סביב רצח המרוקאי אחמד בושקי, החווירה מול אימת הטרגדיה של הטבח שביצעו שני פלסטינים בנמל התעופה של אתונה, ובין שני מאורעות אלה, זכה הטירור להתגלם גם בצורת מהתלה קומית על רקע מדבריות סיני.

תחילה ניסו להשוות את מה שאירע ביום השבוע במינזר סנטה קתרינה, לתסריט של סרט מתח מרתק. אבל אחרי שהתגלו הפרטים המלאים של הפרשה, היא נראתה יותר כפארסה משעשעת, פארודיה מצחיקה על מגיפת הטירור המטורפת המשתוללת ברחבי העולם.

מכנה משותף. שלושת הצעירים וצעירה שנחשדו בגניבה ממטיילים בסנטה קתרינה, ונמלטו תוך חטיפת בני־ערובה וגניבת נשק מצה"ל, הזכירו את הפיראטים היהודים בסמונים ובאגדות. הם ברחו לשום מקום בתוך מידבר שאין ממנו מיפלט, כשברור מראש שאין להם לאן להימלט. שני אנשי המילואים שחטפו היו בני ערובה שאי־אפשר היה לדרוש תמורתם דבר, וכאשר רדפו אחריהם במטוסים ובמסוקים, הזכיר המירדף את בדיחות הפיליפ והעכברים.

הסיום היה בלתי נמנע, בהתאם לאופי המאורע. כמו בהצגות מסוג אמי הנגרלית, היתה דרושה גם כאן נוכחותו של אלוף הפיקוד. הוא נחת במסוק כדי לשכנע את החוטפים הנועזים להיכנע ולמסור את נשקם. ההפי־אנד המצופה לא איכזב גם הפעם.

היה רק מכנה משותף אחד לכל צורות הטירור כפי שהתגלו השבוע: באף אחת מהן לא היה תפקיד להגיון.

מפלגות

דוגמה ממלכתית

שעוריות מאיימות לפרק את הרשימה הממלכתית עוד לפני צירופה למערך ימני

בין לילה דרך בשמיים הפוליטיים של ישראל כוכב מיפלגתי חדש. הוא לא היה אלוף בצה"ל, וגם לא אישיות ציבורית שהמיפלגות מחזרות לפיתחה. אבל תוך ימים ספורים הצליח יוסי דנון, 35, לחולל סערה בזירה המיפלגתית בישראל. הוא איים לפרק מיפלגה. כתגמול איימה אותה מיפלגה לפרק אותו.

באותו יום עצמו, בתחילת השבוע, הוציאו במדורי המודעות בעיתונות היומית שתי מודעות. האחת היתה של הקבוצה לשינוי בע"מ ואילו השנייה היתה של מאיר חברה להשקעות בע"מ. שתיהן עסקו ביוסי דנון. אלא בעוד שהמודעה הראשונה התייחסה לקבוצה לשינוי ברשימה הממלכתית, שאותיות הבחירות שלה הן ע"מ, עסקה המודעה השנייה בחברת השקעות בערבון מוגבל. באותו יום בו קרא יוסי דנון בשם הקבוצה לשינוי ברשימה הממלכתית לכנס ארצי של חברי המיפלגה במגמה לסכל את נסיונות הנהגת מיפלגתו להצטרף לגח"ל, ביקשה מאיר, חברה להשקעות, להכריז עליו כפושט רגל. מנהלה של מאיר להשקעות הוא ח"כ זלמן שובל, מראשי הרשימה הממלכתית, וחברו לשעבר של דנון.

בן־גוריון קיבץ הקצבה. יוסי דנון, יליד העיר העתיקה בירושלים, היה תלמיד ישיבה עד גיל 13. החל מגיל זה פתח בקאריירה עצמאית. תחילה היה שליח בחדר החדשות בקול־ישראל. אחר־כך התגייס לצה"ל בגיל 16 וחצי, שוחרר אחרי שנפצע ברסיס בקיבתו. בגיל 18 כבר הקים לעצמו חברה להוצאה־לאור ושיווק.

עוד לפני 15 שנים היה יוסי דנון חבר במשמרת הצעירה של מפא"י, ואף נבחר כחבר מזכירות המיפלגה. כאשר פרשה רפ"י ממפא"י היה גם הוא בין הפורשים. אך הוא לא חזר למיפלגה יחד עם משה דיין ושמעון פרס, אלא נמנה על מייסדי הרשימה הממלכתית.

מורד דנון
בן־גוריון — בתנועת ז'בוטינסקי

דנון, שהקים את החברה המאוחדת לשיווק ותעמולה, קיבל על עצמו את מערכת התעמולה של ע"מ בבחירות לכנסת השביעית. לטענתו היה זה הוא שהחתים את דויד בן־גוריון על בקשה לקבל את הקצבת 120 אלף הל"י שהגיעו לו כחבר הכנסת השישית, כדי להעבירם לקרן הבחירות של הרשימה הממלכתית. כאשר הסתיימו הבחירות היה גרעון של כ־20 אלף ל"י במאזן ההוצאות לבחירות.

סיפר דנון: „יגאל הורוביץ שלח אותי אז לקבל הלוואה אצל זלמן שובל בבנק ליצוא, כדי לכסות את הגרעון. אני דאגתי לבטחונות ושילמתי את מלוא החוב. אבל נשארתי חייב את הריבית ואת הפרשי הפיגורים. אז אמר לחשוב שאני צריך את הטובות של יגאל הורוביץ. הרי אני מימנתי בכספי את מערכת הבחירות שלהם לכנסת השביעית."

חתונה בלי נדוניה. את הטענות שלו כלפי מנהיגי הרשימה הממלכתית השמיע יוסי דנון השבוע בכל השופרות, זכה לפירסום נרחב. „הנהגת הרשימה הממלכתית," טען „הנהיגה דיקטאטורה במיפלגה, הפכה אותה לעסק פרטי שלה. עכשיו הם רוצים למכור את עצמם ל־גח"ל. הם מגמגמים, מקשקשים ולא יודעים מה לעשות, מפני שהם מפחדים להורסיע למשפט הציבור. הם יודעים שלא יקבלו קולות אפילו כדי להעביר מנדט אחד, והם רוצים להבטיח את מקומותיהם בכנסת על־ידי מכירת עצמם לגח"ל."

לא היתה זו הפעם הראשונה בה הסתכסך דנון עם הנהגת מיפלגתו. בוועידת המיפלגה האחרונה החל לגבש אופוזיציה. כאשר נודע לו עוד לפני שנתיים, כי כוונת ראשי מיפלגתו להקים גוש פרלמנטרי עם גח"ל, שיגר מכתב לדוד בן־גוריון, ביקש את הדרכתו ונענה על ידו: „אני עכשיו מחוץ לכל מיפלגה. לא הייתי מייעץ לך להצטרף לגח"ל. אבל אם רצונך להצטרף — זוהי זכותך."

השבוע שוב תבע דנון לבקש את אישורו של בן־גוריון לכך שממשיכי דרכו יעשו זאת במיסגרת תנועת ז'בוטינסקי.

ראשי ע"מ לא נשארו חייבים לו. לפני מספר ימים החלו להופיע ידיעות בעיתונים כאילו חברת תשורות, השייכת לדנון, עומדת בפני פירוק אחרי שהסתבכה בחובות. הארץ, שפירסם ידיעה זו, נאלץ להכחישה.

הרשימה הממלכתית, שבראשה עומדים אילי־הון, היא אולי המיפלגה העשירה ביותר יחסית מכל מיפלגות ישראל. בארבע השנים האחרונות הזרמו לקרנותיה מכספי הציבור בלבד, כשניים וחצי מיליון ל"י. הריב שפרץ בה על רקע הנטיה להצטרף למערך הימני, לא היה רק בעל השלכות פוליטיות, אלא גם בעל השלכות כלכליות מסועפות.

המאבק שפרץ השבוע בגלוי בין יוסי דנון לשלושת החכים של המיפלגה איים על סיכויי צירופם למערך הימני. לשוות־פיהם המיועדים עוד עלול להסתבר שהם באים לחתונה בלי כל נדוניה.

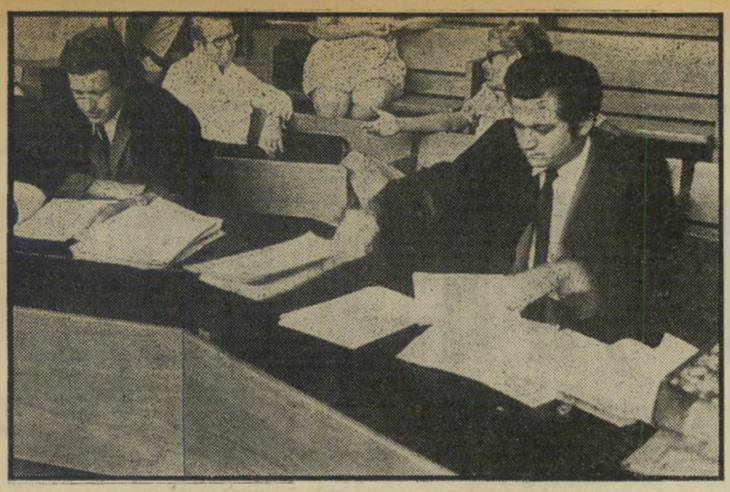

פרקליטים אורן וצימרמן ועדים מסיס ורייגר בבית־המישפט
העיקר — בלי כיפה

בחירות

לוקשן או סטייקים?

סיעת מרי בהסתדרות יצאה למאבק מישפטי כדי להבטיח לעצמה סיכוי חוקן בבחירות

„זהו מישפט בעל חשיבות ציבורית ראשונה במעלה," הכריז השופט המחוזי התל־אביבי אליהו מני, בסיימו יום וחצי של שמיעת עדויות.

למרות הפגרה והנטייה לקצר בדיונים הקדיש מני זמן רב לשמיעת המשפט, שנסב סביב ארבע תביעות של סיעת מרי בהסתדרות:

● לדחות את הבחירות להסתדרות לתקופה של 65 יום אחרי שיימסרו לידיה סיפרי הבוחרים.

● לאסור קיום הבחירות בשטחים המוחזקים.

● לאסור על פקידי לישכת־המס ומחלקת־האירגון של ההסתדרות לייצג את המערך בוועדת הבחירות.

● להדפיס מספר שווה של אותיות־לבוחר לכל סיעות ההסתדרות.

לכך הרוחות. התביעות הגיעו לבית־המשפט לאחר שנידחו על־ידי ועדת־הבחירות המרכזית של ההסתדרות, ושני הצדדים פתחו את עדויותיהם בנימה משותפת: גם נציג מרי בוועדה, מפיק הסרטים אלכס מסיס, וגם יו"ר הוועדה, אפרים רייגר, העידו בהן־צדק, סירבו להישבע על התנ"ך בכיסוי ראש. לא לשווא היו שניהם בזמנו חברים בהנהגה הראשית של השומר הצעיר.

בכך הסתיים הדמיון. החל המאבק: מסיס טען כי בלעדי הספרים אין סיעתו יכולה לנהל את מערכת הבחירות שלה בצורה שווה לשאר הסיעות. רייגר, שיוצג על־ידי עו"ד דן צימרמן, השיב כי אמנם הבחירות לוועידת ההסתדרות הן ארציות, אך הוועדה שהוא עומד בראשה אינה מדפיסה ספר־בוחרים אחיד, ועל סיעת מרי לשלוח את נציגיה ל־68 ועדות־הבחירות המקומיות ולשניים־עשר המחוזות, לקבל בכל מקום בנפרד את פנקסי הבוחרים, המילואים והתוספות.

חיששים. אשר להשתתפותם של סקרי מנגנון ההסתדרות בישיבות ועדת הבחירות המרכזית, המורכבת על־פי מפתח מפלגתי, כנציגי המערך — הסביר פרקליטם מרי, עורך־הדין אבי אורן, לשופט: „למה הדבר דומה? כאילו היו ראשי משרד הפנים מייצגים את המפד"ל בוועדת הבחירות המרכזית לכנסת, ונציב מס־ההכנסה ומנהל האוצר נציגי המערך בה.

בשאלת הפתקים טען אורן, כי כל חברי הסתדרות בקיבוץ, למשל, מצביע בשני פתקים (לוועידת ההסתדרות ולוועידה החקלאית). כל חברת קיבוץ זקוקה לשלושה פתקים: היא מצביעה גם לוועידת הפועלות. במושבות חקלאיות ייתכן גם שחברי ההסתדרות יצביעו בשלושה פתקים (השלישי: למועצת הפועלים) והחברות בארבעה פתקים. „רשימות אופוזיציוניות זקוקות אף ליותר פתקים," הדגיש אורן, „כי אנשי המיפלגות היריבות זורקים את פתקיהן מארגזי־ההצבעה, והמציעים חוששים לצאת לוועדת־הקלפי ולבקש פתק של מפלגה אופוזיציונית."

מדינית או אירגונית? השאלה הקשה ביותר שתעמוד בפני השופט תהיה שאלת ההצבעה בשטחים הכבושים. חוקת הוועד־הפועל קובעת במפורש כי „כל פעולה מדינית טעונה אישור הוועד הפועל." סיעת מרי קבעה שהוועד־הפועל לא אישר מעולם הקמת סניפים הסתדרותיים בשטחים המוחזקים, ריינר השיב כי זו שאלה אירגונית, לא מדינית.

לאורן היתה גם שאלה כללית לריינר, מנכ"ל קונצרן תיעוש המשגשג: „אולי מוזנים אותך באינפורמציה בלתי־נכונה במנגנון הוועדה?" תשובתו של ריינר, הידוע ביושרו האישי ובכושר־הניהול שלו: „אותי לא מאכילים לוקשן. אני אוכל סטייקים!"

ביום הרביעי הקרוב, כאשר יתן השופט מני את פסק־דינו, אפשר יהיה ללמוד גם את דעתו על התפריט של ריינר.

כפתור ופרח

בזכותו של חרב כהנא יחיו השנה בחירות עם שגיאות

אם היתה סכנה שהבחירות לכנסת השמינית יהיו רציניות ללא כל גילויים משעשעים, בא השבוע הרב מאיר כהנא, מנהיגה האימתני של הליגה להגנה יהודית, והבהיר, כי הוא לא יתן לרצינות להשתלט במדינה הזו.

אחרי שנוכח שאף גורם, אפילו לא גח"ל, אינו מתייחס אליו ברצינות (ראה להלן) איים הרב כהנא להצטרף בעצמו למערך הימני, אבל העמיד תנאי: שהמערך ידגול בתינוך מסורתי ממלכתי באחד מסעיפי המצע שלו.

אותה שעה החלו כבר אנשי הליגה לנהל תעמולת בחירות עבור הרבי שלהם בסגנון אמריקאי. הם החלו להפיץ כפתורי בחירות מיוחדים, עשויים פח, שהוזמנו

הכפתור של כהנא
הליגע לעגנע — לא רצינית

במיוחד בארצות־הברית עבור הליגה. הכפתורים היו אמורים לקרוא להצבעה עבור הליגה, כדי להכניס את כהנא לכנסת.

אלא שבדרך לארצות־הברית וחזרה אירעה תקלה. המלה „הצבע" השתבשה ל„הצבה!" דבר שלא הפריע לאנשי הליגה לחלק את הכפתורים.

איך שלא יהיה, ייזכר הרבי כהנא תמיד, כמי שניהל תעמולת בחירות עם שגיאות בעברית.

מדוע אין העולם מזדעזע מן הטרור הערבי –

ומזדעזע מן הטרור הנגדי הישראלי?

לרדיו דמשק היתה גירסה פשוטה: „וזהי עבודה ישראלית!"

מחשבה דומה עלתה ברעת רבים סביב כדור־הארץ. כי חיזן מישראל, מי יכול היה להיות מעוניין בטבח אתונה בשעה זו?

הגירסה עצמה היתה, כמובן, מגוחכת. כפי שאמר השבוע האלוף (מיל.) אהרון יריב: „הנשק מס' 1 שלנו במילחמה ב־טירור הוא ארגוני המחבלים עצמם!"

ואכן — פעולת אתונה באה, כאילו, על פי הזמנה. היא הסיחה מעט את דעת־הקהל העולמית והסקנדינבית מין הביזיון הגדול בלילהאמר, שאותו ייחסה העיתונות העולמית לשרותי־הביטחון המהוללים של ישראל.

אין זו הפעם הראשונה שפידאיון פלסטיניים מבצעים פעולה נגד ה־ישראליים בדיוק בשעה שהעולם זועם על ישראל.

בפעם הראשונה זה קרה אחרי הפלת המטוס הלובי בסיני — פרשה שהקימה את העולם כולו נגד ישראל. בשיא הזעם העולמי על ישראל תקפו פידאיון את השגרירות הסעודית בחארטום, הרגו דיפ־לומטים מערביים.

מירחץ־הדמים בנמל־התעופה באתונה, בו נהרגו שני אמריקאים ואוסטרי, ובה נפצעו כ־50 יוונים, אמריקאים ואחרים — אף לא אחד מהם ישראלי או יהודי — נראתה כחזרה מדוייקת על פרשה זו.

התלוצץ השבוע דיפלומט אמריקאי ב־תל־אביב: „מה יש? למלך חוסיין יש אירגון פידאיון. לעיראק ולסוריה יש פידאיון. למוסקבה יש פידאיון. למה שלא יהיה גם לישראל אירגון של פידאיון פלסטיניים?"

היתה זאת, כמובן, הצחה. אבל היא מבהירה אמת יסודית: גם ה־טירור הפלסטיני, וגם הטירור־הנגדי, ירדו זה מכבר מפספי ההיגיון.

העולם התחיל למאוס בשניהם, להתייחס אליהם כאל שתי כנופיות בינלאומיות. בין הפלת המטוס הלובי ורצח חרטום, רצח לילהאמר והטבח באתונה, הלך ונעלם ההבדל בעיני הציבור העולמי.

„האשמה היא בנו..."

ב עיני הישראלים, ובעיקר בעיני כלי־התיקשורת הישראליים, נראה טישטוש זה כתופעה מחפירה.

איך אפשר לחשוות רוצחים ומחבלים, החורגים נשים וילדים, לזוחמים האמיצים הפועלים נגד הרוצחים והמחבלים?

השוואה זו נראתה לרבים כדבר כה מיס־לצתי, עד שהתקשו למצוא לו הסבר. בין ההסברים שהועלו:

● העולם הוא אנטי־שמי, ומתנכל ל־ישראל וליהודים;

● זהו מחדל הסברתי ישראלי.

הביע את שתי הגירסות בצורה נוקבת ישעיהו בן־פורת בידיעות אחרונות, כאשר ניסה להבין מדוע הזדעזעו הנורבגים מ־הריגת המארוקאי החף־מפשע, שנרצח ב־טעות בלילהאמר. כתב בן־פורת, בזעם עצור: „אי־אפשר לחשוד בשילטונות נורבגיה שהם חדורים איבה לישראל. ...אף על פי כן נוהגת נורבגיה בפרשה זו כאילו איננה יודעת מפני מה ישראל או יהודיה ונאמניה בעולם — מתגוננים... דבר זה, יותר מכל דבר אחר, מצביע על בידוד ישראל בעולם, ועל התעלמות־מדעת מצורכי הגנתה... פירוש הדבר ש־האשמה היא בנו, במחדל הסברתי..."

בין אנשים כמו ישעיהו בן־פורת ובין העולם הנאור נפתחה תהום של חוסר־תקשורת. אין זה עניין של מחדל הסברתי, וגם לא של אנטי־שמיות.

בשביל ישראלים רבים, הריגת אדם חף־מפשע, תוך כדי מירדף אחרי פידאיון, היא לכל היותר טעות מצערת, או מיש־גה טכני. זה יכול לקרות בשרותי־הביט־חון הטובים ביותר.

בשביל אדם נורמלי מבחוץ, זהו רצח, פשוטו כמשמעו. כאשר רצח זה בוצע, כדעת עיתוני סקנדינביה, על־ידי שליחים רשמיים של מדינת ישראל, תוך מה ש־נראה להם כקלות־דעת וזילזול בחיי אדם — זה רק מחמיר את הייחס אליו.

חוסר־תיקשורת זה, המחמיר והולך מחודש לחודש, נוגע ביחס העולם לשני הצדדים: הן לפלס־טינים, הן לישראל.

כלבים שומים וקומנדו

ב עיני ישראל, הפלסטינים הם מחבלים ומרצחים, ויש להתייחס אלי־הם כאל כלבים שומים. מדינת ישראל, לעומת זאת, היא בסדר גמור. מדינה הו־מאנית ואחראית, הנאלצת להתגונן בפני רוצחים אלה, שהם אויביה ואויבי האנושות.

הצרה היא ששתי ההערכות האלה אינן מקובלות על העולם. לא רק אנשים ניט־רליים, אלא גם ידידים מושבעים של ישראל, כופרים בשתיהן.

העולם יודע שהפידאיון הפלסטינים נוק־טים בשיטות זוועתיות, ושרוב פעולותיהם מזעזעות את כל מי שנשאר בו עוד שריד של רגש אנושי.

מדוע, אם כן, מתייחס אליהם העולם כסלחנות?

מדוע הוא מוכן לשחרר רוצחים וחוט־פים, לפעמים אף מבלי שיופעל עליו לחץ? מדוע אין הוא מזדעזע ממעשיהם כמו שצריך, ואינו תומך בפעולות־הנגד של ישראל? מדוע ועידות עולמיות נגד ה־טירור נשארות ללא תוצאות?

ההסבר לכך אינו טמון בכוח הדיפלומטי של העולם הערבי, או בהשפעה סובייי־טית, או באדישות ובאנטי־שמיות.

הוא נובע מן האופי הכפול של אירגוני הפידאיון עצמם.

המצע הרישמי של אירגונים אלה שולל את קיומה של מדינת ישראל, ורוצה ב־חורבנה. חוץ מן השוליים המטורפים של השמאל החדש האירופי, אין איש במערב ובמיזרח תומך ברעיון זה. אילו היה תוכ־נם של האירגונים מתמצה במצע זה, היה העולם שם מזמן קץ למעשיהם ומוציא אותם אל מחוץ לחוק הבינלאומי, לא רק להלכה אלא גם למעשה.

אולם בעיני העולם, אין זה התו־כן היחידי, או אף העיקרי, של ה־אירגונים הפלסטיניים. העולם רוי־אה בהם גם תוצאה של הטרגדיה הפלסטינית, נציג של עם מדוכא ומעונה, הזוכה על זכותו לחיים, אחרי שמיזדתו נכבשה בידי ישר־אל.

משום כך מרבים עיתוני העולם לדבר על „אירגוני התנגדות" או „אירגוני קו־מנדו", בנוסח המחתרת האנטי־נאצית ב־אירופה, בעוד שישראל מדברת על „אי־גוני מחבלים". משום כך נראים גם מעשי־הזוועה הנוראים ביותר כביטוי ל„תיסכול" ו„יאוש", שאין לכעוס עליהם יותר מדי.

יחס סלחני כזה למעשי־זוועה, המבו־צעים בשם מילחמת־חופש, אינו חדש או יוצא־דופן, ואין הוא שמור לערבים דוו־קא. אנשי הפל"ן האלג'רי ביצעו מעשי־זוועה מחרידים, רצחו ללא הבחנה זקנים, נשים וילדים צרפתיים. בכל זאת זכו ב־אהדה כללית בעולם, וצרפת נאלצה להי־כנע בפניהם. לאותו יחס זכו אנשי ה־וויאט־קונג, שערכו שחיטות אכזריות ב־יותר בכפרים שכבשו. הם הרגו לא רק את נאמני־סייגון, אלא את נשותיהם וילדי־הם, לעיתים בשיטות מחרידות במיוחד.

השאלה היא: איך זה קרה ש־אירגוני הפידאיון קיבלו בעיני ה־עולם איצטלה זו של לוחמי־חופש ואירגוני־התנגדות?

סלידה וגם אהדה

ה דבר אינו נובע ממחדל „הסברתי" ישראלי, אלא ממחדל ישראלי עמוק הרבה יותר. מחדל זה מסביר גם את היחס הדו־ערכי כלפי ישראל עצמה.

למרות שיטותיהם הזוועתיות, הצליחו אירגוני־הפידאיון במשי־מתם העיקרית: להחדיר לתודעת העולם שקיים עם פלסטיני, ושי־נשללה ממנו הזכות היסודית לי־חיים ולחרות.

אילו הציעה ישראל פיתרון כלשהו ל־בעייה הפלסטינית, היה לה סיכוי לבודד את אירגוני הפידאיון — כל עוד אלה מתנגדים לכל פיתרון סביר. אולם ישראל נוקטת בעמדה הנראית לעולם לא פחות בלתי־סבירה מזו של הפידאיון עצמם. וכאשר אירגון־טרור כושל ומדינה ריבו־נית שופעת־כוח נוקטים גישה בלתי־הגיו־נית — נוטה העולם להאשים את המדינה.

בעובדה פשוטה זו טמונה גם התשובה לשאלה אחרת המטרידה את הישראלי המודאג: איך זה יכול להיות שאחרי כל התבוסות, המפלות, הכישלונות והביזיונות שנחלו אירגוני המחבלים, הם עדיין מסו־גלים לפעול, לעורר רעש בעולם, לפגוע באנשים — ואף להנחיל כישלונות לשרו־תי־הביטחון המתוחכמים של ישראל?

אירגוני הפידאיון ממשיכים לפי־עול, והפלסטינים ממשיכים להת־גייס לשורותיהם, מפני שאין להם כל ברירה. ממשלת־ישראל סגרה בפניהם כל מוצא אחר.

כל הכרזה של גולדה, אבן ודיין על ההחלטה הנחושה של ישראל שלא לאפשר את הקמתה של מדינה פלסטינית, או אף להכיר בעצם קיומם הלאומי של הפלס־טינים — מגייסת אל שורות אירגונים אלה מתנדבים חדשים, מדרבנת אותם לפעולות, ומבטיחה להם אהדה בעולם.

אנשים טובים בעולם — וגם אנשים ה־אוהדים את ישראל, כמו רוב רובם של אזרחי נורבגיה — אינם מוכנים לתמוך במדיניות זו של ישראל. בצד אהדתם לישראל, הם רוחשים אהדה טבעית, כימעט אוטומטית, לעניין הפלסטיני. הדבר נכון במייוחד בנורבגיה, המתייחסת בהערצה לגיבורי־המחתרת שלה עצמה, שפעלו נגד הכובשים הגרמניים.

כך נוצרה, במיקרה הטוב ביו־תר, מעין ניטרליות של העולם התרבותי, המתייחס בסלידה ח־מהולה בהבנה גם לטיורוריסטים הפלסטיניים, וגם לאנטי־טיורוריס־טים הישראליים.

מצב זה יכול להימשך שנים על גבי שנים, ללא פיתרון, כשרצח רודף טבח ו־טבח רודף רצח — עד אשר יקרה אחד משניים: חיסול אירגוני הפידאיון או שי־נוי יחסה של ממשלת ישראל לבעייה ה־פלסטינית.

שתי האפשרויות נראו השבוע רחוקות מאוד — כמרחק שבין ה־עיירה לילהאמר ליד אוסלו וכין נמוי־התעופה פיריאוס ליד אתונה.

מאוסלו עד אתונה

מרי
וחזית השמאל

קוראים לציבור למחות נגד הפעלת חוקי החרום לסגירת שטח הכפר איקרית, שתושביו נושלו מאדמתם:

נעלה
אל
איקרית

כדי להזדהות עם מאבקם של התושבים — מאבקם של כל האזרחים היהודים והערביים הנאבקים לשלום, לדמוקראטיה ולצדק חברתי

שבת, 11. 8. 73

מקום המפגש: 11.15
בהסתעפות קיבוץ עברון
(ליד נהריה)

סדרי התחבורה:

תל־אביב, היכל התרבות, 09.00
הרצליה, מסעף דרך חיפה, 0.9.15
נתניה, הצטלבות כביש חיפה, 09.30
חדרה, הצטלבות כביש חיפה, 09.45
ירושלים, בנייני האומה, 08.00
חיפה, תחנת הרכבת, 10.15
קריית מוצקין, 10.45

בעלי מכוניות פרטיות מתבקשים לבוא למקומות האיסוף האלה.

פרטים נוספים על תחבורה וארגון: מישרד מרי וחזית השמאל, בר כוכבא 71 ת"א, טל. 283288/9.

■ ■ ■

הפיקניק ביער בן־שמן, שנועד לשבת 11.8.73 — בוטל בגלל העליה לאיקרית.

במדינה

יחסי־חוץ

מה מטריד את ניכסון?

הבית הלבן ערך חקירה חשאית על הרב מאיר כהנא

סעמיים מאז הפכה פרשת ווטרגייט ה־אמריקאית לנושא המסעיר את העולם כו־לו, נכרך שמה של ישראל בפרשה בעקי־פין. לראשונה היה זה בשלבים הראשו־נים של גילויי הפרשה, כאשר איש סוכ־נות הביון האמריקאית לשעבר, שהיה בין הנאשמים בפריצה למשרדי המפלגה הדמו־קרטית בווטרגייט, שירבב לעניין את שג־רירות ישראל בוושינגטון בכוונה תחילה.

האיש, שידע מתקופת עבודתו בסי.אי. איי. כי שגרירות ישראל נמצאת בהאזנה טלפונית מתמדת, בחר לטלפן לשגרירות, להשמיע דברים שהשתמעו מהם איומים כלפי הנשיא, מתוך ידיעה ברורה שבגלל ההאזנה יגיעו איומיו אל הבית הלבן.

הפעם השניה בה השתלב נושא ישראלי אל פרשת ווטרגייט היתה בשבוע שעבר. היו אלה שני כתבי הוושינגטון פוסט ה־צעירים, בוב וודוורד וקרל ברנשטיין, ש־חשפו את פרשת ווטרגייט וגרמו לחקירת הסינט האמריקאי בנושא, שפירסמו ב־שבוע שעבר סידרה חדשה של גילויים על הבית הלבן. בין השאר גילו השניים כי בתקופת כהונתו הראשונה של הנשיא ניכסון, ניתנו הוראות על־ידי אנשיו של ניכסון לביצוע 16 חקירות סודיות בנוש־אים שונים, על־ידי אנשי החקירות של הבית הלבן עצמו, ללא כל קשר לשירותי הביון הממלכתיים של ארצות־הברית.

מוות, פצמים וכהנא. בראש צוות החקירות של הבית הלבן עמד החוקר החשאי אנתוני אולסביץ', שכבר הופיע פעמיים בפני ועדת החקירה של הסינאט. הגילוי הסנסציוני ביותר של אולסביץ' היה קשור בפרשת מרי ג'ו קופצ'נה, ש־מתה בצורה מיסתורית במכוניתו של ה־סינטור בוב קנדי ב־1969. מסתבר שאולס־ביץ' שכר בשעתו דירה שנועדה לצרכי פיתוי כמה מידידותיה של המנוחה, כדי לסחוט מהן פרטים על המאורעות שקדמו למותה של מרי ג'ו. על אולסביץ' היה לשכור גברים שיקיימו יחסים עם הנע־רות בדירה, שם יצולמו בשעת מעשה, כדי שהצילומים ישמשו אמצעי סחיטה נגדן.

גילוי זה האפיל על שאר 15 נושאי ה־חקירות החשאיות שערך הבית הלבן ב־יוזמת יועציו של הנשיא ניכסון. בין נושאי החקירה היו נושאים כמו:

- מותה של אשת אחד מעוזרי רוז קנדי, אמו של ג'ון קנדי, הנשיא שנרצח.
- התנהגותו של לני דייוויס, אחד מעוזריו הצעירים של הסנטור אדמונד מאסקי.
- נסיונות היטפלות לבתו של הנשיא בפלורידה.
- שמועות כי דודן של הנשיא היה קשור בעישון סמים בקומונה היפית.

אך בין כל הנושאים האמריקאים וה־אישיים האלה, בלט הנושא „הישראלי". מסתבר שהבית הלבן נתן הוראה לאולס־ביץ' לערוך חקירה מיוחדת על הרבי מאיר כהנא, ראש הליגה־להגנה־יהודית.

מסתבר שבשעתו ייחסו הנשיא ניכסון ועוזריו לכהנא חשיבות יתר. הם הערי־כו אותו הרבה יותר מאשר מעריכים או־תו כיום, למשל, מנחם בגין או אלימלך רימלט, שאפילו לא הציעו לו להצטרף למערך הימני שכוונתם להקים.

עסקים

הזוג המוזר

האם תגרום ההחלטה, למזג מיפעל כושל ומצליח — להצלחת הגוף החדש?

מיפעל נעלי ירושלים ידע, בהיסטוריה שלו, תקופות רעות וטובות, אולם בעיקר רעות. ירושלים היא אולי עיר קדושה — אך לעסקים אין אווירת־הקודש שלה עוז־רת. עד היום, לא פיתחה העיר עורף תע־שייתי רציני, למרות מאמציהם העיקשים של פרנסיה.

לא להפסיד. כל עוד היה נעלי ירוש־לים בבעלותו של המשביר לתעשייה, התי־גהלו העניינים על מי־מנוחות. מנהלי המשביר לתעשייה לא התרגשו מהפסדים.

אולי בגלל זה, נפלה לבסוף ההחלטה בחברת העובדים לשחרר את המשביר לתעשייה ממיפעליו אלה. נעלי ירושלים

המיסמר הסודי

של שר־האוצר מגלה לראשונה את רווחיהם של קומץ רואי־החשבון שחילקו ביניהם את החברות הממשלתיות השמנות

כלבי השמירה

רואה־חשבון קנת
מנשיא עד נשיא

רואה־חשבון מן
רק רבע מיליון

ימשיכו לנגנים

סלמן מחפטר

יוסף גורן היה פקיד בכיר במישרד הביטחון. במיסגרת תפקידו, היה אחראי על בדיקת מאזני המפעלים של המישרד, ועל הקשרים עם רואי־החשבון השונים, המבקרים את החברות הכלכליות של מישרד־הביטחון.

זו"ק תורן היה רואה־חשבון צעיר ונמרץ, שהשקיע מאמצים גדולים לקבל כוחות חברות של מערכת הביטחון, ידע להתיידד עם האנשים המתאימים.

לפני כמה שנים פרש יוסף גורן מישרד־הביטחון, הצטרף לזו"ק תורן כשותף שווה. מישרדם המשותף, תורן־את־גורן, נחשב לאחד הגדולים בענף, כאשר השמנת שלו מורכבת כמובן מחברות מישרד־הביטחון: התעשיה האווירית, אלתא (חברה־בת של התעשיה־האווירית, המייצרת מוצרי אלקטרוניקה) אורלייט, פ.מ.ל.

כדי לתת לשניים את התעשייה האווירית ואלתא, היה צורך להוציא את החברות הללו ממישרד ותיק אחר, האפט את האפט. הפשרה: בידי האפט נותרו 60% מעבודת הביקורת, גורן־תורן קיבלו את היתרה.

גם יתרה זו, מתגלה עתה, מגיעה ל־6000 שעות עבודה בשנה בתעשייה האווירית, ועוד 1600 שעות באלתא.

נתונים משונים

הנתונים על היקף השמנת הזו התגלו לראשונה רק עתה, בדין־וחשבון סודי שקיבלה לישכת רואי־החשבון בישראל משרד־האוצר פנחס ספיר, לאחר מאבק מר שנמשך שנתיים.

היה זה דו"ח מרתק מהרבה בחינות. אחת מהן: הנתונים שהגיש מישרד תורן־את־גורן.

לפי הנתונים, מעסיק המישרד חמישה רואי־חשבון. ניתוח קל מראה את המסקנות הבאות: רואה־חשבון עובד בממוצע 150 שעות לחודש, או 1800 שעות לשנה. חמשת עובדי המישרד עובדים, אם כן, 9000 שעות — שזהו בדיוק מספר השעות שדיווח המישרד כי הוא עובד עבור אראבעת מפעלי מישרד הביטחון — מהם הוא מקבל 450 אלף לירות לשנה.

מתי אם כן עובד המישרד עבור הלקוחות האחרים שלו?

המסקנה הבלתי־נמנעת: מספר השעות שציין שהוא משקיע בחברות מישרד הביטחון — מופרז. דהיינו: הוא מקבל את שכר־הטירחה שלו — עבור פחות שעות!

בקרב רואי־החשבון בארץ נחשבות חברות ממשלתיות ללקוחות הטובים ביותר. עובדה זו יש בה להסביר את המאבק החריף שמנהלים אתם רואי־החשבון הרחוקים מן הצלחת, להוצאת החברות הממשלתיות מידיהם של תריסר רואי־החשבון שזכו בשמנת. ולחלק קצת לאחרים.

רואה־חשבון סומך
11 חברות

רואה־חשבון גרופר
מחווה של חסד

המאושרים

יום, מרוכזות כמעט כל החברות הממשלתיות הגדולות בידי קומץ רואי־חשבון מאושרים. הדין־וחשבון הסודי של ספיר מגלה את הנתונים הבאים:

● מישרד סומך־חייקין מחזיק 11 חברות — ביניהן מפעלי ים־המלח, חברת החשמל, הבנק לפיתוח־התעשייה.

● מישרד קסלמן־קסלמן, שמנהלו זאב גרופר הוא נשיא לישכת רואי־החשבון,* מחזיק 25 חברות ממשלתיות, ביניהן חברות הספנות, עמידר, הילטון, כור.

● מישרד צבי ליובושיץ מחזיק 22 חברות.

● מישרד האפט את האפט מחזיק 15 חברות.

● בבלי, מילנר ושות' עובד עבור 26 חברות ממשלתיות, ביניהן אל־על, נפטא, לפידות, תדיראן. הוא מקבל מחברות אלו, עבור 28 אלף שעות, כ־1.4 מיליון לירות.

● מישרד גד רופין מטפל ב־8 חברות, המכניסות לו 357 אלף לירות לשנה.

● מישרד יצחק מן, לשעבר בראש הלישכה, מטפל רק ב־5 חברות, המכניסות לו 220 אלף לירות.

● מישרד ברוידא מטפל ב־14 חברות, ביניהן בתי־החיקוק, החברה למפעלי תיירות, בנק הספנות, חברת אשדוד, קו ציונור־הנפט אילת־אשקלון. חברות אלו משלמות לו כ־352 אלף לירות לשנה.

● מישרד עוזי שטייגברג — לשעבר נציב מס־הכנסה — מטפל בארבע חברות ממשלתיות: ורד, אגריבד, אנריס, ויטקו כימיקלים. הן משלמות לו 150 אלף לירות לשנה.

קשרים נפלאים

שרה רואי־חשבון — מחלקים ביניהם 134 חברות ממשלתיות.

בהסתדרות התמונה דומה: שישה רואי־חשבון — מטפלים ב־294 חברות הסתדרותיות.

בראש צועד האפט את האפט, המקבל כ־3 מיליון לירות לשנה מחברות הסתדרותיות. אחריו צועדים ליובושיץ ובבלי, ותיכף אחריהם מישרד בשם רונן, שיש לו קשרים נפלאים בין נציגי הפועלים.

בתיאוריה, חייב רואה־החשבון לגלות נאמנות לבעלי־המניות, לשמש בתפקיד כלב־שמירה, לפקח למענם על ההנהלה.

אולם בחברות ממשלתיות והסתדרותיות, המציאות שונה: בעלי־המניות אינם קיימים. על־מנת לקבל עבודה, חייבים רואי־החשבון לגלות נאמנות למנהלים דווקא, לא לבעלי המניות. בחברות אלה, תלוי רואה־החשבון בהנהלה. היא זו הקובעת אם הוא ימשיך לעבוד.

התוצאה: אחד המישרדים הגדולים והמכובדים, בבלי — היה זה שאישר את מאזני חברות רסקו, צים, פויכטוונגר. הוא אישר מאזנים אלה כרווחיים — ואחר התברר, כי כל אחת מהחברות אלו הפסידה מעל 100 מיליון לירות.

חברת ורד הפסידה 120 מיליון לירות — בלי שרואה־החשבון הצליח לגלות זאת.

חברת כור הפסידה 33 מיליון לירות, בתקופת המיתון — בלי שרואה־החשבון יגלה זאת.

גם כיום מצוייה שורה ארוכה של חברות ממשלתיות והסתדרותיות המפסידות הון — בלי שהמאזנים יגלו זאת: איש אינו יכול לדרוש מרואה־החשבון שיכרות את הענף המספק לו המאה.

לפזר בין כולם!

פני שנתיים החלה תסיסה בין רואי־החשבון להוצאת השלל מתריסר הגדולים, וחלוקתו מחדש בין שאר רואי־החשבון. המסע הציבורי שנפתח קיבל עידוד משפע הפירסומים על הפסדי החברות הממשלתיות — שנחשבו כמצליחות. ועדת השרים לענייני כלכלה התכנסה, החליטה, כי יש לפזר את החברות הממשלתיות בין כל רואי־החשבון, והתפקיד הוטל על מנהל רשות החברות הממשלתיות, יעקב סלמן.

סלמן ידוע כאדם ישר ונקי־כפיים, המצטיין באי־קבלת תכתיבים. הוא קיבל עליו את התפקיד, ניסה בשנה האחרונה לבצע את החלטת הממשלה.

הוא נוכח כי לא ניתן לבצעה: השרים הנוגעים בדבר מסרבים למעשה לממשה. בשנה שחלפה, לא עברה אף חברה ממלתית מרואה־חשבון אחד לשני.

סלמן הסיק את המסקנות: בפגישה עם נשיאות לישכת רואי־החשבון, לפני כמה ימים, הודיע על פרישתו מהעבודה, מייד לאחר הבחירות.

רואי־החשבון המקופחים ניסו לתקוף מכיוון אחר: הם אירגנו סיעה בלישכתם, השיגו רוב בבחירות האחרונות. מינו את אנשיהם לכל התפקידים. כמחווה של חסד, הסכימו לאפשר לגרופל, נציג תריסר הגדולים, להיות נשיא לשנתיים בלבד. ואחריו, יבוא במקומו נציג הרוב.

המקופחים הקימו גם ועדות־פעולה בעניין פיזור עבודות ממשלתיות, בראשות מנחם עלוני.

הוועדה החלה לפעול בין החברות הממשלתיות, ההסתדרותיות והסוכנות.

התוצאה עד כה — אפס מוחלט. הממשלה, שהתפקלה תחת לחץ דעת־הקהל שנסערה, אמנם החליטה על שבירת המונופול — אולם אינה חולמת לבצע את החלטתה שלה. ההסתדרות והסוכנות אף אינן זקוקות לשום החלטה כדי לסבר אוזניים: הן פשוט מתעלמות מכל הדרישות.

אפשר להבין מדוע מגינות החברות הממשלתיות בקנאות כזו על רואי־החשבון שלהן: לא בקלות ניתן למצוא בעלי־מקצוע מעולים כאלה, המסוגלים להראות רווחים — כאשר במציאות קיימים הפסדי מיליונים.

אם יישבר המונופול של תריסר המוכשרים, ורואי־החשבון יזכו בתפקידם במיכרז רשמי ופתוח — קשה יהיה לאלצם לגלות כישרונות מובהקים כאלה.

נרכש, יחד עם מפעלים אחרים של המשביר, על־ידי קונצרן כור.

קונצרן כור הינו גם כן גוף הסתדרותי, אולם העומדים בראשו מאמינים שמיפעל חייב לשאת את עצמו, לא לחיות מכספי משלם־המיסים. היה ברור שנעלי ירושלים לא יוכל להמשיך בדרכו הקודמת.

מה פירוש מיזוג? לאחר שהנהלת כור הגיעה למסקנה כי נעלי ירושלים לא יוכל להסוך לרווחי, החליטה לפתור את בעייתו על־ידי מיזוגו עם מיפעל־הנעליים המצליח שלה, המגפר.

מיזוגים הם תמיד עניין עדין. אם המלה „מיזוג" נועדה להסתיר את היסולו של נעלי ירושלים — לא יזיק הדבר במיוחד להמגפר.

אולם אם הכוונה למיזוג של ממש — נותר לראות אם המיזוג אכן יציל את נעלי ירושלים — או יגרור אחריו לבוץ גם את המגפר.

* לפניו היה בתפקיד זה רואה־החשבון מוריס קנה.

תשקיף

ספיר עלול להכין הפחעה

אם תיכנע ראש־הממשלה גולדה מאיר בצורה מוגזמת לתביעותיו האולטימטיביות של משה דיין בעניני השטחים, עלול שר־האוצר פנחס ספיר להפתיע ולנקוט צעד תגובה במועד סמוך ביותר לבחירות.

עד כה לא הסכים דיין לקבל את טיוטת הפשרה שהציעה לו גולדה בקשר לתביעותיו. הנקודות השנויות במחלוקת הן רכישת הקרקעות בשטחים המוחזקים והקמת העיר ימית בפיתחת רפיח.

נראה שלכסוף תסכים גולדה, כתמיכת יעקב שמשון שפירא וישראל גלילי לפשרה לפיה תתקבל החלטה עקרונית בעד הקמת העיר ימית, אך לא קביעת מועד מדויק להקמה. באשר לרכישת קרקעות בשטחים תתקבל כנראה פשרה, לפיה ניתן יהיה לי אנשים פרטיים מישראל ולחברות פרטיות לרכוש קרקעות בשטחים, אבל לא ישירות מהמוכרים הערביים, אלא באמצעות מינהל־מקרקעי־ישראל, וזאת על מנת למנוע ספקולציות וספסרות.

אם אימנם תתקבלנה הצעות פשרה אלה, בניגוד לדעתו של ספיר, הוא עשוי להסיק מסקנות אישיות מפתיעות בשלב בו לא תהיה עוד דרך נסיגה.

הסכם רוטציה בין מיקונים ופעיל

הסכם רוטציה סודי נכרת בין מק"י ובין מאיר פעיל, העומד בראש רשימת מוקד־מק"י לכנסת.

מק"י נתנה את המקום הראשון לפעיל מתוך הנחה, המבוססת על סיקרי דעת־הקהל, שאין לה סיכוי לעבור את אחוז־החסימה. אולם שמואל מיקונים, שהוא עו"ד החוק הבעל הכישרון של השם מק"י יתקציב הכחירות שלה, הסכים לכך רק בתנאי שפעיל, אם בכל זאת ייכשל, יפנה לו את מקומו באמצע הקדנציה.

ההסכם לא פורסם, מתוך הנחה שהוא ירתיע בוחרים המוכנים להצביע בעד פעיל אבל לא בעד בית נציג מק"י.

יבוטלו הבחירות לוועידה החקלאית

קרוב לוודאי כי הבחירות לוועידה החקלאית של ההסתדרות יתבטלו. תהיה זו הפעם הראשונה, אחרי עשרות שנים, שחברי ההסתדרות לא יצביעו ביום הבחירות לוועידה הארצית שהם גם לוועידה החקלאית. הסיבה לדחייה לזמן ארוך: סירובו של המערך העבודה—מפ"ם לכלול ברשימות הבוחרים את החקלאים, שהם שכירים בקיבוצים ובמושבים.

ההסתדרות החקלאית, הידועה יותר בשמה המרכז החקלאי נשלטה במשך כל השנים ברוב מוחלט של המערך העבודה—מפ"ם. הכללתם של פועלים ערבים ופועלים יהודים שכירים ברשימות הבוחרים, עתידה לגרום לכך שרק"ח תקבל כעשרה עד חמישה־עשר אחוזים מהקולות ואילו גח"ל תקבל כעשרים עד עשרים וחמישה אחוזים. חשש של אנשי העבודה—מפ"ם לאובדן הרוב שלהם הוא מבוסס.

האם יסולק דינשטיין מהכנסת?

מזכ"ל מיפלגת העבודה, אהרון ידלין, נועץ השבוע להכחיש ידיעה שפורסמה בדבר כאילו לא יוכלל סגן שר־האוצר צבי דינשטיין ברשימת מועמדי מיפלגת העבודה לכנסת הבאה ולפיכך לא יוכל עוד לכהן כסגן־שר. הידיעות על סילוקו של דינשטיין התגברו בעיקבות פירסום מימצאי דו"ח מבקר המדינה האחרון על נתיבי נפט, שכלל האשמות מפורשות נגד דינשטיין.

אולם ככל הנראה יורכב דינשטיין בכך זאת ברשימת מועמדי העבודה וזאת בשל אינטרסים ממלכתיים ולא מיפלגתיים. דינשטיין, החולש כיום על כל עניני הנפט של מדינת־ישראל, ומקיים את כל המגעים החשאיים בעניני מפחר נפט בעולם, זקוק לצורך עיסקות אלה, המתנהלות בדרך כלל ברמים גבוהים, לתוארי סגן־שר.

מאחר שאין כל כוונה להוציא מדינשטיין את עניני הנפט, שהם מהמסובכים והחשאיים ביותר בעסקי מדינת־ישראל, נראה שהמיפלגה תצטרך לבלוע את הקורבן ולהכלילו בין מועמדיה.

פוצצה אסיפה של יצחק רבין

הופעת כחירות של שגריר ישראל לשעבר בוושינגטון, יצחק רבין, שעמדה להיערך לפני שבוע בפרדס כץ, פוצצה על־ידי נערים מתושבי המקום.

רבין, שעמד לנאום באולם ההסתדרות, שוסע בקריאות ביניים ובצעקות ונאלץ להפסיק את דבריו באמצע ולהסתלק.

ההפרעות לרבין לא היו על רקע פוליטי, אלא על רקע סיכסוך לגבי השימוש באולם ההסתדרות למטרות בחירות.

יד ביד

בורסת יהלומים שנייה

כמאה יהלומנים כבר התארגנו באגודה עותומנית כדי להקים בורסת יהלומים שנייה, שתתחרה בבורסה שברמת־גן.

הקבוצה שכרה אולם גדול בבניין הנבנה לייד הבורסה הקיימת. הקמת הבורסה החדשה נתקלה בהתנגדותו של נשיא הבורסה הקיימת משה שניצר, החושש כי היא תוציא חלק מהיהלומנים מתחום השפעתו.

היוזמה להקמת הבורסה החדשה באה בגלל המיסים הקשים שמטילה הנהלת הבורסה הקיימת, על היהלומנים ששכרו מישרדים בבניין הבורסה.

האם יפרוש פרוש?

בעיד שבעיתונים התפרסם כאילו קיים הסכם בין סיעת ח"כ אגו"י שלמה זורנץ לסיעה ההונגרית־רומנית בראשותו של ח"כ דשעבר שלמה גרוס, מתברר כי סיעתו של זורנץ נמצאת בסיום משאומתן עם סיעת חסידי גור במיפגה. המשאומתן עם חסידי גור מכטיח את המקום הראשון ברשימה לח"כ זורנץ ואת המקום השני לח"כ יהודה אברהמוביץ.

כתוצאה מההסכם יפגע מעמדו של ח"כ מנחם פרוש. בינתיים סבורים באגודת־ישראל, כי מנחם פרוש הוא העומד מאחורי הפירסומים בעיתונים על המתרחש בתוככי האגודה. פרוש מאיים בפרישה, אם לא יובטח לו המקום השלישי ברשימת המיפלגה לכנסת.

„בוסתן ספרדי" כמיוסיקל קולנועי?

אחרי ההצלחה חסרת התקדים שקוצר סירטו המוסיקלי של מנחם גולן, קזבלן, העשוי להפוך לסרט המכניס ביותר בתולדות תעשיית הקולנוע הישראלית, מתכנן גולן להפיק סרט מוסיקלי נוסף באותם מימדים ובאותו ז'אנר.

גולן מנהל משאומתן עם ח"כ יצחק נבון בדבר אפשרויות ההפקה של הרומנסה המוסיקלית „בוסתן ספרדי" כסרט מוסיקלי.

גולן מבקש לחפוך את הרומנסה למיוסיקל עם ריקודים והצורך זה יהיה כנראה צורך בעיכוב קיצוני של המחזה שהוצג בשעתו בהצלחה בתיאטרון „בימות".

מבריח בינלאומי השתקע בארץ

משטרת ישראל וגורמי ביטחון אחרים דחו הצעה של אחד המבריחים הגדולים בי עולם שעסק גם בזיוף דולרים, שעונים ומסחר בנשק עם גורמים ערביים, להעמיד לרשותם את הידע שלו בתחומים אלה.

האיש, הנמצא עתה בארץ ועובד במיפעל קטן באזור המרכז, פנה באמצעות מתווכים לקצינים גבוהים במישטרה, קיבל תשובה שלילית.

סולל בונה ייצר רהיטים מודרניים

חברת הבניה החסתדרותית „סולל בונה" הפכה את הענגריה הגדולה שלה במיפרין הקישון, לבית"ר לרהיטים מודרניים.

כדי להיכנס לשוק ולהתחרות במשווקי הרהיטים, פתחה החברה חנות גדולה בתל־אביב, מתכוננת למכור בה את הרהיטים במחיר זול ב־30—40 אחוז מאשר בחנויות מקבילות.

במדינה

עיתונות

עיתונאי,

לא מלשין

שנתיים לאחר מעצרו, זוכה השבוע העיתונאי יגאל לביב מכל ההאשמות נגדו

היה זה לפני שנתיים בדיוק, שבלשי המדור המרכזי פשטו על משרדי מערכת הארץ, עצרו את הכתב הכלכלי של ה־עיתון, יגאל לביב. ההאשמות נגדו: תיכ־נון פריצה למטרת גניבת מיסמכים וסחי־טה.

ביום השני השבוע, בחצי שעה קצרה, דחו השופטים העליונים יואל זוסמן, צבי ברנזון ומשה עציוני את כל ההאשמות, קבעו כי לביב זכאי. בכך הם אישרו את קביעתו הקודמת של השופט־המחוזי בנ־ימין כהן — קביעה עליה עירער בזמנו היועץ המישפטי לממשלה.

חומר מרשיע. היה זה כישלון מוחץ של מישטרת־ישראל וגורמים מסויימים ב־צמרת המימסד הכלכלי, שניסו, כאשר הגישו את התביעה, למחוץ את לביב. לביב, בגילויין הכלכליים, דרך לא אחת על יבלות חשובות. אולם נראה שבאו־גוסט 1972 שבר את קש הגמל: מישטרת־ישראל ומישרד־האנים טענו אז בפרהסיה כי נגד מאיר לנסקי, שהגיע אז ארצה, אין כל חומר מרשיע, ומשום כך יקבל אזרחות ישראלית. לביב יצא לארצות־הברית, חזר משם עם חומר מרשיע מלוא חופנים, פירסמו בסידרת כתבות בהארץ, שלח העתקים לשר־המישפטים, יעקב שמ־שון שפירא. השר הורה מייד לפרקליט־המדינה, גבריאל בך, לצאת לארצות־הברית, להביא חומר נוסף.

סערה. היתה זו סטירת־לחי למישטרת ישראל, שניציגה הקבוע בארצות־הברית לא הצליח להמציא כל חומר נגד לנסקי. מייד אחריה, התעופפה סטירה שנייה: היה זה כאשר לביב פירסם בהארץ האש־מות חריפות נגד קצין־מישטרה בכיר,

עיתונאי לביב
מאמצים חסרי־תקדים

אהרון שלוש. לפי האשמות אלה, הזהיר שלוש את עורך־הדין חיים בסוק מפני מלכודת שלביב ביקש לטמון לו. פרצה סערה ציבורית, ושר־המישטרה נאלץ למנות ועדת־חקירה.

הוועדה קבעה כי אכן הזהיר שלוש את בסוק — אולם עשה זאת בתום־לב.

מייד עם פירסום מסקנות הוועדה, ערב ראש השנה, נעצר לביב.

ויא תקדים. הוא הואשם בכך, כי שלח שני פושעים מקצועיים לגנוב מיס־מכים סודיים מבית פרטי. העד היחידי נגדו היה עודד סלפטר — מודיע של שלוש.

הפושעים העידו שסלפטר שלח אותם לפריצה, וסלפטר העיד, כי עשה זאת לפי הוזמנת לביב. תמורת עדותו, הבטיחה המישטרה לסלפטר, בהסכמת היועץ ה־מישפטי, חסינות מעונש.

סלפטר היה נאמן לשולחיו, אולם הרו־שם שעה בביהמ"ש היה טראגי. הוא הוגדר על־ידי רופא־נפש כחולה־רוח ושקרן.

יריביו של לביב, שראו לאן נושבת ה־רוח, נקטו בצעד חסר־תקדים: הם הא־שימו את לביב, כי היה מודיע־בשכר של מס־הכנסה — פתחו שורה ארוכה של תיקי נישומים סודיים כדי לנסות לשכנע את השופט. היתה זו פעם ראשונה שמס־הכנסה הסכים לגלות זהותו של מודיע.

כישלון. בפסק־דינו, זיכה השופט כהן את לביב, פסל את עדותו של סלפטר. יחד עם זאת, קבע השופט, כי לביב נהג שלא כהלכה, בתור עיתונאי, בהסכימו להיות מודיע־בשכר של מס־הכנסה.

התביעה סירבה להשלים עם כישלונה, עירערה. השבוע, היתה לה הזדמנות לתצ־טער על עירעורה: שכן בית־המשפט ה־עליון זיכה את לביב לא רק מאשמת הפ־ריצה, אלא גם מהכתם של מודיע־בשכר: השופטים קבעו מפורשות, כי הקשרים בין לביב למס־הכנסה היו בגדר חילופי־אינ־פורמציה, לא תמורת כסף — דבר שלביב טען כל הזמן.

ללביב העיתונאי, היה זיכוי אחרון זה החשוב ביותר.

אמו של צעיר תל־אביבי בן 23 שנמצא מת 24 יום אחרי שנעלם, זועקת ומאשימה:

„זה לא התפקיד של המישטרה!"

מתאבד דורון לוטן

„ב־6 ביולי, בשש ושלושים אחרי־הצהריים, עזב בני, דורון לוטן, את הבית. הוא השאיר פתק בו כתב שהוא נוסע לקיסריה. מאז נעלם. דורון שלי הוא בן 23. הגובה שלו: 190 ס"מ. שיערו: בלונדי ארוך. פניתי למשטרה וביקשתי שיעזרו לי למצוא אותו. ענו לי שהם לא עוסקים בחיפושים אחרי מבוגרים. אני מבקשת שכל מי שראה את דורון שית־קשר אלי..."

כאשר התפרסם בגליון **העולם הזה** ה־אחרון מכתב זה של תמרה לוטן, כבר נערכה הלוויתו של הצעיר בן ה־23, בנם של האדריכל אפרים לוטן וחמרה לוטן, שנפרדו לפני עשר שנים. הוא נמצא מת ביום שישי לפני שבועיים, בשלד בנין בתוכנית ל' בצפון תל־אביב, 21 יום אחרי שנטש את ביתו. לידו נמצאו שני בקבוקי שכר לבדו בתוך עצמו, ללא קשר עם בני־אדם אחרים וביום שבת הוא פתח את הגז על מנת שלא להתעורר לעולם. כולם אומרים כמה חבל שהוא מת. אבל הוא היה בן־אדם משונה ביותר.

דורי, שהיה מאזין לשירים האלה ללא הפסק, שאל אותי: „אמא, איך מתים קל יותר, בגז או באקדח?" נעשיתי קרה כמו מקרר ועניתי לו: „דורי'לה, אלה סתם דיבורים — אל תדבר ככה. ואם בכל הרצינות אין לך הרצון לחיות, דע לך שאני אוהבת אותך הכי הרבה בעולם, ואם לא תהיה שיהיה לך ברור שזה גם סופי."

ד **ורי הסתכך** עלי אז בעיניים גדולות ושתק, ואני כמעט בטוחה שהוא לא הת־אבד כמו שכותבים העיתונים. איך יתכן שהוא לא זכר שגם אני אמות אם הוא ימות, שזה יהיה גם סופי.

אבל אם באמת הוא עשה זאת, אז זה רק מפני שהיה אחרי ימים רבים של רעב, כשמוחו ודאי התערפל.

למחרת היעלמו, כאשר נודע לי ש־שלא הגיע לקיסריה, הלכתי למישט־רה. התיק שלו נמצא אצל פקד בשם חמור חיטוי רעיל, החקירה העלתה כי דורון לוטן התאבד ימים מיספר לפני שנמצאה גופתו במקרה.

השבוע, בתום ימי השבעה, סיפרה תמרה, אמו של דורון, את סיפור היעלמו ומותו:

דורי שלי עזב את הבית בשישי ביולי ברבע לשבע בערב. הוא השאיר לי פתק שהוא נוסע לקיסריה, שם מתגורר אביו. שכנה סיפרה לי שראתה אותו יוצא מהבית עם שמיכה סגולה ועם טרנזיסטור. למחרת, כשהתברר לי שלא הגיע לקיסריה הלכתי למשטרה שיתנו מודעה על היעלמו כדי שיחפשו אחריו. ידעתי שהוא נמצא במצב של דכאון ודאגתי מאוד.

דורי שלי סבל מאז שוחרר מבית־החולים לחולי־נפש נוה־און. הוא הוכנס לשם אחרי שחזר מארצות־הברית. לפני שנתיים, כשסיים את שירותו הצבאי כקצין בתותחנים נסע ללמוד הנדסה במיאמי. הוא נפצע שם בתאונת־דרכים. ההגה נכנס לו לראש. ומאז הוא סבל מדיכאון עמוק.

מאז יצא מבית־החולים ביליתי איתו שעות רבות. שמעתי, בהזדעזעות איומה דברים נוראים שאמר. ניסיתי במיטב יכול־תי לעודד אותו. הוא הכניס לו לראש שהוא מחוסר כל אינטליגנציה. אמרתי לו: ‚דורי, לא נותנים למישהו להיות קצין בתותחנים אם אין לו אינטליגנציה.' בזמן האחרון, כשהוא עבד בשגרירות האוסטרלית, הוא היה משוגע על שירים של סיימון וגורפינקל. בין שאר השירים היה שם שיר אחד הוא היה אדם משונה ביותר. השיר מספר על בן־אדם בודד,

„למה לא חיפשו אותו?"

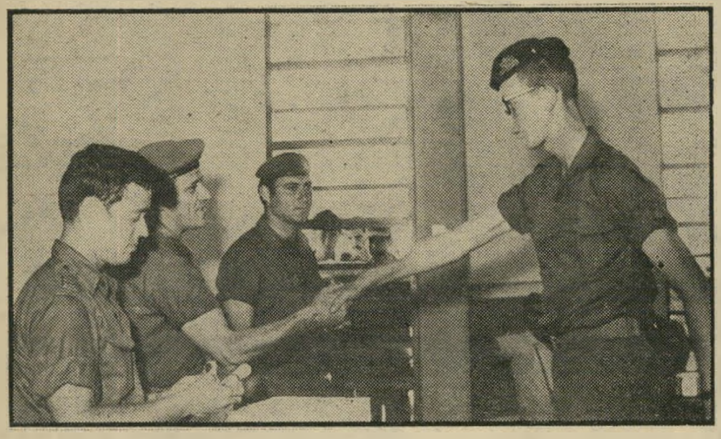

דורון לוטן מקבל דרגת קצינה בחיל־התותחנים
בן־אדם בודד

ספרן בתחנת המישטרה ברחוב הרכבת. אבל המודעה הראשונה על העלמו פורס־מה רק כעבור תשעה ימים.

הפקד ספרן קרא לי אחר־כך וביקש לראות את הפתק שהשאיר לי דורי. הוא רצה לראות אם כתב־ידו יציב. בהתחלה הוא היה אדיב מאוד אלי ואפילו סיפר לי שדורי והבן שלו שירתו יחד באותה יחידה בתותחנים. הוא החזיר לי את הפתק ואמר לי: „גברת, זה לא התפקיד של המשטרה לחפש אחרי בחורים נעדרים בני 23. זה תפקידה של המשפחה. שבנך הגדול ילך לחפש אותו!"

אמרתי לו שבני הגדול עובד וגם אינו יודע היכן לחפש את דורי. אמרתי לפקד שהוא מדבר ככה משום שלא מדובר בבנו. הוא התפרץ כלפי וצעק: „שלא

(המשך בעמוד 22)

1966: תיגרה בין תמיר ובאדר

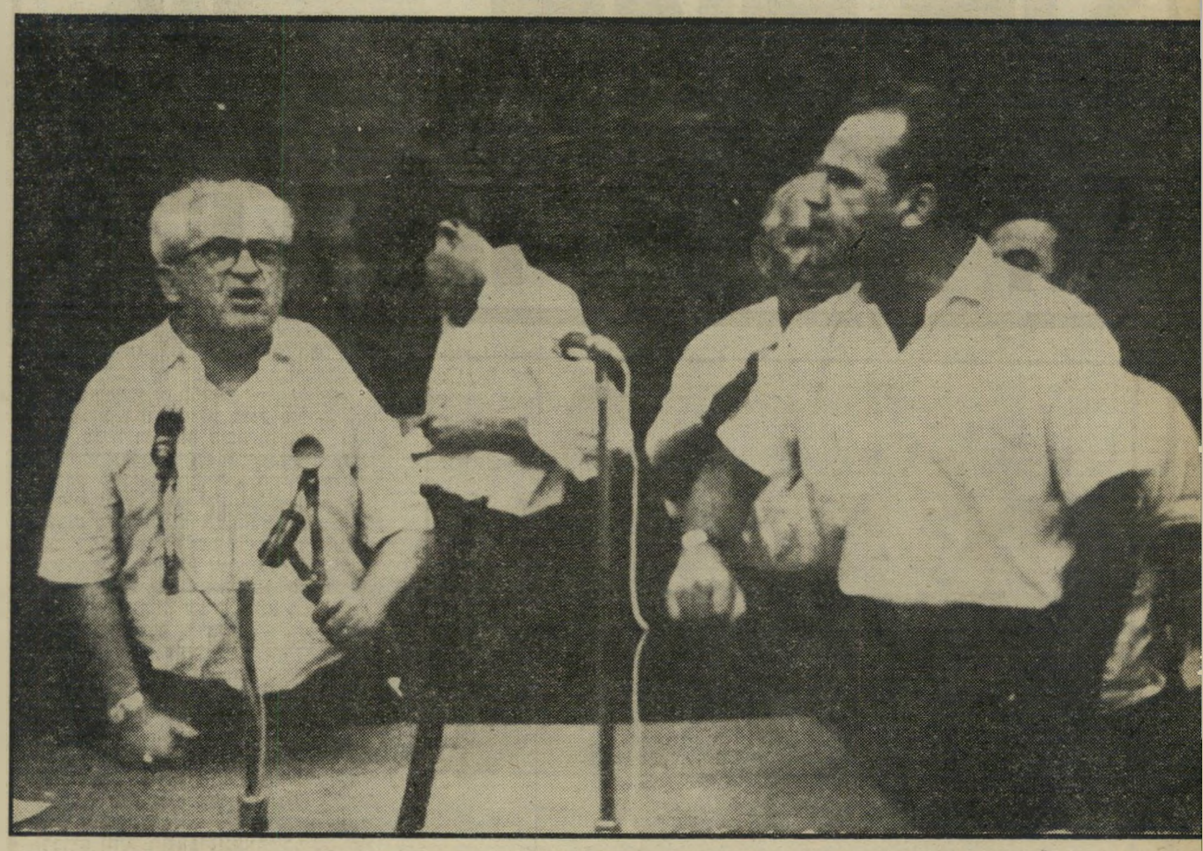

ב משך כל השבוע דמה המרכז החופשי לזבוב שנתקל בקורי עכביש. הוא פירפר, השתדל בתנועות קדחתניות להינתק ולהציל את עצמו. אבל הוא לא הצליח.

גרוע מכך: שום עכביש זדוני לא טווה את הקורים האלה. המרכז החופשי עצמו עזר לטוות אותם.

לכאורה היה שמואל תמיר צריך להיות מאושר.

כל פוליטיקאי אוהב פירסומת. שמואל תמיר עולה, מבחינה זו, כימעט על כל פוליטיקאי אחר במדינה. השבוע זכה לגל של פירסומת, שלא היה כדוגמתו.

הטלוויזיה, שהחרימה אותו עד כה, לדבריו, הקדישה לו שידורים תכופים וארוכים, הנציחה את הכרזותיו. העיתונות הקדישה לו ידיעות ארוכות. כמה פעמים הופיע בראש העמודים הראשונים.

אך הפעם, כך היה נדמה, היה שמואל תמיר מוכן לוותר ברצון על כל הפירסומת.

כי הפירסום כולו היה קשור בנושא, שהעמיד את המרכז החופשי בפני בריחה אכזרית.

לפי אימרתו של גנרל אמריקאי במילחמת־האזרחים, מטרת האיסטראטגיה היא „להושיב את האוייב על קרניה של דילמה.“ הכוונה היא לתת לאוייב את הבחירה בין שתי קרניים חדות, ולהשאיר לו להחליט על איזו מהן לשבת. כל קרן תפצע אותו.

שמואל תמיר נמצא השבוע בדיוק במצב כזה. מנחם בגין הושיב אותו על קרני דילמה. נותר לו להחליט על איזו קרן לשבת. ושתיהן היו חדות מאוד ובידתי נעימות מאוד.

עוד לפני חודש היו תמיר ומיפלגתו מצויים במצב מצויין לקראת מערכת־הבחירות. העתיד נראה כולו ורוד.

בשנתיים האחרונות שיפר תמיר בהרבה את תדמיתו בכנסת. באמצו לעצמו את שיטותיו הבדוקות של אורי אבנרי, הוכיח שסיעה קטנה יכולה לפעול היטב והרבה. מילבד סיעת העולם הזה — כוח חדש, היה המרכז החופשי הסיעה הפעילה ביותר בכנסת. העיתונות הימנית, שאינה אוהבת את אבנרי, אך פינקה את תמיר ודיעותיו, אף עזרה לו להגיע לייחוד מסויים, על־ידי גניזת חלק גדול מיוזמותיו של אבנרי ורימום היוזמות המקבילות של תמיר.

התקפת רוח־שטות

כ ך, ימשך, נגנז חלקו המכריע של אבנרי בחשיפת שערוריית נתיבי נפט וה־פיכתה למוקד החיים הציבוריים במשך חוד־שים, אך ניתנה פירסומת עצומה לחשיפת שערוריית אוטוקארס על־ידי תמיר. פרשת קרן ספיר, שנחשפה כולה על־ידי אבנרי, הועברה על־ידי העיתונאים לתמיר.

לקראת סוף הקדנציה של הכנסת יכול היה תמיר לבטוח בתדמית שנוצרה לו, לעומת התדמית העכובה של גח"ל. אין ספק ששני ח"כי המרכז החופשי עשו יותר מ־26 ח"כי גח"ל, והדבר היה ברור לציבור.

גח"ל עצמו שיתף פעולה ביצירת תדמיתו המחודשת של תמיר. בחצי־השנה האחרונה של הכנסת התפוצצה לפתע קנוניית בדר־עופר, שהרתיחה את הציבור הנאור במדינה, גייסה את מיטב דעת־הקהל לצד הסיעות הקטנות. היה ברור לכל שהקנוניה היתה מכוונת לשתי כתובות. חסידי גולדה רצו לקצץ את הכנפיים לסיעתו של אבנרי, חסידי בגין רצו לעשות את אותו הדבר לסיעת תמיר.

הסערה העצומה של בדר־עופר החדירה לציבור כולו את ההכרה כחשיבות הרבה של סיעה קטנה וזוחמת. אם הסיעות הגדולות היו מוכנות לאחוז באמצעים מוכרים כאלה, ולהסתכן באי־פופולריות כה רבה, כדי לפגוע בסיעות העולם הזה והמרכז החופשי — סימן שהסיעות הקטנות באמת מטרידות אותן הרבה.

בסך הכל היה תמיר נתון, איפוא, במצב טוב. הוא יכול היה לקוות שבראשית הכנסת השמינית יהיה מצבו כמו בסוף הכנסת השישית — סיעה של ארבעה ח"כים. הישג של שלושה מנדאטים נראה כבטוח. היה זה הישג רב לאדם שבלילה אחרי הבחירות לכנסת השביעית היה נדמה, לשעה קלה, כאילו נמחק כליל מן המפה הפוליטית. *

* במשך שעה ארוכה, לקראת סיום מניין הקולות, היה נדמה שהמרכז החופשי לא עבר את אחוז־החסימה. באותה שעה הופיע תמיר בטלוויזיה, והצדיק כישלון זה. רק לאחר מכן נתברר שעבר בכל זאת את האחוז. את המנדט השני קיבל בעזרת עודף של 5119 קולות — 114 יותר מרק"ח. מכיוון שכאתיים חברי רק"ח נעצרו ערב הבחירות ושוחררו למחרתן, טענה רק"ח בצדק, שהמנדט נגזל ממנה.

שאי-אפשר לסרב לה

אז נכנסה בו רוח־שטות.
סך־הכל זה התחיל כתעלול פוליטי קטן.

רימון־יד קטן

ל תעמולת־הבחירות של המרכז החופשי
מכוונת נגד גח"ל, מתוך הנחה שמשם צריכים
הקולות. אנשי גח"ל שותפים לכמיהה האי־רצ־
ת הכללית הקיימת בארץ לאיחודים. תמיר הציע
איחוד הימין.
יה זה תעלול בלתי־מסוכן בהחלט. תמיר ידע
עד כמה שונאים אותו ראשי חרות, ובמיוחד

שלו לאיחוד הימין, תוך קריאה לראשי חרות „לשכוח את חשבונות העבר... להתעלם מחשבונות אישיים... להעדיף את האינטרס הלאומי...“ תידחה על הסף. מה גם שתמיר כבר השמיע קריאות כאלה כמה פעמים בעבר, והן נפלו, לשימחתו הרבה, על אוזן ערלה.

כך, מכלי לחשוב הרבה, חידש תמיר את הקריאה. היה זה עוד רימון־יד קטן שהמטיר לתוך המו־צב של גח"ל. הוא לא העלה על דעתו שמנחם בגין יעשה מה ש־

שרון, שתמיר נמנה עם באי־ביתו מזה זמן רב, הוא תיכנן תחבולה מתוחכמת ביותר. נקבע שאת הקריאה של תמיר ישמיע הפעם אריק שרון. אם תידחה על הסף, יקימו אריק ועזר גוש חדש, בו ייכללו גם המרכז החופשי וע"מ. גוש כזה של גנרלים, תמיר וחסידי דיין יכול היה לזכות, לדעתם, ב־8 עד 10 מנדאטים מ־גח"ל ומרפ"י, להצטרף לקואליציה הבאה ולזכות בשלושה מקומות בממשלה (הענ־לם הזה 1874).

זה היה תימרון מצויין, לפי כל כללי

של מנהיג לאומי המרחף בעניני ההיס־טוריה, ושאינו רואה מה קורה למרג־לותיו. אולם הוא רחוק מאד מלהיות כזה. בגין הוא שועל מנוסה, פוליטיקאי מיפלגתי ראשון־במעלה, טכסיסן מהיר ומפוכח.

רוח גדולה באה

ת מיר יודע זאת היטב, והוא עצמו מיי־חס לבגין את כל תעלולי חרות. עד

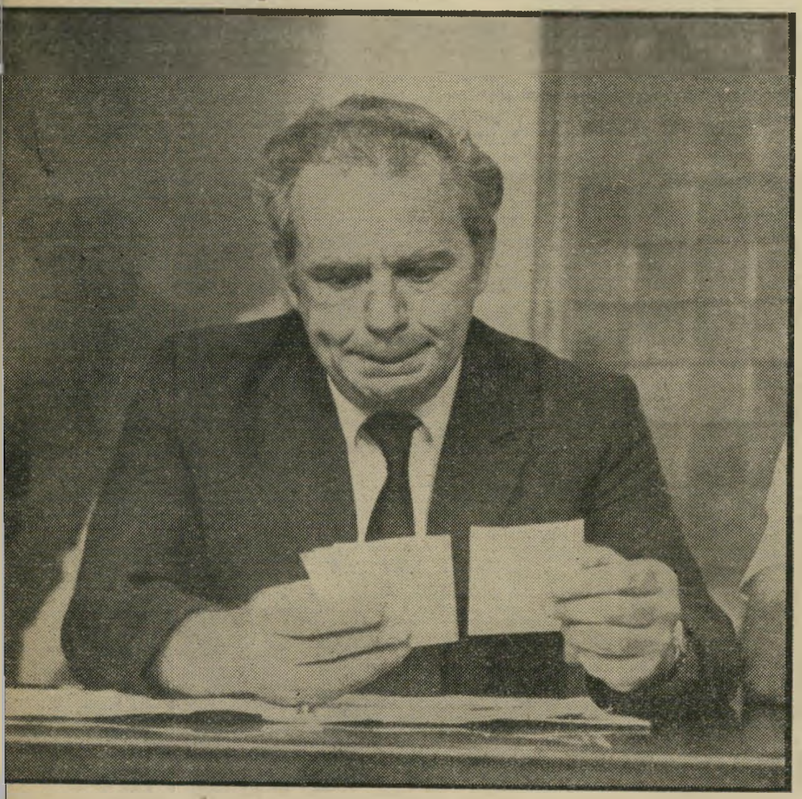

שמואל תמיר פירפר בקורי העכביש שטווה לעצמו ובגין נתן לו לבחור בין שתי קרניים חדות

ם בגין. מכיוון שבחודשים האחרונים לא החמיץ
ר אף הזדמנות אחת, בכנסת ומחוץ לה, לתקוף
חרות ובגין אישית בסיגנון החריף ביותר, לא
שינאה זו.
משום כך היה תמיר בטוח שכל פנייה

עושה כל חייל טוב ומאומן: להרים את הרימון לפני התפוצצו, ולהמ־טירו חזרה לעבר זורקו.

יתכן שזה לא היה קורה, לולא הגזים תמיר הפעם. יחד עם עזר וייצמן ואריק

התיכנון הצבאי. הוא נראה בטוח לגמרי — לולא נעשה בלי בעל־הבית.

ובעל־הבית היה, כמיקרה זה, מנחם בגין.

מנהיג חרות עושה לא פעם רושם קנוניית בדר־עופר ועד בכלל. תמיר התע־קש לקרוא לקנוניה זו „חוק ספיר־בגין.“

אולם ברגעים של שיכרון־הצ־לחה, נוטה תמיר לשכוח את השו־על חזרין, להתייחס אליו כאל אריה זקן ותשוש.

כך קרה ב־1966, כאשר חולל תמיר את המרד בחרות והיה נדמה לו שיעלה בידו להדיח את בגין. אולם בגין, שידע על התכונה, המתין בשקט, הגיב ברגע המכ־ריע וסילק בנקל את תמיר וקומץ חב־רין.

גם הפעם ידע בגין מה עומד להתרחש. הוא נתן לתמיר ולאריק שרון להתחייב ליוזמת־האיחוד שלהם, מבלי לגלות אף ברמז מה הוא עומד לעשות. ואז זרק את הפצצה.

הוא עשה דבר שאיש לא העלה אותו על דעתו: הוא פשוט חו־ציא את הרוח ממיפרשי שרון ותמיר — והשתמש ברוח כדי להטביע את סירתו של תמיר.

השבוע היה זה מנחם בגין שעמד בראש הקוראים לאיחוד. הוא היה הג'נטלמן ש־השתיק את השמצות חסידיו נגד תמיר. הוא קרא לשכוח את הפגיעות האישיות ואת חשבונות העבר. הוא הציע להעדיף את האינטרס הלאומי על החשבון המיפלג־תי.

בגין מסוגל לשגר רוח גדולה. הוא קרא לא רק למרכז החופשי ולע"מ, אלא גם לל"ע ולדתיים — פניות חסרות־שחר מבחינה מעשית, אך בעלות תנופה תע־מולתית רבה.

לפתע נראה בגין שוב כמדינאי המכונר, הרציני, בעל היוזמה והמעוף ההיסטורי, ראש המחנה השולח את ידו אל השילטון.

אצל בגין לא היה זה טכסיס קטן, תע־

(המשך בעמוד 22)

1949: תמיר כנער מיפוחין של בגין 1965: תמיר ליד בגין לפני הפיצוץ

(המשך מעמוד 21)

לול מול תעלול. הוא השיג הרבה יותר מאשר כמה כותרות בעיתונות. במכה אחת:

- העמיד את עצמו במרכז המאורעות;
- חבליט את חשיבות הכוח המיספרי של גח"ל, לעומת הכוח הדל של המרכז החופשי;
- עצר את מערכת־הבחירות של המרכז החופשי;
- משך לצידו את אמצעי־התקשורת, שפליריטטו עד כה עם תמיר;
- הושיב את תמיר על קרניים חדות של הדילמה.

בורא פרי „הארץ"

כ? מי שראה השבוע את שמואל תמיר על מסך הטלוויזיה, כאשר נאם במרכז מיפלגתו, הבחין במצוקה הגדולה שבה הוא נתון.

כי התימרון של בגין העמיד אותו בפני ברירה שאין קשה ממנה:

- **אם יסכים לאיחוד,** תיבלם תנופת המרכז החופשי, והוא יצפוי להתפוררות. הדבר ייראה כבגידה בעיני אוהדי המיפלגה, השונאים את חרות, והרואים במרכז החופשי כוח רפורמיסטי רענן, „המישטר החדש" היתה התקפה בלתי־מרוסנת על חרות.
- **אם יסרב לאיחוד,** יפסיד ה־מרכז החופשי רבבות קולות שיכלו לבוא משורות אוהדי גח"ל, וגם את אהדת כלי־התקשורת שהוא זקוק להם כאוויר לנ־שימה. הוא ייכנס לכל מערכת הבחירות על רגל שמאל, כפלגן שאינו עומד בדי־בורו.

אופיינית עמדתו של העיתון הארץ. בחודשים האחרונים הועמדו כל מדורי הארץ לרשות תמיר ללא הגבלה. הדיווח מן הכנסת הציג את תמיר כח"כ יחידי העושה משהו, תוך הקטנת או העלמת שאר היוזמות. המדורים הפוליטיים דיווחו בהרחבה על כל פיהוק וציוץ של תמיר או מישהו ממיפלגתו, כאילו היה זה מחנה רב ועצום. במשך שבועות ארוכים זכה תמיר בהארץ לפחות לכותרת גדולה אחת בכל יום, וניתן היה לקבל את הרושם ש־הארץ כולו הפך לביטאון מיפלגתי של תמיר.

בין זיג וזאג

את „הארץ" מנחה הרצון באלטרנטי־בה ימנית חזקה. עורכיו התייאשו מן האפשרות שגח"ל יספק אלטרנטיבה זו, ועל כן החלו מעודדים את תמיר.

אולם ברגע שכגון נטך לידיו את היוזמה החדשה, עשה „הארץ" תפ־נית חדה — ועכשיו הוא קורא למרכז החופשי כמעט בסיגנון אול־טימטיבי להצטרף לאיחוד, תוך איום כמעט גלוי שאחרת ימצא את עצמו מבודד.

מה יעשה תמיר במצב זה?

יש להניח שהוא מתלבט יו־תר קשה מאשר אי־פעם בחייו. צעד בית־נכון אחד יכול היה להביא לחרם כל אשר בנה בשנים האח־רונות.

השאלה אינה רק טכסיסית. כל דרכו של תמיר ב־24 השנים האחרונות התנה־לה בצורת זיג־זאג מוזר — מחרות החוצה, וחזרה. עד כה היו שני זיגים ושני זאגים:

- **זיג:** בראשית המדינה היה תמיר הכוכב הצעיר העולה בחרות. בגין טיפח אותו במיוחד. תמיר יכול היה לעלות ל־גדולה במהרה, ואולי היה היום האיש מס' 2 בחרות.
- **זאג:** תמיר פרש מחרות, בעיקבות אורי־צבי גרינברג, הילל קוק, שמואל מרלין ואחרים שלא הסתדרו עם בגין. אחרי ששקד במשך כמה שנים לרכוש לעצמו שם באמצעות מישפטים סנסציו־ניים (קסטנר־גרינוואלד, עמוס בן־גוריון־שורת המתנדבים), הקים ערב הבחירות של 1959 את „המישטר החדש," כדי ללכת לבחירות. אסיפת־היסוד בקולנוע מוגרבי בתל־אביב פוצצה על־ידי בריוני בית"ר, ואז קרא תמיר את הפסוק המפורסם: „אלוהים ירחם על המדינה אם חרות תגיע אי־פעם לשילטון!" עיקר התעמולה של תמיר היה להיחלץ מן המלכודת ב־דרך הקלה. הוא נאחז בכמה התקפות שהושמעו נגדו במרכז חרות ובמרכז ה־ליברלים, התכונן להגיד שאינו מקיים מגע עם משמיצים. זהו תירוץ ישן־נושן של כל מי שרוצה לחבל במאמצי־ליכוד. (ב־אופן קוריוזי, נשמע תירוץ זה השבוע גם בקצה השני של הבמה.)

חיבוק הדוב

אולם באמצע הצעד נמלך תמיר בדע־תו, אולי בהשפעת העיתונות. הוא נוכח לדעת שלא קל לצאת מהמלכודת. הלחץ הציבורי למען איחוד היה עצום. האיחוד הוא פופולארי ברחבי הימין. תרוץ שדוף שוב אינו מספיק להימלט מחיבוק הדוב.

את תיקוותו האחרונה תלה תמיר השבוע באפשרות של שגיאה מאקטית של גח"ל. אם יציע גח"ל למרכז החופשי ויצוג עלוב כגוש החדש, יוכל לטענן שהעלייבו אותו, ויפרוש. גם זה לא יהיה פופולרי, כי אז תישמע נגדו הטענה שהוא „פוצץ את הגוש בגלל כסאות".

אך ספק גדול הוא אם מנחם בגין יספק לו אפילו תירוץ כזה. אמנם פורסמו תחי־לה הדלפות מעליבות על הרצון להציע למרכז החופשי שני כסאות רחוקים, ושלי־שי במקום לאריאלי. (מסימסטים סבורים שהגוש יזכה ב־30 עד 32 מנדאטים, לעו־מת 31 כיום, בגלל אובדן קולות רס"ר ב־ע"מ ואובדן קולות הצעירים שוחרי־השי־נוי במרכז החופשי. אופטימיסטים מקווים בקול ל־38, מסתפקים בלחש ב־35—33.)

אולם אחרי שהבין את חומרת הדילמה של תמיר, ייתכן מאוד שי־בגין יעשה צעד שני, יציע לתמיר דווקא הצעה נדיבה — מקום אישי בעשיריה הראשונה של הגוש, מקום נוסף בכך עשיריה נוספת. הצעה כזאת תסתום מראש כל טע־נה של אי־הגינות.

אם תבוא הצעה כזאת, יצא תמיר את עצמו במצב של בעלי־שיחו של הסנדק, שקיבלו „הצעה שאי־אפשר לסרב לה." לא תהיה לו ברירה אלא להעמיד פנים נלהבות ולקבל את הדין. לא תהיה לו גם אפשרות להסתמך אז על בדר־עופר, או על השאיפה לשינוי שיטת־הבחירות, כדי לסרב להצעה.

הדבר אינו, כמובן, סוף פסוק. תמיר יפסיד את הרצון הטוב שרכש ב־שנתיים האחרונות, יינטש על־ידי שוחרי־השינוי שאינם קנאי ארץ־ישראל השלמה, יקבל על עצמו את הכתם של קנוניית בדר־עופר.

אולם אחרי הזיג השישי, יכול יכוא הזאג השלישי.

הגוש הגדול יכול להתפוצץ אחרי ה־בחירות, אם תקום מחלוקת בין מחייבי הכניסה לקואליציה ובין שולליה. אם בגין יתגבר, למשל, והליבראלים ירצו לקבל כסאות ליד שולחן הממשלה — עשויים תמיר, הגנרלים וע"מ לתמוך בליבראלים, לבודד את חרות.

אולם גם אז, כך יש להניח, לא יינם ויישן מנחם בגין, שומר ישי־ראל.

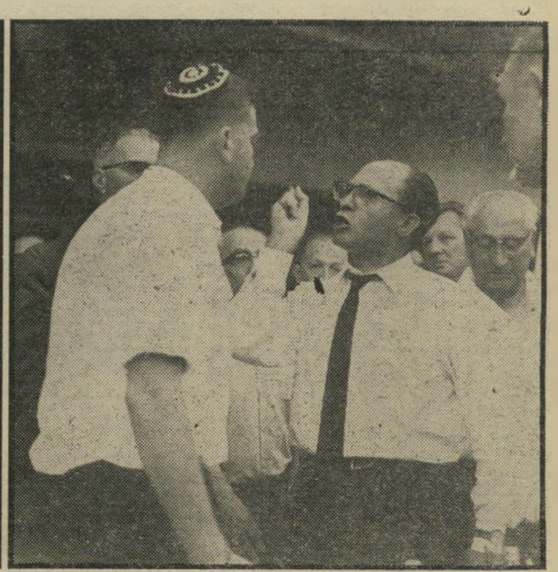

1966: מנחם בגין ושמואל תמיר בוועידת הפיצוץ של חרות

הלוחם במימסד מערך—גח"ל. כל עסקני המרכז החופשי, המקווים ליהנות מעלייתו הצפוייה בבחירות, מתנגדים בחריפות ל־ליכוד, שיכניס את המרכז החופשי לסד שיקפיא את צמיחתו. כל האהדה לה זכה בעקבות קנוניית בדר־עופר תתנדף כלא היתה.

- **אם יסרב לאיחוד,** יפסיד ה־מרכז החופשי רבבות קולות שיכלו לבוא משורות אוהדי גח"ל, וגם את אהדת כלי־התקשורת שהוא זקוק להם כאוויר לנ־שימה. הוא ייכנס לכל מערכת הבחירות על רגל שמאל, כפלגן שאינו עומד בדי־בורו.

אופיינית עמדתו של העיתון הארץ. בחודשים האחרונים הועמדו כל מדורי הארץ לרשות תמיר ללא הגבלה. הדיווח מן הכנסת הציג את תמיר כח"כ יחידי העושה משהו, תוך הקטנת או העלמת שאר היוזמות. המדורים הפוליטיים דיווחו בהרחבה על כל פיהוק וציוץ של תמיר או מישהו ממיפלגתו, כאילו היה זה מחנה רב ועצום. במשך שבועות ארוכים זכה תמיר בהארץ לפחות לכותרת גדולה אחת בכל יום, וניתן היה לקבל את הרושם ש־הארץ כולו הפך לביטאון מיפלגתי של תמיר.

בין זיג וזאג

את „הארץ" מנחה הרצון באלטרנטי־בה ימנית חזקה. עורכיו התייאשו מן האפשרות שגח"ל יספק אלטרנטיבה זו, ועל כן החלו מעודדים את תמיר.

אולם ברגע שכגון נטך לידיו את היוזמה החדשה, עשה „הארץ" תפ־נית חדה — ועכשיו הוא קורא למרכז החופשי כמעט בסיגנון אול־טימטיבי להצטרף לאיחוד, תוך איום כמעט גלוי שאחרת ימצא את עצמו מבודד.

מה יעשה תמיר במצב זה?

יש להניח שהוא מתלבט יו־תר קשה מאשר אי־פעם בחייו. צעד בית־נכון אחד יכול היה להביא לחרם כל אשר בנה בשנים האח־רונות.

השאלה אינה רק טכסיסית. כל דרכו של תמיר ב־24 השנים האחרונות התנה־לה בצורת זיג־זאג מוזר — מחרות החוצה, וחזרה. עד כה היו שני זיגים ושני זאגים:

- **זיג:** בראשית המדינה היה תמיר הכוכב הצעיר העולה בחרות. בגין טיפח אותו במיוחד. תמיר יכול היה לעלות ל־גדולה במהרה, ואולי היה היום האיש מס' 2 בחרות.
- **זאג:** תמיר פרש מחרות, בעיקבות אורי־צבי גרינברג, הילל קוק, שמואל מרלין ואחרים שלא הסתדרו עם בגין. אחרי ששקד במשך כמה שנים לרכוש לעצמו שם באמצעות מישפטים סנסציו־ניים (קסטנר־גרינוואלד, עמוס בן־גוריון־שורת המתנדבים), הקים ערב הבחירות של 1959 את „המישטר החדש," כדי ללכת לבחירות. אסיפת־היסוד בקולנוע מוגרבי בתל־אביב פוצצה על־ידי בריוני בית"ר, ואז קרא תמיר את הפסוק המפורסם: „אלוהים ירחם על המדינה אם חרות תגיע אי־פעם לשילטון!" עיקר התעמולה של תמיר היה להיחלץ מן המלכודת ב־דרך הקלה. הוא נאחז בכמה התקפות שהושמעו נגדו במרכז חרות ובמרכז ה־ליברלים, התכונן להגיד שאינו מקיים מגע עם משמיצים. זהו תירוץ ישן־נושן של כל מי שרוצה לחבל במאמצי־ליכוד. (ב־אופן קוריוזי, נשמע תירוץ זה השבוע גם בקצה השני של הבמה.)

חיבוק הדוב

אולם באמצע הצעד נמלך תמיר בדע־תו, אולי בהשפעת העיתונות. הוא נוכח לדעת שלא קל לצאת מהמלכודת. הלחץ הציבורי למען איחוד היה עצום. האיחוד הוא פופולארי ברחבי הימין. תרוץ שדוף שוב אינו מספיק להימלט מחיבוק הדוב.

את תיקוותו האחרונה תלה תמיר השבוע באפשרות של שגיאה מאקטית של גח"ל. אם יציע גח"ל למרכז החופשי ויצוג עלוב כגוש החדש, יוכל לטענן שהעלייבו אותו, ויפרוש. גם זה לא יהיה פופולרי, כי אז תישמע נגדו הטענה שהוא „פוצץ את הגוש בגלל כסאות".

אך ספק גדול הוא אם מנחם בגין יספק לו אפילו תירוץ כזה. אמנם פורסמו תחי־לה הדלפות מעליבות על הרצון להציע למרכז החופשי שני כסאות רחוקים, ושלי־שי במקום לאריאלי. (מסימסטים סבורים שהגוש יזכה ב־30 עד 32 מנדאטים, לעו־מת 31 כיום, בגלל אובדן קולות רס"ר ב־ע"מ ואובדן קולות הצעירים שוחרי־השי־נוי במרכז החופשי. אופטימיסטים מקווים בקול ל־38, מסתפקים בלחש ב־35—33.)

אולם אחרי שהבין את חומרת הדילמה של תמיר, ייתכן מאוד שי־בגין יעשה צעד שני, יציע לתמיר דווקא הצעה נדיבה — מקום אישי בעשיריה הראשונה של הגוש, מקום נוסף בכך עשיריה נוספת. הצעה כזאת תסתום מראש כל טע־נה של אי־הגינות.

אם תבוא הצעה כזאת, יצא תמיר את עצמו במצב של בעלי־שיחו של הסנדק, שקיבלו „הצעה שאי־אפשר לסרב לה." לא תהיה לו ברירה אלא להעמיד פנים נלהבות ולקבל את הדין. לא תהיה לו גם אפשרות להסתמך אז על בדר־עופר, או על השאיפה לשינוי שיטת־הבחירות, כדי לסרב להצעה.

הדבר אינו, כמובן, סוף פסוק. תמיר יפסיד את הרצון הטוב שרכש ב־שנתיים האחרונות, יינטש על־ידי שוחרי־השינוי שאינם קנאי ארץ־ישראל השלמה, יקבל על עצמו את הכתם של קנוניית בדר־עופר.

אולם אחרי הזיג השישי, יכול יכוא הזאג השלישי.

הגוש הגדול יכול להתפוצץ אחרי ה־בחירות, אם תקום מחלוקת בין מחייבי הכניסה לקואליציה ובין שולליה. אם בגין יתגבר, למשל, והליבראלים ירצו לקבל כסאות ליד שולחן הממשלה — עשויים תמיר, הגנרלים וע"מ לתמוך בליבראלים, לבודד את חרות.

אולם גם אז, כך יש להניח, לא יינם ויישן מנחם בגין, שומר ישי־ראל.

למה לא חיפשו?

(המשך מעמוד 19)

תעיזי לדבר ככה! גמרתי איתך! את יכולה ללכת! תעשו מה שאתם רוצים! יותר אני לא מטפל בענין של בנך!" אמרתי לו שאני בסך הכל אם מדאגת שבנה נעלם לפני 16 ימים במצב של דיכאון ובשבילי הענין לא נגמר.

היפנו אותי לעמוס אריכא, דובר מש־טרת תל־אביב. התקשרתי אליו למחרת בבוקר. הוא היה אדיב מאוד ואמר לי שיש הרבה נעדרים וקשה מאוד למשטרה לחפש אחרי כולם. הוא הציע לי לתת על חשבוני מודעות בעיתונים עם הצילום של בני ולבקש שכל מי שראה אותו יתקשר איתי. ביקשתי לפרסם שתי מוד־עות, אחת במעריב ואחת בג'רוזלם פוסט. אבל סירבו לקבל את המודעות עם התצ־לום, אמרו שרק המשטרה יכולה לפרסם מודעות כאלה.

לקחתי את המודעה שפירסמה המיש־טרה וסיפרתי לנתן דונביץ בתוכנית בוא נדבר בגל' צה"ל מילה במילה את יחסו של פקד ספרן אלי. דונביץ היה מאוד אדיב והרגיע אותי. הוא הבטיח לצלצל לספרן ולדרוש שיפרסמו שוב את המוד־עה על דורי. ואומנם ביום חמישי ה־26 בחודש פירסמו את המודעה שוב. אלא שהיה חסר שם פרט חשוב מאוד — גובהו של דורי.

למחרת אחרי הצהרים מצאו את דורי מת. הפתולוגים קבעו כי היה מת רק יומיים. כלומר במשך 19 יום מאז נעלם הוא היה עדיין חי. אפשר היה אולי למצוא אותו ולהציל את חייו אם היו מחפשים אחריו ברצינות.

באותו יום שמצאו את דורי, בשעות הצהריים, ראיתי שהשאירו אותי לבד ולא ידעתי אל מי לפנות. כל בוקר הייתי הולכת על שפת־הים עם הכלבים שלי ועם ההודעה הראשונה שפורסמה על היעדרותו של דורי. ניסיתי לבדי לחפש אחריו ולאתר אותו. הייתי נכנסת למנהרה שמובילה לבריכת השחייה על החוף. פעם, בריצותי המיואשות, פגשתי בחור שהיה דומה קצת לדורי ושרץ לאורך שפת־הים. אמרתי לו: „תסלח לי. בני נעדר כבר 16 ימים והוא דומה לך. אולי ראית במקרה בחור בלונדי גבוה מאוד?" הבחור ביקש ממני תעודת־זהות ואחר־כך איים שיפנה למישטרה בתלונה שאני מטרידה אנשים. הייתי צריכה לסבול הרבה בגלל חוסר האנושיות של האנשים.

מנגנת תקליטים לזכרו

מה שמציק לי עכשיו זה, מה עשה דורי מהיום שנעלם עד היום שכ־נראה התאבד, אחרי 19 ימים? איפה הוא הסתובב במשך ימים אלה? איך זה יכול להיות שאף אחד לא ראה אותו בימים אלה? מהכסף שהיה איתו כש־עזב את הבית, חסרו רק 17 לירות, אז מה הוא אכל במשך כל הימים האלה? אם זה נכון שהוא התאבד כפי שאומרים הפתולוגים, אחרי שהסתובב 19 יום בריא ושלם, אז אני לא מסוגלת להבין זאת. אם בן־אדם יוצא מהבית כדי להתאבד הוא עושה זאת מיד, ולא אחרי שלושה שבועות.

בעיתונים כתבו עליו אחרי מותו כאילו הסמים הובילו למותו. שלא יספרו מעש־יות. אני יודעת אודותיו הכל. אני האמא שלו והיחסים בינינו היו מעל ומעבר למקובל בין אם ובנה. הייתי גם ידידת נפשו. האמת היא שכאשר בא דורי למיאמי, צחקו ממנו שם מפני שהיה היחיד שלא עישן חשיש. כינו אותו בלעג „סיסי". כשלא יכול היה לעמוד יותר בלעג עישן חמש פעמים חשיש ועד חמש פעמים מריחואנה. הוא סיפר לי אחר־כך שזה לא מצא חן בעיניו והוא הפסיק לעשן. אפילו סיגריות רגילות לא היה מעשן.

ידיד יקר הזמין אותי לביתו וניסה לנחם אותי. „זה לא הסוף," הוא אמר לי, „דורי אמנם מת אבל יהיה לך תמיד קשר איתו." הוא מאמין בקשר בין החיים והמתים. אך אני יודעת שחדרי ריק. אני מנגנת את התקליטים של סיימון וגורפינקל לזכרו. אך הדלת לא תיפתח יותר והוא לא יופיע יותר, מחייך אלי בחיוכו הנבון והטהור.

והמחשבה שאולי לא עשו די כאשר דורי נעלם כדי למצוא אותו, לחפש אותו ולהושיט לו עזרה במצוקתו, לא תיתן לי אף פעם מנוח.

1 תור אופייני ליד האשנב במישרדי ההוצאה־לפועל בהיכל־המישפט ב־ת״א. כאן נאספים התיקים בתביעות אזרחיות על חובות כספיים שניתן בהם פסק־דין וההוצאה־לפועל אמורה לגבותם.

מבקר העולם הזה בא לביקור

בית־המישפט באיזור תל־אביב בלבד.

פקיד ההוצאה־לפועל פנה לעבר ה־מדפים עמוסי התיקים, שלף תיק צהבהב והושיטו לעברי. אמרתי יפה „תודה״, לקח־תי את התיק לידי, התיישבתי על אחד הספסלים בקצה האולם, ועיינתי במיסמכים שהיו כלולים בתיק. לא היה לי מושג במה עוסק תיק זה, מי התובע ומי הנתבע בו. אחרי עיון קצר הסתבר לי כי בתיק הנדון פעל עורך־דין בשם דינר בשם קופת עליה בע״מ, נגד סלוני בגין חוב בסך 700 ל״י, שלא שולם.

לא היה לי כל ענין בתיק זה. אבל רציתי לבדוק באמצעותו את נכונות השמועות שנפוצו לאחרונה על אי־הסדרים במשרדי ההוצאה־לפועל בתל־אביב. בין שאר השמו־

רציתי לבדוק אם זה אפשרי. לא היה דבר קל מזה. הסתרתי (ראה תמונות) את התיק בתוך עתון ויצאתי עימו מחוץ ל־כותלי בית־המישפט. שם צילמתי אותו.

„גנבתי תיק כדי להדגים את אי־הסדר במישרד ההוצאה לפועל בתל־אביב"

מישפטים נמשכים חודשים ארוכים ולעי־תים אף שנים. ההגיון מחייב כי לפחות במחלקת ההוצאה־לפועל יהיו ההליכים פשוטים, קלים ונוחים להפעלה. כאן לא

(המשך בעמוד 26)

2 אני מבקש את התיק מפקיד ההוצאה־לפועל. האיש אינו מבקש ממני להזדהות, למרות שהחוק מחייב זאת, אינו רושם את שמי, מתיר לי לקחת את התיק עימי ולפרוש עימו לפינה — זהו החזר הקורא לכל גנבי התיקים.

3 אני מעיין בתיק שלא שייך לי ומניחו בתוך עיתון שבידי. בצורה זו אני יכול להגיע לסודות מסחריים כמוסים, או פשוט לסחוב את התיק ממישרדי ההוצאה־לפועל. דבר שיחייב את התובע להתחיל בכל התהליך המישפטי מחדש.

גנבתי תיק בהוצאה לפועל

משרדי ההוצאה־לפועל בהיכל ה־מישפט בתל־אביב. צפוף. ליד הדלפ־קים נדחקים עורכי־דין, מזכירות, בעלי־חוב וחייבים. מהעבר השני, מאחורי גבם של פקידי ההוצאה־לפועל הכול־יכולים, ארונות מתכת שמדפיהם עמוסים באלפי תיקים. כל תיק הוא סיפור בפני עצמו. כל תיק שווה כסף. הוא מכיל את הקביעה הסופית שפלוני חייב לשלם סכום מסויים לאלמוני, מיבצע שההוצאה־לפועל חייבת לכפות עליו.

„בוקר טוב,״ אמרתי באדיבות לפקיד, „אבקש את התיק מיספר 14403/73.״ זה היה המספר הראשון שעלה בדעתי אחרי שהסתבר לי קודם לכן שבששת החודשים הראשונים של השנה הנוכחית כבר נפתחו למעלה מ־15 אלף תיקי הוצאה־לפועל של

עות נפוצה גם השמועה כי אין דבר קל יותר מאשר להיפטר מחוב כספי הנאכף על־ידי בית־המשפט. כל מה שצריך לעשות הוא לסחוב את התיק ממשרדי ההוצאה־לפועל. לפי השמועות בחוגי עורכי־הדין

מאת

זאב יפת

נעלמים ממשרדי ההוצאה־לפועל עשרות ומאות רבים של תיקים, והתובעים עומ־דים חסרי־אונים כשהם רוצים לגבות את הכספים המגיעים להם. וזאת משום שהחייבים או שליחיהם מעלימים את תיקי התביעה ממישרדי ההוצאה־לפועל.

יכולתי לעשות בו כרצוני, לשרפו או לשמרו למזכרת בביתי. איש לא היה יודע לעולם מי נטל את התיק ואיך הוא נעלם. קופת עליה בע״מ היתה צריכה להתרוצץ עוד חודשים רבים כדי לגבות את 700 הלירות שלה מהחייב.

אבל אני חזרתי אל משרדי ההוצאה־לפועל, החזרתי את התיק לפקיד, שהחזירו למקומו. כך התאמתה אחת השערוריות הרבות המיוחסות למישרדי ההוצאה־לפועל בתל־אביב, העובדים עדיין באותן שיטות כמו לפני ארבעים שנה.

לשירותי ההוצאה־לפועל נזקק אדם ש־זכה בתביעה אזרחית כספית, אך הנתבע מתחמק מלקיים את פסק־דינו של השופט.

בתי־המישפט בארץ עמוסי עבודה. ה־

4 אני יוצא ממישרדי ההוצאה־לפו־על, כשהתיק שבידי מונח בתוך העיתון שבידי, מבלי שאיש יבחין בו או ינסה למנוע ממני הוצאתו.

בלי מיכרז, נגד דעת משרד־הבריאות, קיבל ידידו של שר־התחבורה

„אני נכה צה"ל! זכיתי במיכרז, וקיבלתי את הזיכיון פה. זה הכל. אני לא רוצה לדבר יותר על המסעדה. זה הכל."

אלי רונן היה נרגז, כאשר ענה לשאלות כתב העולם הזה. היה זה רוגז תמוה ביותר: כאיש־עסקים ממולח, היה רונן צריך לכאורה להיות מעוניין בפירסומת לעסק החדש שלו. אלא שמשום מה, הפירסומת היתה הפעם הדבר האחרון בו חפץ רונן.

לא רק רגישותו של רונן היתה תמוהה: העסק החדש עצמו היה תמוה לא פחות.

או מיקומו, לפחות: שכן העסק החדש היה מסעדה, שנפתחה על שפת המסלול בנמל־התעופה לוד.

המסעדה נמצאת בתוך שטח סגור, המשמר 24 שעות ביממה על־ידי אנשי משטרה ומכס. מסביב לה חונים אמבולנסים ומכוניות כיבוי־אש המוצבות כרכבת־חירום למקרה של אסון בנחיתה או המראה. מיקומה של המסעדה ליד המסלול, בסמוך לרכב־החירום העלול לזנק כל רגע, — דמה להפעלת דיסקוטק בקו־החזית.

אלא מאי? אם זכה רונן במיכרז — מה עוד בהיותו נכה צה"ל — יש להניח שגורמים המוסמכים חשבו על הכל וחישבו את הכל, והכל בסדר.

לא מיכרז, לא חוזה

אך הכל לא היה בסדר. כלל לא. בין היתר:

- רונן לא זכה בשום מיכרז — כי לא נערך כלל מיכרז.
- משרד־הבריאות, וגורמים אחרים, „לא היה שום מיכרז," הסבירה. „ולא עשינו עם רונן שום חוזה. זהו רק נסיון לתת לעובדי הנמל תנאים טובים יותר. יש לנו כאן מסעדה ובית־קפה, אילם הם בשירות עצמי. רצינו לנסות לתת לעובדים תפריט מגוון יותר, ויותר בזול. אם הנסיון לא יצליח, רונן ילך מפה."

פרס לידיד של שמעון פרס

ובקשנו מועמדים נכים המעוניינים בנושא. מישרד־הביטחון לא הציע לנו אף שם."

„לא המלצנו!"

יעקב סקובניק, מזכיר סניף תל־אביב של איגוד הנכים, יש דיעה שונה:

„זה לא נכון שאין לנו את מי להציע. הצענו שני אנשים, שניהם נכים בשיעור 50 אחוז. אלי רונן הוא חבר האיגוד שלנו, יש לו עשרה אחוזי נכות. אנו לא המלצנו עליו."

מי אם כן בכל זאת המליץ?

תשובתה גלויית־הלב של הדוברת: „רונן המליץ על עצמו."

המלצתו החמה של רונן על רונן התקבלה, ומינהלת הנמל אישרה הפעלת המסעדה לתקופת נסיון של שלושה חודשים, בשלב ראשון. רונן התחייב להחזיק את המסעדה פתוחה 24 שעות ביממה, ישלם עשרה אחוז ממחזורו לנמל.

סיפר השבוע שמואל דנציגר, נציג משרד־הבריאות בנמל:

„מישרד־הבריאות לא נתן את אישורו להקמת המסעדה. גם מישרד־הפנים והמשטרה לא אישרו אותה.

„כבר לפני כמה חודשים גיליתי שמתבשלת תוכנית להקים מסעדה ליד המסלולים. פניתי לכיסלו, מנהל הנמל, והודעתי לו שיש צורך באישורים של מישרד־הבריאות ומישרד־התחבורה. לא קיבלתי שום תשובה."

ידידות בחלון־הראווה

אלי רונן ושמעון פרס ממתיקים סוד. תמונה זו, שצולמה באחד מביקוריו התכופים של השר במקום, מתנוססת בחלון־הראווה של המסעדה של רונן. שר־התחבורה לא הביע מעולם התנגדותו לשימוש המסחרי בתמונתו. בתמונה למעלה: המסעדה של רונן, על שפת המסלול בנמל־התעופה לוד. בקידמת התמונה: הגה ולוח־מכשירים של רכב.

התנגדו להקמת העסק, מסרבים לאשרו. לעומת גירסתו של רונן — שהוא בעל סטייקייה בצפון תל־אביב ועסקים נוספים — העלתה ניצה תמרי, דוברת נמל־התעופה לוד, גירסה אחרת:

וכיצד הגיעה מינהלת־הנמל, לביצוע הנסיון, דווקא אל רונן? האם בגלל שהוא ידידו של השר הממונה על הנמל, שמעון פרס?

ניצה: „פנינו בכתב למשרד־הביטחון

מסעדה ניידת

קראוואן זה היה חלק מהציוד של מלון קראוואן בשארם א־שייך, ובתור שכזה הובא לארץ ללא מיסים. אלא שהתנאי לשיחרורו ממיסים — שיפעל רק בשארם, לא קויים — והוא נראה כאן חונה בחזית הסטייקייה של רונן בת"א. למעלה: קראוואן דומה במסעדה בלוד.

כיון לפתוח מסעדה על המסלול של נמל התעופה

ריאות, הפנים והמשטרה, לשם הקמת מסעדה או קיוסק. לא קיבלתי ממנו אפילו תשובה."

תקרית־גבול

אי רונן היה מאז ומתמיד איש־עסקים ממולח ובעל דמיון, שלא הירשה לגוהלים ביורוקרטיים מסורבלים לעמוד בדרכו, ידע להתגבר עליהם ולפרוץ גבולות חדשים.

מובן מאליו שהביורוקרטים, מצידם, ראו את שיטותיו בעין לא יפה, התנכלו ליוזמותיו הנועזות. רק לפני שלוש שנים הורשע על אחת מפריצות־הגבול שלו, קיבל שנתיים מאסר־על־תנאי וקנס של 3,000 ל"י.

הגבול, במקרה דנן, היה גבול ישראל־ירדן, ורונן הואשם בניסיון לשחד פקיד־מכס, כדי שירשה להכניס מירדן לישראל משאית מלאה פיסטוק־חלבי ללא בדיקה.

היה זה חצי שנה לאחר מלחמת ששת הימים. רונן התקשר עם דויד כהן, שהיה אז האחראי על המכס בתחנת חגשר, הציע לו אלפיים ל"י כדי להעביר ללא ביקורת את המשאית, שחנתה בסבלנות ממזרח לגשר.

רונן ניסה את מזלו גם עם איש מכס אחר, סלמאן אבו־חלה. לו, הציע רק אלף. רונן הציג את עצמו כקצין־צנחנים, במהלך המו"מ, טען, כי נפגע בפעולת־תגמול.

מאמציו עלו בתוהו. אנשי המכס נתגלו כחסרי חוש־עסקים לחלוטין, ואת המשך המו"מ המסחרי נאלץ רונן לנהל עם חוקרים מטעם המישטרה הצבאית. אלה העבירו את העניין למישטרת ישראל, ונגד רונן הוגשה תביעה.

המישפט נמשך שלוש שנים, ובסופו מצא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב את רונן אשם. רונן עירער לעליון. עירעורו נדחה.

שימוש אסור

בעיקבה אחרת, הצליח רונן יותר. ליד מסעדתו בכיכר מלכי ישראל בי־צב קרונוע מיוחד, המשמש כמטבח ומיזנון. מיזנון־על־גלגלים זה היה רכושו של מלון קראוואן בשארם א־שייך. המלון זכה למעמד של מפעל מאושר, עקב מיקומו, וכך רכש את ציודו מבלי לשלם עליו מיסים.

אלא שהפטור ממיסים היה מותנה בכך שהציוד ישמש רק את המלון, ולא יימכר לאחרים.

למרות תנאי זה, הגיע המיזנון לידיו של אלי רונן, והוא השתמש בו למכירת סחורה במגרשי־ספורט בשבתות.

מנהלי קראוואן טוענים שרונן קיבל מהם את הקרונוע לצורכי שיפוץ בלבד, ואסור לו להשתמש בו למטרות מסחריות.

ידידות מסחרית

לא שאסור ומותר הם מונחים גמישים מאוד, וחלויים מאוד במטרה שאליה הם מופנים. אלי רונן ידוע כידידו של שר־התחבורה. פרס אהב תמיד לסעוד בסטייקייה ובמסעדת־הדגים של אלי רונן, התיידד עם המיסעדן החביב.

רונן, בחושו המסחרי המפותח, ידע לנצל ידידות זו לטובת העסק. הוא הצטלם בחברת השר, הציב את התמונה הגדולה בחלון־הראווה שלו, הפך אותה לסמל המסחרי שלו.

גם בפרשת המסעדה בלוד ניצל רונן את הידידות הזו. ייתכן בהחלט ששר־התחבורה לא ידע אפילו על כל פרשת המסעדה. אולם לא היה כל צורך בכך: סביר להניח שהאיש שהציג עצמו כקצין־צנחנים שנפגע בפעולת־תגמול — לא היסס לשלוף את ידידותו המפורסמת לשר־אשר־על־הנמל, כאשר המליץ על עצמו בפני מינהלת־הנמל.

במדינה

תחבורה

סיירת תאונות

חיסכון בזמן בחובלת פצועי תאונות — מתכוזכז בחדרי המיון

אליס וולטרס, תיירת מהולנד, ניצבה בשבת האחרונה בכביש חיפה, ובקשה להגיע מתל־אביב צפונה. כאשר עצרה לידה מכונית טנדר סוסיתא לא היססה אליס, הצטרפה לנסיעה. אולם היא לא הגיעה ליעדה. כקילומטר לפני צומת נתניה איבד נהג הטנדר את השליטה על ההגה בגלל עומס התנועה בכביש, התדרדר לתעלה שבצד הכביש. למזלה של אליס לא התהפכה המכונית ולא נחבטה. היא הצליחה לצאת מהתאונה כשהיא פצועה משברי זכוכית וחבורה גדולה מכסה את פניה.

בדרך כלל היתה אליס צריכה להזדקק במקרה כזה לחסדיהם של הנהגים בכביש שיקחו אותה אל בית־החולים הקרוב או תחנת העזרה הראשונה הסמוכה. עד שהיו מזעיקים אמבולנס למקום ועד שזה היה מפנה אותה, היתה עוברת לפחות שעה.

אלא שאליס הגיעה ממקום התאונה ועד לחדר המיון בבית־החולים הלל יפה בחדרה תוך 13 דקות בלבד. דקות מעטות אחרי התאונה עצרה לידה ניידת אמבולנס. עוד בדרך אל בית־החולים קיבלה אליס את הטיפול הראשוני. פצעיה נוקו. הפצע הפתוח שליד עינה נחבש. כאשר הגיעה אל בית־החולים היתה צריכה רק לעבור בדיקה כללית כדי לוודא שלא נפגעה בנוסף לפצעים הפתוחים.

סטודנטים וחובשים. אליס היתה אחד מנפגעי תאונות הדרכים הראשונים שנעזרה בשירות חדש שהחל לפעול החל מהשבוע: סיירת האמבולנסים.

אחרי שמחקרים שונים הוכיחו כי חלק ניכר מפצועי תאונות הדרכים מאבדים את חייהם מגלל העזרה הרפואית המאחרת להגיע אליהם ובגלל איטיות הובלתם אל בתי־החולים, חברו יחד משרד־הבריאות, משרד־התחבורה ומגן־דויד־אדום, בניסיון שנועד למצוא פתרון לבעייה, בצורת הקמת סיירת אמבולנסים.

בסיירת שישה אמבולנסים. שלושה מהם צמודים לשלושה בתי־חולים גדולים במרכז הארץ, שנועד להיות שטח הניסוי מאחר שבו מתרחשות מרבית התאונות. אמבולנסים אלה מיועדים לפינוי נפגעי תאונות־דרכים בלבד, עומדים הכן לכל קריאה שתגיע אל בית־החולים ובמיוחד לתאונות בהם יהיה צורך בפינוי מספר רב של נפגעים. אותה שעה מסיירים שלושה אמבולנסים נוספים בעורקי התחבורה הראשיים של איזור המרכז, מתוך כוונה להיות קרוב ככל האפשר לאזורי התאונות האפשריים.

בכל אמבולנס כזה צוות של שניים. חלקם סטודנטים לרפואה, חלקם חובשים קרביים שהשתחררו מצה"ל, חלקם בעלי מקצועות אחרים שמשמשים כחובשים בהתנדבות. לגבי אנשי הסיירת, זוהי הכנסה צדדית. יש אפילו כמה מהם העובדים בסיירת בשתי משמרות, משש וחצי בבוקר ועד עשר וחצי בלילה. „קצת קשה, אבל זה כסף טוב..." כדברי אנשי הסיירת.

באמבולנס שפיגה את אליס וולטרס, שנפגעה בפניה מרסיסי הזכוכית הקידמית של הסוסיתא, היו שני סטודנטים לרפואה, רון ליטבק, סטודנט שנה רא־שונה, ורפי פרלמן, סטודנט שנה שלישית. הם קיבלו הודעה באלחוט על התאונה באיזורם, הגיעו אל מקום התאונה במהירות. הם היו מסוגלים להוביל את הפצועים אל בית־החולים במהירות גדולה יותר, לולא הכבישים העמוסים בשבת.

היה רק קוץ אחד באליה. ממקום התאונה עד בית־החולים בחדרה הובאה אליס ב־13 דקות. אבל בחדר המיון של בית־החולים נאלצה להמתין פרק זמן דומה עד שהחל הטיפול בה. האח התורן, מרדכי עטיה, היה ממורמר על ההפרעה הבלתי צפויה בתורנות השבת שלו בחדר המיון. הוא התעסק בזוטות, דאג לסלק אנשים מהחדר ולעסוק בניירת לפני שניגש ל־אבחן את מצב הפצועה ומבלי שידע מה מידת הדחיפות בטיפול שהיא זקוקה לו.

„המהירות שבה אנחנו מפנים פצועים, יכולה להציל חיי־אדם," אמר איש הסיירת רפי פרלמן, „אבל כל הזמן היקר שאנחנו מרוויחים בשירות מהיר הולך לאיבוד, כאשר נתקלים ביחס כזה בחדרי המיון."

משטרה

המלכודת נסגרה - הציפורים נמלטו

חוקרי המכס מאשימים את המישטרה בהצנת רשת־הברחה

היתה זו חקירה קשה במיוחד: תקופה ארוכה לא הצליחו חוקרי המכס בנמל חיפה לגלות את ציגור ההברחות מן הנמל החוצה — למרות שהיה ברור כי ההברחות מתנהלות בקנה־מידה ענק.

לבסוף נתגלה קצה החוט — וכן הסיבה מדוע כה קשה היה לגלותו: הסתבר שמספר שוטרי־מכס שיתפו־פעולה עם הסוחרים, העלימו עין מפעולותיהם תמורת שלמונים שמנים.

מעצר מוקדם מדי. לאחר שאספו את ההוכחות הדרושות, העבירו חוקרי המכס את מימצאיהם למישטרת חיפה לפעולה.

זו נכנסה לפעולה — ולדברי החוקרים המתוסכלים הרסה את כל עמלם: השוטרים, במקום לעקוב אחרי המוכסים המשוחדים, ובאמצעותם ללכוד את המבריחים עצמם — מיהרו לעצור את אחד המוכסים, שלגביו נמצאו הוכחות.

כך, טוענים חוקרי המכס, הוזהרה רשת המבריחים בזמן, ניתקה מגע, ותמצא עתה דרכי־פעולה חדשות.

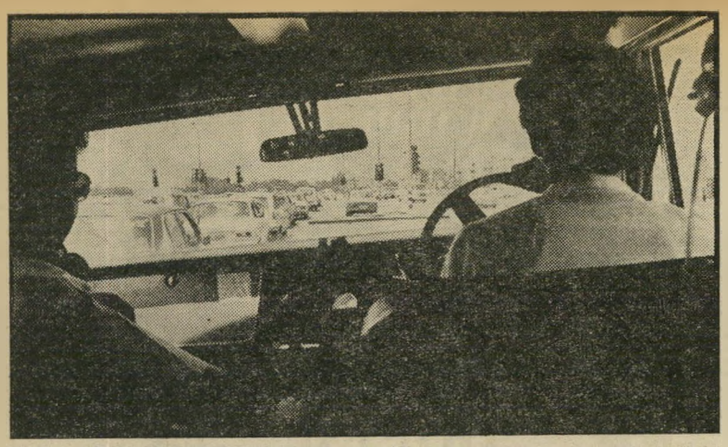

סיירת אמבולנסים בכביש
„חוסכים זמן —

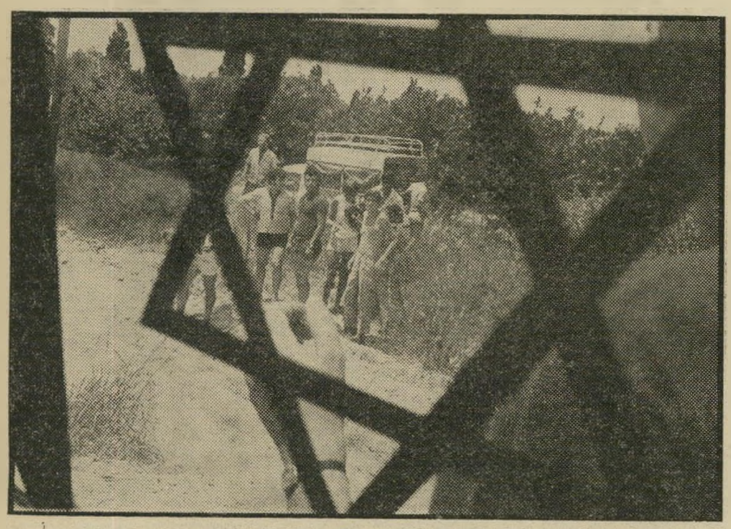

האמבולנס מגיע אל מקום התאונה
— להציל חיים —

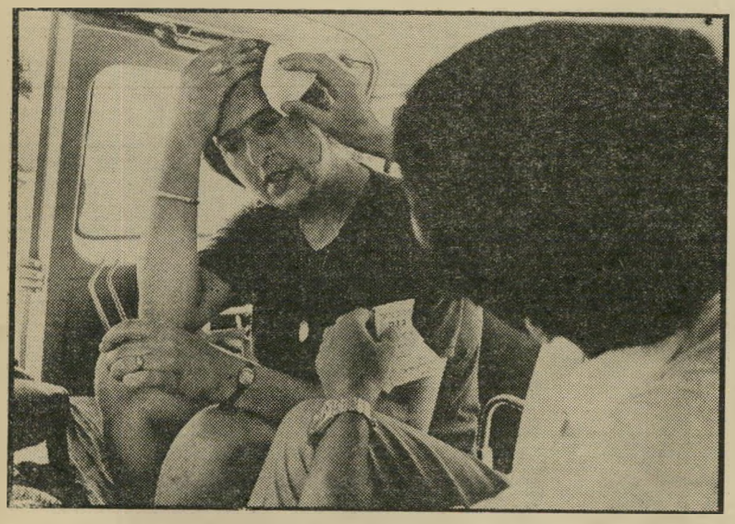

פצועה אליס וולטרס מקבלת טיפול
ומאבדים אותו בחדרי המיון"

(המשך מעמוד 23)

מתעוררת השאלה אם הנתבע חייב או לא. פסק־הדין כבר ניתן, השופט פסק מה שפסק ותפקידה של ההוצאה־לפועל הוא לאלץ את הנתבע לקיים את פסק־הדין של השופט.

„העניין בטיפול"

ה מציאות שונה בתכלית. כל הנזקק לשירותי ההוצאה־לפועל נכנס לנתיב פתלתל אשר לא פעם אין לו סוף.

כאשר נפתח תיק הוצאה־לפועל, מקבל החייב הודעה כי עליו לשלם תוך פרק זמן מסויים את חובו. במקרים רבים משיב החייב כי מצבו הכספי בכי רע והוא מבקש לשלם את החוב בתשלומים. הסדר התשלומים המוצע מגוחך. אם לדוגמא, החוב הוא בסך 3.000 ל"י, יכול החייב להציע לשלמו בתשלומים בני חמישים או מאה ל"י לחודש.

כאשר בא־כוח התובע טוען שהאיש משקר והוא יכול לשלם את כל חובו בתשלום אחד, הרי נטל ההוכחה עליו. לתאריך חקירת היכולת ממתינים חודשים. באופן מעשי מסתיימים מרבית המקרים הללו כאשר יושב־ראש ההוצאה־לפועל מכפיל את סכום התשלום המוצע על־ידי הנתבע. כלומר, התשלומים עדיין זעירים ונמשכים חודשים רבים.

אם התובע חושב לתומו כי לאחר קבי־עתו של יושב־ראש ההוצאה־לפועל, לא נותר לו אלא להמתין כל חודש לתשלום, הרי עד מהרה עתיד הוא להיווכח כי המציאות אינה כה ורודה. כשם שהנתבע התחמק מלמלא את פסק־דינו של השופט, כך הוא יכול להתחמק מלמלא אחר „הסדר התשלומים" שפסק היושב־ראש.

במקרה זה יכול התובע לבקש הוצאת פקודת־מאסר נגד הנתבע, או להטיל עיקול על רכושו.

כאשר מוציא התובע את פקודת־המאסר הוא טרם יודע כי השוטרים המעטים המטפלים בענין כורעים תחת נטל עבודתם וכי יהיה עליו להמתין קרוב לשנה עד שיגיע התור לטיפול בענייננו.

מאות ואלפי תובעים הממתינים חודשים ארוכים לטיפול המשטרה, משגרים מכתבי מחאה למטה־הארצי של המשטרה או לשר המשטרה עצמו. עד לפני כשלוש שנים היו כל מכתבי התלונה מועברים לאחראי לביצוע המאסרים. הלה היה משיב: ‚נערך ביקור בכתובת הנ"ל, הנתבע לא נמצא בביתו.'

בשנים האחרונות החליטה המשטרה להשיב תשובה יותר רצינית. הנוסח הוא: „את המימצאים תוכל למצוא בתיק. אם לא מצאת, העניין עדיין בטיפול."

„סחיבת" התשלום

ב מקביל להוצאת צו־מאסר, יכול התובע לבקש הטלת עיקול על החייב המתחמק מתשלום. כיוון שרוב רובם של התובעים אינם מעסיקים חברות בילוש ואין הם יודעים בדיוק מה רכושו של החייב והיכן הוא מוסתר, הרי מרבית בקשות העיקול מופנות כלפי חפצי החייב בדירתו. עתה יש להמתין מספר שבועות עד שאנשי חוליית ההוצאה־לפועל יבקרו בדירת החייב ויעקלו רהיטיו. לאחר־מכן יש להמתין שבועות ארוכים או לפעמים מספר חודשים עד אשר אנשי החוליה יבקרו במקום שנית כדי להוציא את הרהיטים. לחייב נשלחת מראש הודעה מתי יבקרו אנשי החוליה בביתו וקרוב לוודאי שבאותו יום ימצאו לפניהם דלת נעולה. במקרה זה עליהם להשאיר פתק כי הגיעו למקום ומצאוהו נעול וכי בפעם הבאה, לאחר תקופת המתנה נוספת, הם יפרצו את הדלת.

בצורה זו „סוחב" החייב את התשלום חודשים רבים. בדיקת התיקים במשרדי ההוצאה־לפועל מגלה כי מרביתם עוסקים בסכומים של כמה אלפי לירות, המגיעים לרוב לסוחרים זעירים או לבעלי־מלאכה. אי הצלחתם של אלו לגבות את כספם, למרות פסק־הדין המצוי בידם, עלולה להביאם אל סף פשיטת־רגל.

חברות גדולות אינן מתרגשות מהסחבת השוררת בהוצאה־לפועל. לא מעט מבין חברות אלה מעסיקות חברות פרטיות לגביית חובות. כאשר בריון אלים דופק בפראות על דלתו של החייב בשעות הקטנות של הלילה ומסביר לו כי לטובתו ולטובת בני ביתו רצוי שישלם את חובו, התוצאה היא לרוב מידית.

„כיבוס תיקים"

ל א פעם מתקיימים מגעים במשך כל אותם חודשים בהם החייב מתחמק מתשלום וידו של התובע קצרה מלהושיע. החייב מסביר לבעל החוב כי בדרכים הרגילות של ההוצאה־לפועל לעולם לא יצליח לגבות את חובו. הוא מציע לשלם חמישים אחוז במזומן מסכום החוב ובכך לסיים את הענין. לפעמים מצוי התובע במצב כלכלי דחוק, הוא נשבר, מקבל חלק מכספו במזומן ומבטל את התביעה. כאשר בעל החוב מתעקש להמשיך בתביעה, מתחיל שלב „כיבוס התיק".

„כיבוס התיק" או העלמת התיק, זהו הדבר מפניו חושש בעל החוב ביותר. כיוון שהתיקים ניתנים לכל דורש, למרות שבאופן תיאורטי רק בא־כוח התובע או הנתבע בנוכחות הפקיד רשאים לעיין בתיק, הרי אין כל קושי להעלים את התיק, להעבירו למחלקה אחרת, או במקרה הקיצוני, פשוט לגנבו.

פקידי ההוצאה־לפועל אינם יודעים אם התיק שאינו נמצא במקומו נעלם, נגנב, מצוי במחלקה אחרת, או תויק בטעות על־ידי הפקיד שלא לפי המיספור. בכל אחד מהמקרים הללו נקלע התובע בצרה. מתחילים לחדחות אותו בלך ושוב, מבטיחים לו שיערכו חיפוש מיוחד כדי למצוא את התיק, דוחים אותו בקש.

שמועה עקשנית

א ם התיק תויק בטעות שלא במקומו, הרי הוא יימצא באותה פעם אחת בשנה, בה הפקידים בודקים את כל התיקים ומדללים את אלה שהטיפול בהם הסתיים. אם התיק הועבר למחלקה אחרת הרי הוא יוחזר למקומו רק לאחר חודשים ואם הוא נגנב, כמובן שלא יוחזר לעולם.

כאשר התיק נעלם, התובע ממתין זמן מה לשווא. מובן שהוא רשאי לפתוח תיק נוסף ולהתחיל את כל הפרוצדורה מחדש. במקרה זה הוא משוחרר מתשלום האגרה לפתיחת התיק, אך כל הענין עלול להימשך שוב חודשים ארוכים, ואין כל ערובה שבפעם הבאה לא „יכובס" התיק.

אך לא רק חייבים הרוצים להימנע ולהתחמק מתשלום „מכבסים" את תיקיהם. במסדרונות ההוצאה־לפועל מתהלכות שמועות עקשניות כי ישנם עורכי־דין לא מעטים הנוהגים להוציא מתוך התיקים את הדף עליו רשם יושב־ראש ההוצאה־לפועל את החלטתו בענין גובה שכר הטירחה המגיע להם ולשומרו אצלם. לאחר מספר שבועות הם מגישים בקשה חדשה באותו תיק עצמו. כיוון שלא מתנהל רישום הבקשות, הרי שאיש אינו זוכר כי בתיק זה, למעשה, כבר הוגשה בעבר בקשה לקביעת גובה שכר הטירחה. אם ביום הגשת הבקשה החדשה מצב רוחו של יושב־ראש שפיר, או שהוא חולה או בחופשה, ומחליפו רחב־לב, הוא עשוי לפסוק שכר־טירחה גבוה יותר. ההפרש יכול לנוע בין מאה למאתיים לירות. עורך־הדין יישווה את שתי ההחלטות ויצרף את זו בה נקוב שכר־טירחה גבוה יותר.

ביקשתי את תגובתו והסבריו של יושב־ראש ההוצאה־לפועל לבעיה. הוא סירב לדבר ללא היתר מפורש ממשרד המישפטים. במשרד המישפטים היה רק הדובר מוסמך לתת היתר כזה. אבל הדובר נמצא בחופשה. גם עוזרו, „תיפנה בעוד חודש!" נאמר לי.

מעניין כמה תיקים עוד „יכובסו" עד אז במשרדי ההוצאה־לפועל.

במדינה

משפט

יוסף והנגר

כיים שנלכד בפעולה נשלח ל־16 חודשי מאסר

צייד־הכייסים רב־שוטר ציון נגר היה בסיור שיגרתי ברחובות תל־אביב, כאשר נתקלה עינו במכר ותיק, דויד יוסף.

הוא החל עוקב אחריו בזהירות וסבל־נות אין־קץ, ראה כיצד יוסף מצטרף ל־תורים שונים ליד תחנות אוטובוס שונות, אך אינו עולה באף אחת מהן.

לבסוף הצטרף דויד יוסף לתור ארוך שליד תחנת קו 92, וציון נגר ראה כיצד הוא נצמד לאיש שלפניו. ההיצמדות נמש־כה שניות ספורות, ומייד לאחריה החל יוסף מתרחק במהירות.

הסתערות. ציון הסתער עליו ולכדו — ויוסף שמט מידו ארנק כסף שמן. השוטר הרימו מהמידרכה, העביר את הע־צור והארנק לתחנה.

בפני השופט טען יוסף בלהט, כי ה־ארנק שכב על המידרכה, לא היה מעולם בידיו. השופט העדיף להאמין לא ליוסף אלא לנגר, שלח אותו ל־16 חודשי מאסר.

ידיים נגד ידידים

הבישים התחפשו לתיירים — ולכדו שני קילו חשיש

נראה היה בו, בתייר הבלונדי שנכנס למסעדתו של ראובן ראובן, בתחנת סונול שבדרך בן־צבי, שהוא מחפש משהו. ראו־בן, הגאה בשירות האדיב שהוא מעניק ללקוחותיו, סר מייד לעמוד עליו לשרתו.

לאחר ששירתו, הצטרף ראובן לשולחנו, אירח לאורח לחברה. לאחר שיחה קצרה, התברר לשניים כי יש להם ידידים משות־פים: לתייר יש ידיד המעוניין לרכוש חשיש, ואילו לראובן יש ידיד המעוניין למכור חשיש.

מארב. ראובן הזעיק את ידידו, עבודי סולימן, וזה ניאות לספק עשרה קילו חשיש משובח במחיר 1,500 ל"י הקילו, פלוס 200 ל"י דמי־תיווך לראובן. בלי קבלה, בבקשה.

נקבעה פגישה לעוד יומיים. התייר וידידו הגיעו בזמן, עבודי איחר קצת, אך לבסוף הגיע.

משהגיע, הסתערו התייר וידידו, וכן שני ידידים נוספים ששכבו במארב, על עבודי, ראובן ושני ידידים נוספים שלהם. התייר וידידו — שלא היו אלא אנשי המדור המרכזי — עצרו את הארבעה, האשימו אותם בסחר בסמים אסורים.

מכות. בפני השופט־התורן עמוס זמיר ביקש סמל מרום לעצור את הארב־עה לתקופת החקירה, האשימם בהשתיי־כות לכנופיית־סמים מסוכנת. הנאשמים, לעומת זאת, טענו להד"ם לכל גירסת ה־משטרה, קבלו כי הוכו נמרצות במישטרה.

לאחר שהתובע טען, כי לא ידוע לו מאומה באשר למכות, הירשה השופט מ־הנקודה, שלח את עבודי, סאלם ואבו־פארס לשישה ימי־מעצר, את ראובן ל־10.

ישראלים בחו"ל

המשקיע

מחפש קיבוצניקית

צעיר ישראלי שירד לחו"ל, חזר ארצה, כניר 26, כמשקיע בעל הון

היה זה רעיון מטורף: שבעלי־הון ישר־אלים יסכנו הון של מיליון ל"י בידיו של בחור צ"ק חסר־נסיון בן 26 — למטרה כה הזוייתית כהפקת־סרט.

ואכן, לוא היה סיני כץ צעיר ישראלי רגיל, ספק אם היה זוכה אי־פעם לראות מיליון ל"י בידיו. אלא שסיני השתחרר החליט, לאחר סיום שירותו בצה"ל, לנסוע לחו"ל. משום כך, יכול היה בימים אלה לשוב ארצה כמשקיע זר, כשבידיו כסף להפקת סרט.

אפשרויות מוגבלות. „ידעתי ש־ישראל לא תברח לי, והחלטתי ללמוד באה"ב," סיפר השבוע. „תמיד הייתי אמבציוזי, וידעתי שבארץ אפשרויות הקי־דום לצעיר בגילי מוגבלות." הוא נחת בלוס־אנג'לס, נרשם שם לאוניברסיטה, סיים תואר ראשון בסטטיסטיקה ומינהל־עסקים, לומד עתה לקראת תואר שני. עם תום לימודיו, התקבל לעבודה בחב־רת־יצוא בעלת קשרים נרחבים עם ישר־

(המשך בעמוד 28)

רחל מרחלת על כל השולם

מירית וצביקה

צביקה פיק מתחתן?

הרומן בין זמר־הצמרת **צביקה פיק** והעיתונאית **מירית שם־אור**, בתה של העיתונאית **אורה שם־אור**, נמשך כבר, בהפסקות־נופש קצרות, למעלה מ־שנתיים. עתה, יש לי רושם כי הוא הבשיל ומוכן לטקס הגדול.

מירית החתיכית וצביקה גבה־הקומה, המתחרה איתה באורך שערו, יוצרים יחדיו זוג סימפטי וחביב. למרות זאת, התנהל הרומן בשלביו הראשונים במח־תרת: הוריה של מירית לא נלהבו כל־כך למחזר החדש של בתם.

לאחרונה החליטה מירית להפגין עצ־מאות. היא עזבה את בית־ההורים, עברה לגור בדירה שכורה ברמת־אביב, יחד עם הקריינית **שוש עטרי**, אישרה את פיר־סום הרומן ברבים.

במישור המקצועי, מתכנן צביקה להד־פיע בקרוב בפסטיבל הזמר החסידי, ו־אחר לצאת לסיבוב הופעות בארצות־הברית. אם הניחוש שלי נכון, הרי שה־שניים יינשאו סמוך לתאריך צאתו, כך שגברת פיק תוכל להצטרף אל בעלה, לשלב את סיבוב־ההופעות עם ירח־דבש נחמד.

מברוק.

רומן חדש לאילנית

לאחר תקופת בצורת ממושכת, בה הס־תפקה בחייה המקצועיים בלבד, מנהלת לאחרונה הזמרת **אילנית** הבלונדית רו־מן חדש, העושה רושם שהוא אהבת־חייה. למעשה, זהו הרומן הרציני הראשון

אילנית

שלה מאז התגרשה מבעלה, **שמחה צח**, לפני למעלה משנה.

אלא מאי? אליה וקוץ בה. אהבתה הגו־דולה של אילנית, שהוא **ד"ר לכלכלה** בשעות הקבלה, הוא קצת לא רווק.

אז מה, אתם שואלים?

העניין הוא בכך, שאת אילנית זה מטריד. היום אמנם זה מאוד מודרני לנהל רומנים בלי להתעניין במוצא המשפחתי של השותף לרומן — אבל אילנית, מב־חינה זו, היא מאוד לא מודרנית.

היא מאמינה בכל הערכים הישנים ה־הם, שעליהם חונכנו כשהיינו צעירים ונחמדים, ואותם שכחנו.

בין היתר, היא מאמינה שחייה הפר־טיים הם שלה, ובניגוד לזמרות אחרות שונאת לפרסם אותם ברבים. כשהיא יו־צאת לרחוב, קיימים כל הסיכויים שלא תכירו אותה, בלונדית הלבושה ג'ינס ו־חולצת טריקו, כשפניה נקיים מאיפור. היא טיפוס ביתי, שלא מסתובבת במקומות החשובים, לא מבלה במספרות, ומוכנה להעדיף כל יום משפחה, בית וילדים, על הקאריירה הזוהרת.

הבעייה היא, אם כן: קודם כל, האם מוכן הדוקטור להעניק לה את זה. ואם כן — האם מוכנה אילנית לקבל זאת, במחיר של פגיעה במשפחה אחרת. ואם לא — האם היא מוכנה להסתפק באהבה הגדולה בלבד.

מסובך, תסכימו איתי.

פעם מר. פעם מחוק

כן, עוד רומן. ככה זה. יש שבוע שכו־לם מתגרשים. יש שבוע שכולם נואפים. ויש שבוע שכולם מרביצים רומנים. אני אשמה!

פיטר ג'יימס, שבגיל 33 מצליח עדיין להיראות כמו חיפי שייקספירי צעיר — בא לארץ בסך־הכל כדי לביים בה קצת. הוא לקח חופש מעבודתו כ־במאי בתיאטרון־הלאומי של הוד־מלכו־תה, ובא בעיקבות חשמש.

על השמש אני לא יודעת חברה, אבל עיקבות אחרים שהוא גילה בארץ, היו אלה של הפיזמונאית והאופנאית שימ־רית אור.

ג'יימס גילה את העיקבות כאשר ביים את כטוב בעיניכם בקאמרי, גילה, ולא ירד מהם עד עצם היום הזה.

ביום חמישי שעבר ערכה שימרית מסיבה בדירת־הגג שלה, לכבוד סיום

פיטר

החזרות להצגה, ובה נודע קבל־עם ועדה כי ג'יימס, שהיה צריך לחזור ללונדון עם תום עבודתו, החליט להישאר בארץ עוד קצת.

פיטר הוא גרוש בלי ילדים. שימרית גרושה — מיעקב ורדי, איש קול־יש־ראל — עם בת.

שימרית זכתה בזמנו לחיי־נצח, כאשר נכללה בתולדות הפולקלור של תל־אביב העליזה: היא זה לפני כשבע שנים, לאחר נישואיו של חיים הנגבי, כיום איש מצפן. כדי לחגוג את חטקס כיאת, הלכה חבורת אורחים עליזה לראות סרטים פורנוגרפיים. חשקט בחדר היה כבד ועמוס־מתח. על הקיר נראתה סצי־נה של מעמד אוראלי, ופיה של הגני־בורה בסרט היה מלא כל טוב, כשלפתע נשמעה צרחה של בחורה באולם: „אוי, זה מר."

היתה זו שימרית, שבחשיכה הכניסה לפיה חתיכת שוקולד, וגילתה להפתעתה שהוא מר.

במדינה

(המשך מעמוד 26)

אל. לשכת המסחר ישראל־קליפורניה, שבה היתה רשומה חברת היבוא בה עבד סיני, בחרה בו עד מהרה לחבר מועצת המנהלים של הלישכה.

אכזבה מהכורות. „בתקופה זו,“ מספר כץ, „היכרתי את מנחם בינצקי.“

לבינצקי היה עבר של שני ספרי שירה ושני סרטים, שלא הצליחו ביותר מבחינה מסחרית. אכזבתו מהבורות האמנותית של הישראלים הביאה אותו לארה״ב, שם השתלם בקליפורניה אינסטיטוט אוף ארט, היה היחיד שהתקבל לשנה המסיימת לקראת תואר שני.“

בהתחשב בכך שבי״ס זה נחשב לטוב ביותר בעולם באמנות הקולנוע, היה זה הישג לישראלי אלמוני. „כתבתי כמה תסריטים שמצאו חן בעיני סיני, והתחלנו לחלום על סרט משותף בקנה־מידה בינלאומי,“ מספר מנחם (30), נשוי לישראלית ואב לתינוק.

טירוף. „זה היה טירוף,“ נזכר סיני. „הקולנוע בארה״ב נמצא עתה בשפל. אולם התסריט הלהיב אותי. הוא היה מבוסס על מידע של מקרי־רצח שלא פוענחו בארה״ב ובישראל. עם הקשרים שלי ב־

מפיק כץ
בגיל 26, מיליון ורבע

כמאי בינצקי
היחיד שהתקבל

לישכת־המסחר הצלחתי לארגן סכום של 250 אלף דולאר, והקמנו את חברת סיני פילם פרודקשון.

רוצח וקיבוצניקית. הסרט הרוצח שלא שר, יהיה יצירתה הראשונה של החברה, ויופק בישראל, באנגלית, כשהוא מיועד בעיקרו לקהל אמריקאי. סיני קיבל גם סובסידיה ממשלתית, ובסך־הכל ברשותו מיליון ורבע ל״י. „אין זה סרט־פעולה בלבד,“ טוען סיני, „חלק ניכר ממנו עוסק בסיפור אהבה יפה בין הגיבור האמריקאי וקיבוצניקית יפה.“ את התפקיד הנשי הראשי עדיין לא איישו השניים, והם פתוחים להצעות.

דרכי אדם

לקרוא ולא לראות

נכה צה"ל עיוור מתרגם להיטים ספרותיים וכובש את שוק המו"לות

שנתיים אחרי מיבצע קדש, ב־1958, התגלו סימנים כי המצרים מתחילים להקים מערך ביצורים חדש לאורך הגבול עם ישראל. צה"ל נקט אז יוזמה נגדית. לא הוקמו אומנם קווי הגנה וביצורים, אך שטחים מועדים לחדירה מוקשו בצורה צפופה. באחד ממיבצעי הנחת המוקשים האלה השתתף גם אהרון בר, אז חייל בן 19, ביחידת צנחנים מובחרת. אחד המוקשים, שנשתל שלא כהלכה התפוצץ בידיו ליד נקודת הגבול של ניצנה. אהרון, בן מושב כפר־יהושע שבעמק יזרעאל, איבד את מאור עיניו ואת כושר התנועה של ידו השמאלית.

15 השנים שחלפו מאז אותו יום לא החזירו לאהרון בר את ראייתו או את כושרו הגופני. אבל כיום הפך המושבניק הצעיר לאחד המו"לים הנמרצים ביותר בשוק הוצאות הספרים בישראל, מתרגם בעצמו את מרבית הספרים שהוא מוציא לאור.

הוא הגיע למעמד זה בזכות כוח רצון בלתי רגיל, עקשנות ואמונה עזה ביכולתו ובכושרו, למרות המיגבלות שנגרמו עקב פציעתו. זמן קצר אחרי שנפגע החל אהרון להשלים את לימודיו התיכוניים לקראת הוצאת תעודת־בגרות אקסטרנית. הוא היה בא לכיתה כשהוא מצוייד ברשמקול, מקליט את השיעורים ומשנן את החומר המוקלט בביתו.

באותה צורה המשיך את לימודיו באוניברסיטה העברית בירושלים, שם סיים את לימודי התואר הראשון בהיסטוריה ומדעי־המזרח. הוא יצא לארצות־הברית, השתלם בספרות אנגלית ולמד אף פסיכולוגיה.

קריאה כרשם־קוד. עיסוקו העיקרי של אהרון הוא בפסיכולוגיה. אולם מזה שנתיים הוא החל לעסוק בתירגום ספרים מאנגלית. לצורך זה אף הקים הוצאת ספרים, תמוז, שהוציאה־לאור עד כה ספרים כמו התפוד המיכני, הטנגו האחרון בפאריס, הציפור הצבועה ליאר זיקושינסקי או היה לו רובה לג'ונג, לבלטון טרמבו.

אהרון בר אינו משתמש בתירגום בכתב ברייל. „איש צוות שלי מקריא לי את הספר המיועד לתרגום בשפת המקור," הוא מסביר, „ואני מקליט את כל הספר ברשמקול. אחר־כך אני משמיע לעצמי את הקטע, ותוך כדי כך מדפיס את תרגומו בתרגום חופשי במכונת כתיבה. זה משמש לי כטיוטה. הבעיה היא שאיני יכול לבדוק מה כתבתי. כיוון שהכתיבה בפעם הראשונה היא גרועה, עלי לערוך תמיד טיוטה שניה, אותה אני עושה על פי הקלטת הטיוטה הראשונה. אחר־כך מקריאים לי את הטיוטה השנייה, מתקנים את הטעויות והשגיאות."

אהרון מסוגל לתרגם בשיטה זו ספר בן 200 עמודים במשך כשבועיים, בעבודה רצופה של 4 שעות ביום. „ספר שאהוד עלי במיוחד," הוא אומר, „אני מאזין קודם להקלטה שלו באוזני בשלימות, ורק אחר־כך מתחיל לתרגם אותו קטע קטע."

פצצה ספרותית. הפצצה הספרותית הבאה אותה עומד אהרון בר לשגר לשוק הספרים הישראלי היא הוידויים האיטלקיים — מיבצע מבריק של שישה עימותנאים איטלקים קתולים, הכולל הקלטות תשאיות של 600 וידויים בפני כמרי וידויים בכנסיות קתוליות.

העימותנאים, שהתחזו בעצמם למתוודים, הקליטו את הוידויים עצמם ואת עצות הכמרים למתוודים. מסתבר שמרבית הוידויים, שהפכו לסנסציה ספרותית והסעירו את איטליה, היו בנושאי מין. תשובות הכמרים היו לא פחות מפולפלות מסיפורי המתוודים.

„מה עלי לעשות?" שואל אחד המתוודים הגופני. אבל כיום הפך המושבניק הצעיר לאחד המו"לים הנמרצים ביותר בשוק הוצאות הספרים בישראל, מתרגם בעצמו את מרבית הספרים שהוא מוציא לאור.

הוא הגיע למעמד זה בזכות כוח רצון בלתי רגיל, עקשנות ואמונה עזה ביכולתו ובכושרו, למרות המיגבלות שנגרמו עקב פציעתו. זמן קצר אחרי שנפגע החל אהרון להשלים את לימודיו התיכוניים לקראת הוצאת תעודת־בגרות אקסטרנית. הוא היה בא לכיתה כשהוא מצוייד ברשמקול, מקליט את השיעורים ומשנן את החומר המוקלט בביתו.

באותה צורה המשיך את לימודיו באוניברסיטה העברית בירושלים, שם סיים את לימודי התואר הראשון בהיסטוריה ומדעי־המזרח. הוא יצא לארצות־הברית, השתלם בספרות אנגלית ולמד אף פסיכולוגיה.

קריאה כרשם־קוד. עיסוקו העיקרי של אהרון הוא בפסיכולוגיה. אולם מזה שנתיים הוא החל לעסוק בתירגום ספרים מאנגלית. לצורך זה אף הקים הוצאת ספרים, תמוז, שהוציאה־לאור עד כה ספרים כמו התפוד המיכני, הטנגו האחרון בפאריס, הציפור הצבועה ליאר זיקושינסקי או היה לו רובה לג'ונג, לבלטון טרמבו.

אהרון בר אינו משתמש בתירגום בכתב ברייל. „איש צוות שלי מקריא לי את הספר המיועד לתרגום בשפת המקור," הוא מסביר, „ואני מקליט את כל הספר ברשמקול. אחר־כך אני משמיע לעצמי את הקטע, ותוך כדי כך מדפיס את תרגומו בתרגום חופשי במכונת כתיבה. זה משמש לי כטיוטה. הבעיה היא שאיני יכול לבדוק מה כתבתי. כיוון שהכתיבה בפעם הראשונה היא גרועה, עלי לערוך תמיד טיוטה שניה, אותה אני עושה על פי הקלטת הטיוטה הראשונה. אחר־כך מקריאים לי את הטיוטה השנייה, מתקנים את הטעויות והשגיאות."

אהרון מסוגל לתרגם בשיטה זו ספר בן 200 עמודים במשך כשבועיים, בעבודה רצופה של 4 שעות ביום. „ספר שאהוד עלי במיוחד," הוא אומר, „אני מאזין קודם להקלטה שלו באוזני בשלימות, ורק אחר־כך מתחיל לתרגם אותו קטע קטע."

פצצה ספרותית. הפצצה הספרותית הבאה אותה עומד אהרון בר לשגר לשוק הספרים הישראלי היא הוידויים האיטלקיים — מיבצע מבריק של שישה עימותנאים איטלקים קתולים, הכולל הקלטות תשאיות של 600 וידויים בפני כמרי וידויים בכנסיות קתוליות.

העימותנאים, שהתחזו בעצמם למתוודים, הקליטו את הוידויים עצמם ואת עצות הכמרים למתוודים. מסתבר שמרבית הוידויים, שהפכו לסנסציה ספרותית והסעירו את איטליה, היו בנושאי מין. תשובות הכמרים היו לא פחות מפולפלות מסיפורי המתוודים.

„מה עלי לעשות?" שואל אחד המתוודים המצוטט בספר, את כומר הוויידויים שלו, „אמש נכנעתי לקיסמה של אשת הירקן בשכונה ושיגלתי אותה?"

תשובת הכומר: „שלם שלושים אלף לירטות לבעלה ואתה פטור."

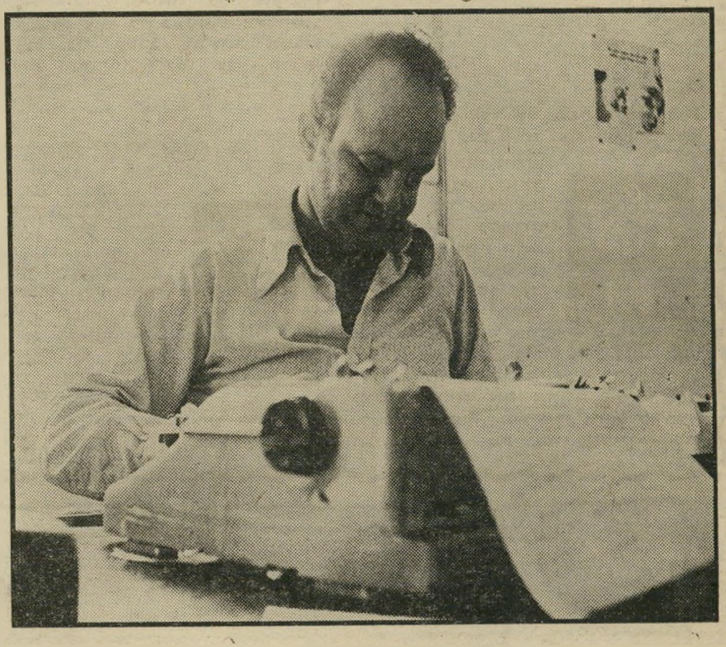

מו"ל עיוור בר
כוח רצון בלתי רגיל

נוער

סיפור הפרברים במאה שערים

מידחמת כנופיות בין תלמידי ישיבות בירושלים בגלל כתובה שנכנסה לחריון

„אם זה יימשך בצורה כזאת, עלול עוד מישהו להיהרג בקרוב!" הכריז ישראל כהן, 18, צעיר דתי מירושלים, העובד כמזכיר האירגון הדתי פעילים בארצות־הברית. דבריו של כהן כוונו למה שמתחולל מזה מספר שבועות באיזור גאולה בירושלים, ומסעיר את צעירי החרדים של שכונת מאה־שערים.

מי שהיה נקלע בלילות לאיזור זה בשבועות האחרונים, יכול היה לדמות בנפשו כי המקום משמש זירת מילחמה.

ראשון הותקף אברהם חשין, 20, כשחזר בשעת חצות לביתו. אביו, שקול צעקותיו של אברהם הגיע לאוזניו, התעורר משנתו, חש לעזרתו כשהוא לבוש בפיג'מה, אך לא הצליח להדביק את המכים. למחרת הותקף יצחק טרייטל, 19, באותה צורה. כעבור יום היה זה פנחס גרינבלט, 18, שנפל קורבן למכים. אחריו בא תורו של יוסף ריינר, חברו. כולם

(המשך בעמוד 32)

תשבץ העולם הזה 1875

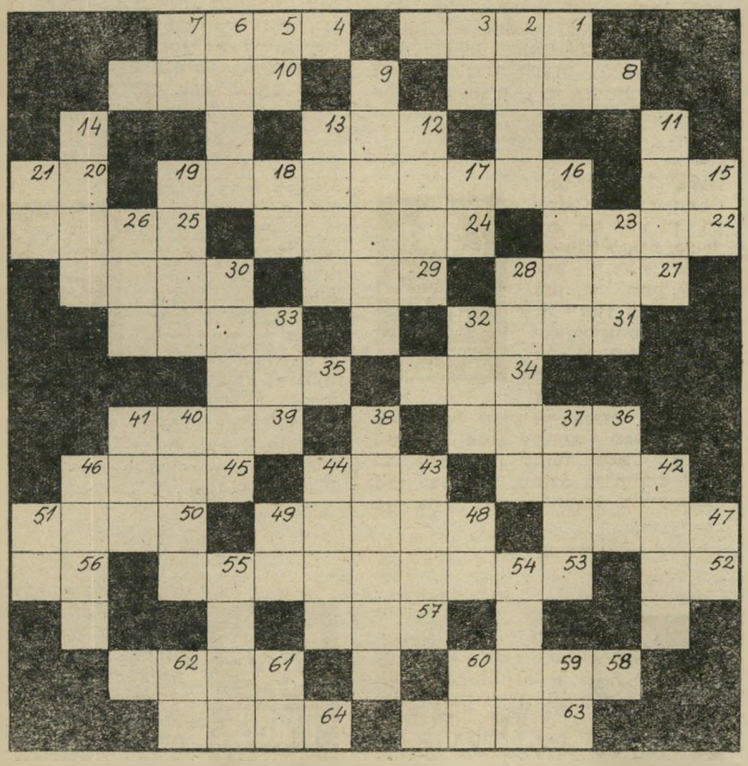

מאוזן:
1) כלי שח. 4) צרה, פגע. 8) משבעת המינים. 10) תיש צעיר. 12) צופן. 15) שנון. 16) מקום בצפון הארץ. 20) עליו יושב מלך. 22) פחד, חוסר אומץ. 24) ליקבידציה. 25) נחל בצפון מערב הנגב. 25) מוכן. 29) לא נשוי. 30) כינוי למלך חשמונאי. 31) אמנותו של אסקופיה. 33) הרגל קבוע, דרך קבועה בה נוהגים בני אדם. 34) מקנה. 35) כלבה מפורסמת. 36) פאניקה. 39) אוצר, מקום לשמור בו דברי ערך. 42) משקה אלכוהולי. 43) עוף לילי. 45) תורה הודית. 47) שובר לרסיסים. 48) ההיפך מראשון. 50) מחלת עור. 52) לבוש אבל. 53) המעטה החיצוני ה־עוטף את קרום האדמה. 56) קדומת שם הולנדי. 57) נהר בצרפת. 58) סוג מהיר של דבר דואר. 61) שם כולל לסוג של מדעים. 63) מים המכילים דו־תחמוצת פחמן. 64) הודעה אפיפורית.

מאונך:
1) אויב. 2) סוג של אקדמאי ששבת לא מזמן. 3) מקום במצרים בה היתה מושבה יהודית צבאית בימי בית שני. 5) בדחן. 6) צבע לא בולט. 7) הרי, הנה. 9) גשם קיץ. 11) ריב. 12) בירה ערבית. 13) לא פחות ולא יותר. 14) תרנגול. 15) מבני נוח. 16) קפיטל. 17) מתרופף. 18) לא כבד. 19) עץ יקר המשמש לבניין. 21) תואר אצולה בריטי. 23) מאבני הריחיים. 26) „אריה... מי לא ייראז?" 28) סיפור עלילה קצר. 30) נהר ברוסיה. 32) חומר מבריק לציפוי. 33) מלה בתחילת ההצגה. 36) אצל הנשיא קוראים לו משכן. 37) חוזה מדינה. 38) כינוי לתלמיד חכם. 40) סוג של יצירה מוזיקלית. 41) סוחר, רוכל. 42) סעודה חגיגית, משתה. 43) לשם הסבה אשת לוט את ראשה. 44) מלוא יד קמוצה. 46) כיסא נמוך. 47) זז. 48) כלי חפירה. 49) נרו יאיר (ר"ת). 51) אביו הקדמון של הכלב. 54) חותן משה. 55) מטבע מזרח אירופי. 59) קול גברי. 60) משתחווה. 61) חס וחלילה (ר"ת). 62) תו נגינה.

חשבץ 1875

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע ממלל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חילוק, חיבור וחיבור יש למצוא איזו ספרה מציין כל סמל של ריבוע.

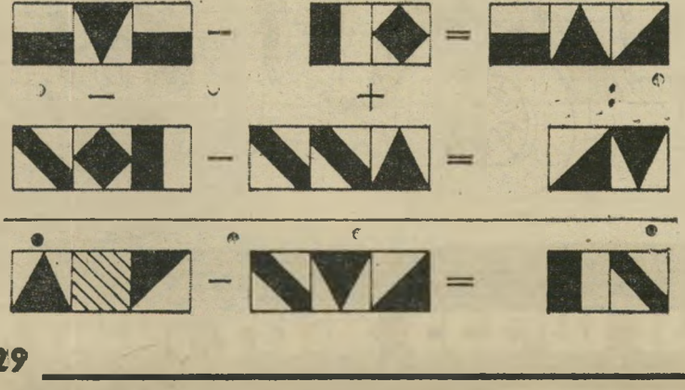

טלה

21 במרס – 20 באפריל

אם אתה כימאי או עובד מעבדה — היזהר מחומצות, חומרים מסוכנים או אף תת־פוצצויות בייחוד בימים א' עד ג'. אם אתה מסובך עם החוק — זהו שבוע רע מאוד להחליט החלטות מיש־פטיות. בת טלה: נסי לא להיות עי־קשת וסוררת. יש אנשים הרוצים באמת ובתמים את טובתך. לבשי צבעים עזים.

* * *

שור

21 באפריל – 20 במאי

תתחיל להתרגל להצ־ליח. אל תזלזל בעצות שתקבל מאדם שהוא כמעט זר לך, ותתחשב בדיעותיהם של אחרים. לא תמיד אתה הוא ה־צודק. נהג בסובלנות עם חבריך לעבודה, אפילו אם הם אינם מחזירים לך יחס כזה. בת שור — היזהרי לא להסתבך עם גבר מבוגר ממך בשנים רבות. בעיות ברי־אות ייעשו אקטואליות בעיקר בסוף השבוע.

* * *

תאומים

21 במאי – 20 ביוני

למרות האהדה וחת־בנה שהאנשים הקרו־בים אליך מגלים כ־לפיך, תיאלץ לפתור את הבעייה המציקה לך בכוחות עצמך. נסיונותיהם לעזור לך ייכשלו, ויוסיפו מתח מיותר למצב שהוא גרוע בלאו הכי. חפ־תעה נעימה צפוייה לך לקראת סוף השבוע, וכן אס־שרות לגמול טובה תחת טובה לידיד.

שור

21 באפריל – 20 במאי

סרטן

21 ביוני – 20 ביולי

לאחר הפסקה ממושכת, חזרת להיות עצמך, נצל את השלווה היח־סית ממנה אתה נהנה כדי לקדם את מעמדך בעבודה לשפר את ה־יחסים במשפחה. פקח עין על שותפיך ועל הכפופים לך, ואל תת־רשם מדברי חנופה. בת סרטן — אם תניחי לו לרכב עלייך, תגרמי סבל לעצמך, ואת היחסים לא תשפרי במאום. אל תפחדי להיות תקיפה, בתנאי שתהיי צודקת. הוא לא יזדרז לברוח. השבוע יצוצו בפניך כמה אתגרים חשובים. רצוי להימנע מנסיעות.

* * *

אריה

21 ביולי – 21 באוגוסט

רומן סוער, משוגע ממש, נפתח בפניך לבי־את, אם יהיו לך רק העיניים לראות את ה־איש, הנראה כבלתי נכון. זה יתחיל בריב, זה יימשך בסערה, זה יגיע לשיאו באהבה גדו־לה. גם בענייני־כספים יש סערות, אבל לאו־דווקא שליליות: דע לעמוד על שלך, אך ברכות ובאצילות מסויימת. שמור על עצמך מבעיות־קיבה — ואל תיתן למועד סיום הביטוח שלך לחלוף. זה מסוכן. כי חייבים אתם בני אריה להיזהר השבוע בנסיעותיכם.

* * *

בתולה

22 באוגוסט – 22 בספטמבר

ימים קשים אך טובים עוברים עלייך, אתה יודע זאת, אבל אינך מסוגל עדיין להעריך את מלוא־המאמץ ה־דרוש ממך. משום כך, פזר את האחריות ואת העבודה על־פני כל ימות השבוע. אל תש־קיע את כל אונך ביום אחד, ואת כל כספך ב־נקודה אחת. תידרש להחליט מה עדיף.

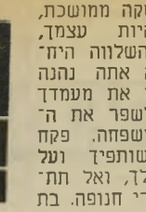

מאזניים

23 בספטמבר – 22 באוקטובר

זה לא יהיה נוח במיוחד, אבל אם אתה רוצה, אתה יכול להסתכן. כאב־הראש הריג־ני, הצרות בטווח־קצר, הפגישות עם שונאיך — כל אלה שקולים, אם רק תדע להתמיד על־ידי ההישגים הרציניים וכוח־הרצון, שתפתח על־ידי עצם התפנית. מיקרה נעים ובלתי־צפוי עשוי להתגלות, אם לא תיזהר, כתגלית של אריבה אישית או של קינאה מיקצועית. אל תראי לו שאת נפגעת ממנו. העמידי פנים אדישות.

* * *

עקרב

22 באוקטובר – 22 בנובמבר

פגישה עם דמות מן העבר תרחוק מעיבה על חושיך ומעוררת את דמיונך. נצל זאת לעתיד: לחלום, ליצור, לתכנן תמורות בחייך ויצירה מסוג אחר לגמ־רי, אם אתה בין היוצ־רים. אל תיכנעי לריג־שות־ייאוש או לדיכ־דוך. זהו עניין של זמן, לא של אופי. התקשר טלפונית עם אדם ש־אתה מכיר ושאינך מייחס לו חשיבות רבה: הוא יעזור לך בשטח מאוד חשוב לך. על בני עקרב להיזהר השבוע מנסיעות מיקריות. ליבשו צבע תכלת.

* * *

קשת

23 בנובמבר – 20 בדצמבר

בסוף השבוע ייפתחו בפנייך שעריה של אהבה חדשה — אם תדעי לנצל פגישה בלתי צפוייה, זה יכול להיות היום הגדול והמאושר של חייך. קרע בבגד יגרום לך הפסדים ומבוכה במקום ציבורי. שבוע זה מת־אים לחידוש המלתחה שלך. אך בלי בזבזנות, בבקשה. זו עלולה להיות קריטית לגביך. מצבך הכספי מדאיג אותך ובצדק. אולם אם תחמיד בדרכך — אתה עשוי למצוא שכר רב. הרבה לבלות.

גדי

21 בדצמבר – 19 בינואר

הרגע לו אתה מצפה חודשים כה ארו־כים יגיע השבוע, ביום חמישי או ביום ראשון. הוא גם יהווה עבורך סימן לפתיחת תקופת־חיים חדשה. אין צורך למחוק את העבר, אך השתדלי לבנות עתיד טוב יו־תר. כוח השיכנוע שלך גובר. אתה אומנם מר־צא את עצמך מבודד, אך יחד עם זאת מאו־שר ובעל כוח בלתי־רגיל. אפילו יריבים, עליהם תשפיע בנושא מסויים, יכבדוך ולאו־דווקא מתוך אחדה. הרבו בשבוע זה במסעות.

* * *

דלי

20 בינואר – 18 בפברואר

אם אין אני לי — מי לי? שאל בזמנו חכם עתיק, ודבריו עדיין יפים מתמיד, במ־יוחד בכל הנוגע לך. אתה באמת מאמין, ש־מישהו יעשה את עבו־דתך למענך? רק יוזמה מצידך, בצירוף מאמץ לא קטן, אך כדאי, יביאו את הפרשה המתמשכת, בגלגלך, לידי גמר. עבורך — בת דלי — זהו השבוע באדום. הרבי לטייל.

* * *

דגים

19 בפברואר – 20 במרס

קטטה או מריבה עם אשה, יעכירו את מצב רוחך, ואם אתה נשוי, היזהר מלב־גוד. השבוע הוא בסימן כישלונות עבורך. אתה בהחלט יכול לנצל את השבוע הזה למטרות מועילות ופוריות יותר. את יכולה להיכנס ל־תקופה של חוסר פעי־לות, אם תבואי בקשר עם האדם הלא נכון. עבורך חוסר פעילות הינו אסון. הישמר מ־גניבה, בייחוד אם אתה עומד בפני נסיעה. מישהו מידידיך זומם להעביר אליו חלק מהרכוש השייך לך.

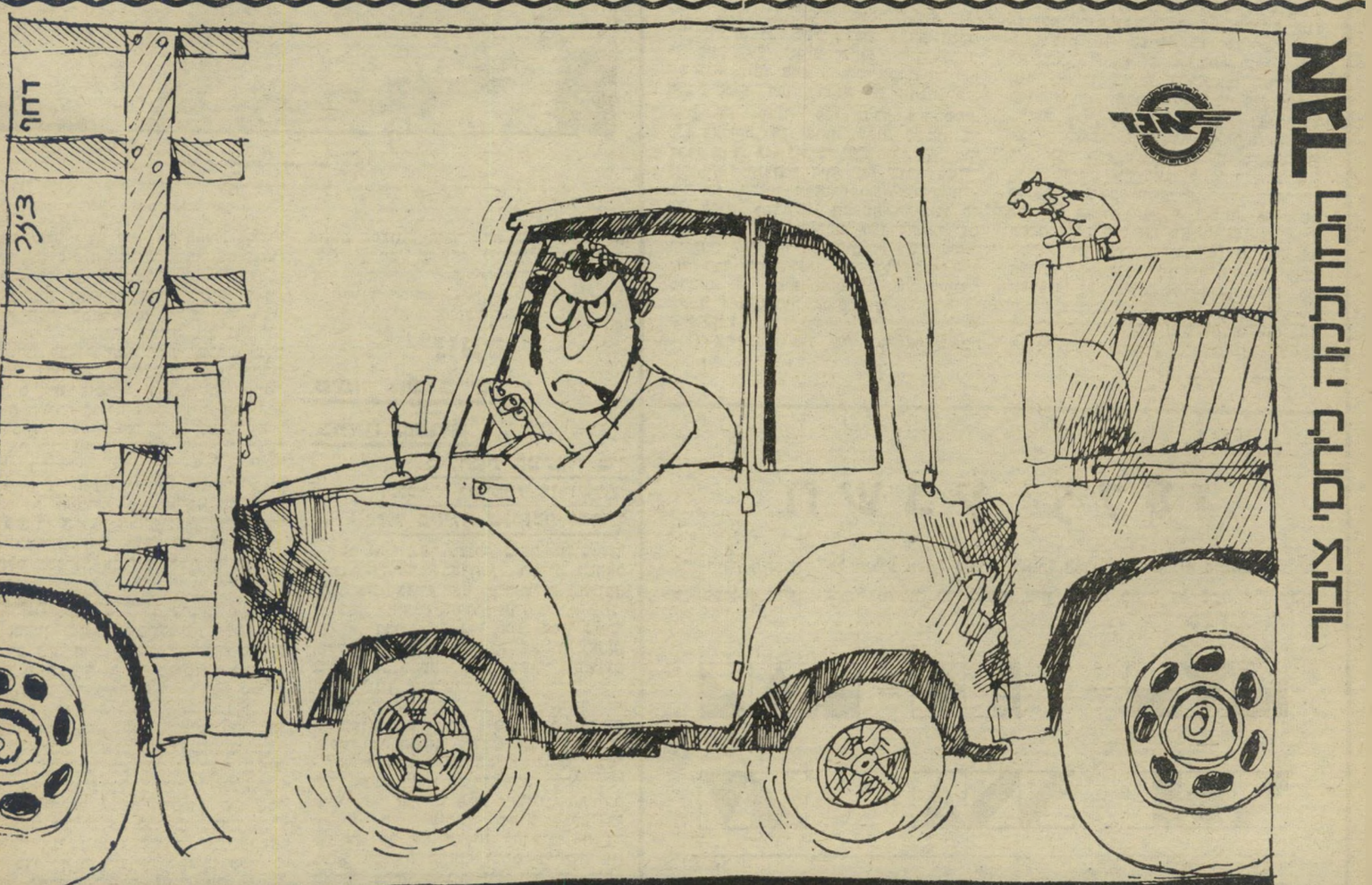

קשה לנהוג בכביש עמוס - להבא סע באוטובוס

קולנוע

ישראל

היבלות פורחות

תעשיית־הסרטים הישראלית אינה משגשגת? כשליש מבתי־הקולנוע המרכזיים בתל־אביב (אלה שאפשר להציג בהם הצגת־בכורה בלי להסמיק) מעלים השבוע סרטים ישראליים, ואינם מתביישים בכך. קזבלן ממלא קופות בסינדרלה ועושה עסקים לא רעים בהוד. המשכנע מנסה לשכנע בכל כוחו את הקהל שיבוא לראות מה זה עולם תחתון ישראלי באופיר. וגם שמיל ושוורץ רוכבים במרץ.

למעשה, לא קרה כאן שום דבר מיוחד. מאחר ואין תיכנון מדוקדק בייצור והפצת סרטים ישראליים, יכול בהחלט לקרות שיעברו חודשים מבלי שאף אחד מהם יעלה על המסך, ואחר, תוך חודש אחד, ידרכו כולם זה על יבלתו של זה.

לעיתים זה יכול להניב פירות משעשעים: מבקרי הקולנוע, שרצו במוצאי השבת האחרונה לשני הסרטים החדשים, יכלו לראות את אירי זוהר בתפקיד ראשי בשמיל, ובתפקיד־מישנה, אבל מצחיק מאוד, בשוורץ.

הם גם יכלו לחזות באותו קטע של חוף־ים, אשר משמש את שמיל בסוף הדרמטי של הסרט, ואת שוורץ, לצרכי סצינת־אהבה, עם שמש מבולבלת ששוקעת בים, יוצאת קצת החוצה ושוב שוקעת. ואילו מנהל ההפקה, יורם בן־עמי, ערך הופעות־אורח קצרות בכל אחד מן הסרטים, כדי לגוון את החיים.

הסבר שני לשפע הישראלי בבתי־הקולנוע: אמנם תיכנון אין, אבל דבר אחד יודעים מפיצי הסרטים: סרטים לילדים יש להציג בקיץ. יהיה מה שיהיה, ולא חשובה התחרות בבתי־הקולנוע האחרים — צריך לצאת בחופש הגדול.

ומאחר וקומדיות ישראליות בהחלט מסווגות כמתאימות לילדים (בקשר למבוגרים זה לא ברור עדיין), אז רצים מהר להוציא אותם לקיץ, לפני שהקהל הפוטנציאלי יהיה עסוק בתחילים ובמישנה.

וסיבה שלישית: בכל זאת מפיקים בארץ יותר סרטים מאשר בעבר. אמנם במה שנוגע לאיכות, אין הרבה במה להתגאות, אבל לפחות כמות יש.

תדריך

תל־אביב

****** זמנים מודרניים** (גת, ארצות־הברית) — יצירת־המופת של צ'פלין על האדם הקטן שהולך לאיבוד בתיכום של החיים והמכונות המודרניות, טרייה היום כביום היווצרה. כדאי לראות שוב ושוב.

****** סיד הקסם הבורגני** (תכלת, צרפת) — לואיס בוניואל מתעלל בבורגנות, מתנכל לה ולועג לה לאורך סרט שלם, כדי שבסוף יודה גם הוא שאין דבר אשר יוציא את המעמד הבינוני משלוותו. סאטירה שנונה ועוקצנית.

***** הגנב שבא לסעוד** (פאר, ארצות־הברית) — קומדיית־פשע על מהנדס־מחשבים שנכנס לחברה הגבוהה רק על־מנת לגנוב ממנה טוב יותר. אלגנטי וחביב, עם תפאורות יפות ושחקנים יפים (רייאן או'ניל וז'אקלין ביסט). עלילה קצת.

***** מי אשם** (פריז, אנגליה) — מעשה בנערה הנמצאת על הגבול שבין השפיות לשיגעון, ונדחפת לצד הלא־נכון על־ידי חברה אדישה וחסרת־הבנה. סרט כמעט־תעודי של קן לוץ. משחק מרשים של סאנדי ראטקליף בתפקיד הראשי.

ירושלים

***** הבידנדיני עם הנעל הי שחורה** (אור־גיל, צרפת) — מוסיקאי תמהוני ומצחיק נקלע בין שירותי־הביון הצרפתיים השונים, המסוכסכים ביניהם עד כדי־כך שהם שוכחים נגד מי עליהם להילחם. מבדר.

חיפה

***** חיי הפרטיים של שרלוק הולמס** (בית רוטשילד, אנגליה) — פאר־רודיה שנונה מאוד של בילי ווילדר על הבלש הבריטי המפורסם, תגרום הנאה למי שרגיש לספרי קונן דויל, להומור של ווילדר ולשחקנים בריטיים מושבחים כמו רוברט סטיבנס או קריסטופר לי.

אליאן, סמית וזוהר: טריניטי ליגה ז'

פלגיאט של פלגיאט

קוראים לי שמיל (מוגרבי, תל־אביב, ישראל) — הכל יוד־עים שטריניטי ובאמבינו האיטלקיים מועתקים מכל מיני מקורות והשראות, שהודבקו יחד, למזלם הטוב של ספנסר השמן והיל כחול־העיניים. אז אם אפשר להעתיק ממקור — מדוע אי־אפשר להעתיק מהעתק?

זה בדיוק מה שעשה ג'ורג' (נורית) עובדיה בסרט זה, שיצא מתחת ידיו כתבשיל מבושל למחצה.

הסיפור עצמו, במידה וישנו שם כזה (מעשייה מפוקפקת על מעשה מירמה בבית־חרושת, מעורב בפרשת אהבה שהחמיצה) — מתחיל רק באמצע הסרט. הדמויות, במידה וישנן — הן שטוחות, חסרות־עומק ועניין. ושחקנים — ואלה דווקא ישנם בשפע — חולפים על פני המצלמה עם מבט תמוה בעיניים, כאילו לא כל־כך ברור להם מה בדיוק רוצים מהם. יונה אליאן, למשל, מנסה לשלוח כל הזמן מבטים מצודדים, נוסח מאטה הארי — שהמקום והזמן אינו מתאים להם כלל.

מה שנשאר זה אורי זוהר, פול סמית והמכות. מה שנוגע לשני הראשונים — אין מה לומר. הם טבעיים בהחלט, ואילו ידעו מה לעשות עימם ודאי היו מצחיקים הרבה יותר. גם כך, אם יש משהו בסרט שכדאי לזכור, זו רק נוכחותם של שניים אלה.

אשר למכות, הן חיקוי עלוב ומיסכן לתרגילי האקרובטיקה של טריניטי, כאשר כאן, רואים — בדרך־כלל מרחוק — את הזיוף שמאחורי כל מהלומה.

אפשר עוד לדבר על הצילום (של צלם איטלקי מיובא שהוציא עבודה פחות טובה מצלם ישראלי ממוצע), על תסריט חסר־מיבנה, או על הבימוי נעדר החן, הדוחס לתוך הסרט סצינות משעממות ומיותרות לגמרי, כמו ביקור במועדון־לילה שאין לו כל קשר, ולוא הרופף ביותר, לעלילה. אבל מה כבר אפשר לדרוש מחיקוי של חיקוי?

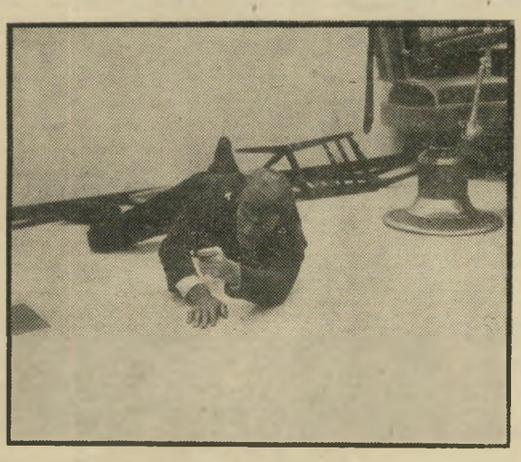

קונורס: רוצח בתחפושת

עוגה בלי טבח

מיבצע ביירות (דרייב־אין, תל־אביב, אנגליה) — רשימת המשתתפים מבטיחה הרבה. יש בי־ניהם מקצוענים ותיקים כמו ריי מילאנד, צ'ק קונורס, ברודריק קראופורד, בתוספת ריצ'ארד ראונטרי (שאפט). הצלם, ראול קוטאר, הוא מגדולי הצלמים של צרפת. התסריטאי, ויליאם פיירצ'ילד, איש־מנוסה שכתב כבר סרטים רבים. בקיצור, נראה מעניין.

ואמנם התחלת הסרט — שעלילתו מספרת על איש מישרד־החוץ הסובייטי המבקש מיקלט מדיני בשגרירות ארצות־הברית בביירות — נראית קיצבית ומרתקת.

לרגע נדמה שכאן מותחן טוב ומלוטש, עם דיאלוגים חריפים ומבדרים. אולם אז מתחילה סידרה של הגזמות גסות ומטופשות, הקוטעות כל אימון אפשרי בעלילה.

אפילו השומרים השלומיאלים ביותר לא היו מניחים לרוצח שכיר שחדר לשגרירות להימלט מידיהם בקלות שבה נמלט צ'אק קונורס מידי חיילי חיל־הנחתים המפואר, המופקדים עליו. עד כדי־כך מוגזם הדבר, שנדמה כאילו בכל פעם שנגמרת השראת היוצרים, והם אינם יודעים כיצד להמשיך את הסיפור — הם משחררים שוב את הרוצח, לסיבוב נוסף.

אשר לסיום הצדקני המודרניסטי, שצריך להיות מעין שיחזור של תורת המרגל שחזר מן הכפור — הוא בלתי־מוסבר, בלתי־מובן ובלתי־חיוני לחלוטין. בדיוק כפי שמיו־תרת סצינה של הלקאה עצמית אמריקאית, כאשר חרוצח מנסה לזהות את עצמו כאמריקאי, בכך שהוא מתאר מעשי־זוועה שביצע כביכול בוויאט־נאם.

מסתבר שלא די במיצרכים טובים, כדי שהעוגה תצא משובחת. צריך גם טבח טוב. והבמאי גורדון הסלר, למרבית הצער, אינו כזה.

בומבה: איירונסייד צור חוקר

מה נשמע דוקטור?

הבלש האמיץ שוורץ (חן, תל־אביב, ישראל) — אם קוראים לי שמיל הוא חיקוי של טריניטי, — סרט זה מראה סימנים של השכלה קולנועית הרבה יותר רחבה. אפשר למצוא כאן סממנים של העתקות מכל התקופות והסגנונות של הקולנוע: מלורל והארדי וצ'ארלי צ'אפלין, ועד למפקח איירונסייד ולסנדק.

לפעמים ההעתקה מוסתרת, לפעמים היא לובשת צורה של פארודיה. וכל זה, כדי לשרת סיפור על בלש פרטי ועוזרו תנאמן, המנסים לגלות אם אשתו של מנהל בנק בוגדת בו עם הרופא הפרטי שלה.

שלא כמו בשמיל, יש כאן תסריט, ויש סיפור מוגדר, שהעלילה אמנם עוקבת אחריו רוב הזמן בנאמנות. יש כאן הצחקות ויזואליות הבנויות בתוך הסיפור כחלק בלתי־נפרד ממנו.

בכלל זה כבר נראה כמו קומדיה עממית מקובלת, מן הסוג שנוחגים להפיק במרבית המקומות בעולם. הבמאי עמי בן־ארצי ניחן בדרך־כלל בחוש־עיתוי בבדיחות שלו. למרבה המזל אין הוא משתמש בנשק העייף של הגזענות העדתית והעגה המקומית, כדי להעלות חיוך בצופים.

מאידך, החיסרון בהשאלות והחיקויים הרבים בסרט טמון בעיקר בעובדה שחלק מן הבדיחות ברור כבר מהתחלה, זמן רב לפני שהן באות לידי ביטוי על הבד — כמו בתחילת הסרט, כאשר הבלש שוורץ (בומבה צור) נושק בבוקר לרעייתו (ציפי שביט) שפניה מרוחים קרם, וברור מייד שכאשר יתרומם יהיו גם פניו שלו מכוסים בקרם.

חיסרון אחר הוא בחגומות כמו הסצינות של דובי גל (שצריך להיות מעין פארודיית סנדק ישראלי) ושני הבינונים המשרתים אותו.

במדינה

(המשך מעמוד 29)

דתיים אדוקים משכונת מאה־שערים.

המכנה המשותף לכולם היתה העובדה שהם שייכים לחרדים „שיצאו לתרבות רעה.“ הם לא נעשו חילוניים חס וחלילה, גם לא החלו לזלזל במיצוות. אבל מה שהוציא אותם ממחנה הדתיים הקיצוניים בשכונת מאה־שערים היתה העובדה שהם עזבו את לימודיהם בישיבות, חלקם התגייס לצה“ל, והם יוצאים בפרהסיה ברחובות עם צעירות תמות וחסודות.

לקח ?„פורשים“. העניינים בין צעירי החרדים בשכונה, רובם ככולם מישיבת תולדות אהרון, לבין ה„פורשים,“ התחממו כאשר כמה נערות, מתלמידות בית־יעקב החלו לצאת בחברתם. כאשר נודע לתלמידי הישיבה כי אחת הבתולות החסודות נכנסה להריון מחוץ לנישואין כתוצאה מקשריה ההדוקים עם אחד מפורקי העול, והיא עומדת, רחמנא ליצלן, לבצע הפלה מלאכותית, הם החליטו ללמד את ה„פורשים“ לקח, לארוב להם ולהכותם, כדי להבריחם מקירבת השכונה.

אחרי שלילה אחרי לילה הותקפו בחורים אחרים, זוהה לבסוף אחד התוקפים כיצחק כהן, מחסידי תולדות אהרון. סיפר

ישראל כהן
„מישהו עלול להיהרג!“

ישראל כהן: „החלטנו ללכת לביתו של יצחק, לארוב לו ולהכניס לו מכות כנקמה על מה שעשו לחברים שלנו. הוא וחבריו, היינו אחד־עשר בחורים. ארבנו לו בשלושה מקומות. כאשר ירד לבסוף מביתו הוא גילה שם שני חברי־ה שחיכו לו. הוא תבע מהם שיסתלקו אחרת ילמד אותם לקח. אחר־כך חזר לביתו והזעיק את חבריו, כשלושים בחורים. הם באו והתחילו להחטיף לנו סטירות. אחד הבחורים שלנו התחמם, והוציא כידון של קלצ־ניקוב וצעק לעברם: ‚מי שמתקרב עוד סנטימטר אחד — אני מחסל אותו ואת עצמי‘. הם נבהלו ונסוגו. מאז הציבו שמירה על ביתו של יצחק כהן.“

נשק חם. אך השקט לא חזר אל כנו. בשבת לפני שבוע היו חילופי קללות בין שני המחנות. אחד מחסידי תולדות אהרון כינה את אשתו של אחד היריבים בשם „זונה.“ זה שלף סכין והחל לרדוף אחרי מחרפו. במהלך המירדף נפל הנרדף והסכין נתקעה לידו באדמה. הוא החל לזעוק כי רוצחים אותו.

ה„פורשים“ ראו שידם על העליונה, למרות נחיתותם המספרית, קמו וצרו שוב על ביתו של כהן. מכל העברים החלו להתאסף דתיים קיצוניים. כמעט כל צעירי חסידי גור נזעקו למערכה. כשנראה היה שעומדת לפרוץ תיגרה המונית, הוכרזה שביתת נשק בין הצדדים. בנסיונות התיווך בין שני המחנות הושג הסכם הפסקת אש זמני. הקיצוניים תבעו, כי ה„פורשים“ לא יסתובבו עוד ברחוב גאולה, המכונה „דיזנגוף של הדתיים“. הם גם תבעו, כי ייפגשו עם אלה שספגו את המכות. אבל ה„פורשים“ סירבו לקבל את התנאי.

לעומת זאת הם הסכימו שלא להתעסק עוד עם הבנות של בית יעקב, הנוטות אחריהם.

הפסקת־האש מנעה את החרפת המערכה. „באותו מוצאי־שבת,“ התוודה ישראל כהן, „היה לכולנו נשק חם. לי עצמי היה אקדח. אם זה היה נמשך ולא נפסק, מישהו עוד יכול היה להיהרג!“

צח וענוג
יהיה עור גופך
בעזרת
דפילטור
הקרם הקוסמטי המושלם
להסרת שיער מיותר

נוח לשמוש השפעתו ארוכת טווח
אינו מכאיב

דפילטור מוצר צמרת נוסף של "וולה"

פצעי בגרות?

שיטה לריפוי עצמי, ללא טיפולים קוסמטיים, ללא הוצאות נוספות!

תמורת —.15 ל"י בלבד נשלח אליך שיטה מהפכנית לטיפול וסילוק התופעה!

הוצאת ד. דקל, ת.ד. 30115, תל־אביב

און – אירוח ונופש בע"מ
ומלון פלז'ה תל־אביב

מזמינים אותך לבלות חופשתך בפאר מלונות תל-אביב במחירים מפתיעים:
שלושה ימים חצי פנסיון, כולל כל המיסים במחיר —.450 ל"י לזוג.
האירוח כולל: שימוש בכל שירותי המלון ובריכת השחיה הפרטית.

לזוגות בליל הכלולות:
אירוח משעת לילה אחר החתונה, לינה וארוחת בוקר, כולל שמפניה, הכל במחיר —.99 ל"י לזוג.

מספר המקומות מוגבל!

הזמנות במשרדי „און“:
תל־אביב: כיכר דיזנגוף, ריינס 4, טלפון 248306
חיפה: רחוב הרצל 22, טלפון 669640
נתניה: רחוב הרצל 4, טלפון 22947
רחובות: רחוב הרצל (פינת יעקב) טלפון 953517

מלכת המים 1973 מטעם העולם הזה

בחסות מווה-אפנה לכל שעה!

מווה MÖVE

המועמדות הסופיות

6 רחל חזן

המועמדת מיספר 6 בתחרות מלכת המים, רחל חזן, מפורסמת במישרד־המיסחר־והתעשייה כמין חיים ברי־לב

אחת הדמויות המפורסמות בסניף ה־תל־אביבי של מישרד־המיסחר־והתעשייה, מלבד השר חיים בר־לב, היא רחל חזן

בת ה־17 — המועמדת מיספר 6 בתחרות מלכת המים של העולם הזה.
רחל היפהפיה, שעלתה לארץ ממרוקו שכח את תשומת־לב העובדים במישרד־המיסחר־והתעשייה, בו היא עובדת כ־פקידה, כאשר היא עוברת במסדרונות.

הנערה מחוף־שרתון

ב־1961, היא הבת הקטנה במשפחתה. יש לה שתי אחיות ואח מבוגרים. שיער שחור, ריסים ארוכים, 168 ס"מ גובה, מו־

„לא צריך להגזים," היא אומרת ב־ענווה, „השר שלנו מושך תשומת־לב יותר גדולה כשהוא בא לבקר אותנו במישרד.

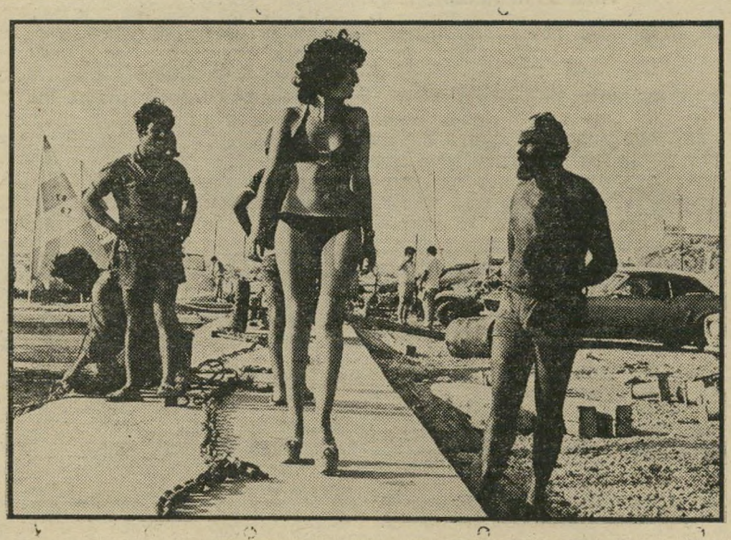

טוס־טוס

הוא כלי רכב יעיל כדי להגיע עליו לחוף הים בכבישים העמוסים. רחל, במכנסי ליי וחולצת אומן, מנצלת כל רגע פנוי וטסה לים. כפקידה במישרד־המיסחר־וה־תעשייה היא מרשה לעצמה ללכת לים אחרי שעות העבודה.

אבל למרות־זאת, אני די אוהבת את ה־עבודה במישרד."

„עד לפני שבועיים היה לי חבר," היא מגלה, „במשך שנה וחצי יצאתי איתו. נפרדנו. אבל נשארנו ידידים מאוד טובים, ואנחנו נפגשים מדי פעם ומשוחחים."

מלבד העבודה במישרד, מנצלת רחל כל הזדמנות לקפיצה לחוף־שרתון בתל־אביב. „אני אוהבת לבלות," היא אומרת, „בעי־קר בחוף הים. אחרי חוף־שרתון אני ממש משתגעת. כל יום אחרי העבודה אני רצה לשם. יש בחוף הזה הווי. אנחנו הקבו־עים, אלה שבאים לחוף כל יום, חברים נורא טובים."

את האהבה לבילויים הבינו בני מש־פחתה, ולפני ארבע שנים לקח אותה אחיה לטיול בצרפת. „עשינו חיים משו־געים. אבל דבר אחד היה חסר לי שם: החמין שאמא נותנת לנו לאכול כל שבת."

מבט מלמעלה

מעיפה רחל חזן (168 ס"מ גובה), המועמדת מיספר 6 בתחרות מלכת המים, הלבושה בחלוק חוף ארוך של חברת **מווה**. האחות הקטנה בבית זוכה למירב תשומת־הלב של האחיות הגדולות ממנה ואחיה המבוגר.

השובבה

אוהבת להשתולל על חוף־הים, מושכת תשומת־לב כללית, משתמשת בשדומטיק דואי של **הלנה רובינ־שטיין**, המכיל שני גווני צלליות ושתי מברשות בגליל אחד, ובשיער המטופל על־ידי תכשירי חברת **וולה** לשימור השיער.

הווי

ביקורו של

איש־המיסתורין

„אני יודע שאתה זונה ציונית," אמר לי ברז'נייב, „אבל אני אוהב אותך"

בגיל 13 יצא לשליחותו הראשונה. אביו, משה אהרון גוטמן, שהיה ציר מטעם הציונים־הכלליים, לקח אותו עימו לקונגרס הציוני בז'נבה, והושיב את הילד יוסף בכניסה לאולם המליאה בתפקיד סדרן.

לבוש חולצה כחולה ושרוכים לבנים נתקל הסדרן הצעיר, בוקר אחד, באדם פרוע בלורית, שתבע להיכנס ללא הזמנה, בטענה ששכח אותה במלון. יוסף הקטן סירב, דרש לראות את ההזמנה בתוקף. שתי סטירות לחי מאביו ריככו אותו: פרוע־הבלורית היה דויד בן־גוריון: „פולה תמיד היתה מזכירה לי זאת," מגחך כיום יוסף.

רגליים שבורות. יוסף ג'. שוב בארץ. גיבורו הסיפרותי־הממאן־להישכח של חיים גורי נחת לפני שבוע בלוד, „כדי לדווח לשלטונות על פגישותי עם מנהיגי בריה"מ המועצות." משותק בידו השמאלית, מדדה על רגליים שבורות הנושאות בקושי גוף מעוות ופגוע עד אימה — מנפץ יוסף ג'.

ניק מס' 1 של ישראל: „הק.ב.ג. לא נוהגים לעצור אותך ברחוב. הם מחכים שתגיע לביתך, ואז מרימים אליך טלפון ומזמינים אותך לבוא ולהיעצר בעצמך. פעם עניתי להם שיש לי כמה דברים לג־מור, ואיני פנוי.

„שמונה בריונים חיכו לי בחוץ. הם תפסו אותי, הכניסו אותי לצריף ישן ושברו לי את כל העצמות. למחרת פורסמה בפראבדה ידיעה על אדם שתקף שמונה בריונים, והללו, בהתגוננות עצמית, גרמו לו לחב־לות רציניות בגופו."

קיסינג'ר הסיני. על פגישותיו עם מנהיגי העולם, אותן הוא מוכיח באמצעות תצלומים, הוא מספר: „את ניקסון אינני מחבב. לא לפי הטעם שלי. את הרוסית של ברז'נייב קשה להבין. אבל מאו צה־טונג הוא אדם פיקח. הוא עלה בזכות גנראל סיני יהודי, ישרוליק אפשטיין. ישרוליק ידידי, הנמק בכלא המרכזי של פקינג, חיבר את החוברת האדומה, ועמד בראש המהפכה התרבותית. הוא זה שהמ־ציא את הבובה הפלסטית, שחצתה את ה־ינק־צ'ה־טה. הוא היה קיסינג'ר הסיני."

כיצד מגיע יהודי קטן ממישמר־העמק לגדולי־תבל?

„בלי בעיות," מסביר ג'. „צריך בשביל זה חוש מפותח, לדעת כמה שפות, ולהכיר את האנשים הנכונים ואת האנשים שמכי־רים את האנשים הנכונים.

„אני יודע לעניין אותם בפרטים הקטנים, הפשוטים. אפשר גם לחדור אליהם דרך נשותיהם או בנותיהם. אך העיקר לא לד־פוק בדלת בשעה הלא־נכונה. זוהי כל התורה.

„‚אני יודע שאתה זונה ציונית,' אמר לי ברז'נייב בפגישה ביניינו — ‚אבל יש לך גישה לבן־אדם. אני יודע שמשהו כאן לא כשורה, אבל אני אוהב אותך.'

„מה יש לי? חוצפה, מזל והתמדה. זה יש לי. זה הסוד שלי."

לא להיות טמבל. „השיטה היא להיות תמים. תמימות זה כוח עצום. אבל יחד עם זאת אתה לא יכול להיות טמבל. אתה חייב להיות מעודכן בכל הנעשה. אם היום לוחצים על כפתור ודורשים ממני לדבר על גידול דבורים אני יכול לדבר שעתיים — בדיוק כמו על משבר היחסים בין סין לבריה"מ־המועצות. אפילו במוסיקה אני מבין. אם פעם אשאר רעב, אלך לנצח. יקבלו אותי בכמה תזמורות. אני חברם של גדולי המוסיקה בעולם, וקרוב־מישפחה של דויד אויסטרך ואייזיק שטרן."

צ'יזבאטניק כפייתי? בלופר חולה־פיר־סום, המצליח לזכות בכותרות ובראיונות ארוכים בעיתונים וברדיו? מי שהיה ב־מחיצתו של ג'. מגלה אדם רגיש וטוב־לב, חכם ובעל חוש־הומור עצוב. כתבו עליו כבר שהוא התגבר על חוקי־הכובד, שהוא אגדה ומציאות בעת־ובעונה אחת. שכל זמן שאנשים יחלמו על זוהר ומיסתו־רין — הוא לא יירד מהכותרות.

„זוהי הנחה נכונה," אומר יוסקה ג'. „אבל אני באמת כמו שמספרים עלי."

(„קרא לי גבעון. שילמתי על כך 25 גרוש") אשלייה מתוקה של כל מי שחשב לפגוש את ג'יימס בונד היהודי הראשון.

בשעות היום הוא „מטפל בהקמת אולפן־הסרטה בטיבעון," ובערבים מסתובב יוסף ג'. ותר אחר קהל שיאזין למעלליו. „אני לא אגדה," הוא מודיע בחוש ההומור הטוב שלו. „אני איש פשוט. איש המימסד. ציוני קטן. אלמלא הפציעה בידי, ודאי הייתי מוסיף להיות חבר מישמר־העמק. אבל לא יכולתי להמשיך לעבוד עם יד משותקת, והעדפתי להיכנס לעולם הפוליטיקה. מא־שר להיות מנהל־חשבונות בספריית־הפו־עלים."

12 שפות. יוסקה ג'. נולד ב־1926, בצירייך. את שנותיו הראשונות העביר ב־משמר־העמק.

מלחמת העולם השנייה מצאה אותו לומד תריסר שפות בבית־הספר הבין־לאומי ב־שוויץ. בלילות עסק בהצלת ילדים יהו־דיים: „אני זוכר ילד קטן. היום הוא ילד עם קרחת. קוראים לו שייקה בן־פורת."

עם תום מלחמת־העולם השנייה שב יוסף למרחביה. „חצי יום עבדתי בסנדלריה, וחצי יום שימשתי מזכירו האישי של האדמו"ר." בתור עוזרו של מאיר יערי חצה גבעון לא פעם את מסך־הברזל.

עובדה זו גרמה אצלו, בין הייתר, ל־משבר אמונה בסטאלין: „הוכרזתי כקופר ונאלצתי לעזוב את הקיבוץ."

על חרפתקאותיו במוסקבה מספר האיש הנחשב על־ידי רבים ומומחים כצ'יזבאט־

תנוחה זהה. כעבור זמן מה ביקר ב־ביתה של יהודית עו"ד יצחק ברא"ז, ידידו של אחיה שנפטר. הוא ראה את תמונת ה־חייל עם הקסדה, גילה לה כי אחיה נפל בדיוק בתנוחה של הגופה שבציור.

יהודית שריג (באומצווייג), ילידת־הארץ, בת להורים יוצאי־הונגריה, היא בוגרת מכון אבני לציור. **הציירת הג'ינג'ית הצנו־מה והמנומשת, שציירה בעבר בסיגנון ה־גיאומטרי המדוד והמחושב, ובצבעים קוד־רים, אינה מציירת יותר באופן מבוקר: לאחרונה נעה ידה על הנייר כמטוטלת, מ־בלי שתהיה לה שליטה על תנועותיה. יהו־דית סבורה כי תנועת־ידה מוכתבת על־ידי כוח ערטילאי.**

„תמיד שאפתי להיות מוכתבת," מתוודה יהודית. „באחד מלילות החורף נכנסתי ל־מתח נפשי בלתי־נסבל. זה היה בינואר. ב־חוץ ירד מבול, רוחות סערה, ברקים ורע־מים. ואני לבדי בבית. שקעתי בדיכאון תהומי. התיישבתי ליד השולחן, וניסיתי לקשקש סתם על פיסת־נייר. לפתע הר־גשתי שהיד שלי נסחבת באיזה כוח חזק ובלתי־מוסבר, והיא החלה לרוץ על הנייר באופן בלתי־רצוני במהירות מסחררת במשך קרוב לשעתיים.

„ישבתי כמהופנטת. סוף־סוף אני מוכ־תבת."

ציור אוטומטי. היתה זו רק תחילת ההכתבה: „בשעה שתים לפנות־בוקר ניכ־נסתי למיטה. נרדמתי. לפתע הרגשתי חבטה בידי, והתעוררתי. היד החלה לנוע על ה־נייר כמטוטלת. תחילה הצטייר מצח של אדם. לאחר כמה שעות של ציור אוטומטי

דרכי־אדם

נביאת־המוות המציירת

יהודית שריג, המציירת בהשפעת רוחות רפאים, ניבאה באחד מציוריה את מות אחיה

יהודית שריג ישבה בבית־הוריה בכפר־יונה, ציירה את גן־העדן. באותה עת בדיוק, תוך כדי צעדה ליד ערד, צנח לפתע יצחק אחיה על סלע, ומת.

„אותו בוקר," סיפרה הציירת, „התחלתי לצייר בשמונה בבוקר. גמרתי את הציור בשתיים בצהריים. תוך כדי ציור ניתקפתי בקוצר־נשימה, והייתי נרגשת ביותר. ב־עשר בלילה קיבלנו את הידיעה על מות אחי.

„כמה חדשים לאחר־מכן, הבחינה אחותי כי בתוך ציור גן־העדן חבויות אותיות שמו של אחי."

זמן מה לפני מות אחיה ציירה יהודית ציור אחר: גולגולת מוטלת בעשב, ועליה כובע־פלדה מנוקב ומלא כיתמי־דם. „הייתי בטוחה שחייל מכתיב לי את הציור. ליד סלע בעשב היתה מונחת גופה גם כן עם כובע. כשבמרחק מה משם נראה איש צועד.

„כמה ימים לאחר מכן השתתף אחי בצ־עדה מערד למצדה, ונצח לפתע על סלע. הוא נפטר במקום מקריש־דם שחדר ללב."

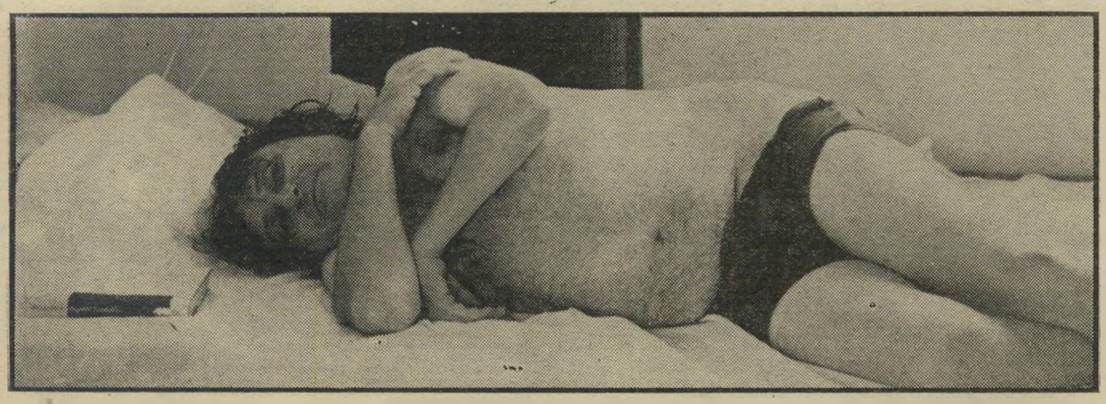

יוסף ג'י בביקורו הנוכחי בישראל
השערים נפתחו מאליהם

האם היו לי אי פעם שאיפות לא להיות נערה?

זו ודאי צריבה להיות בדיחה.

אני חושבת שלנערות כיום יש חיים קלים, בקצת מאמץ את יכולה להיות כמעט כל מי שאת רוצה להיות. להודות על האמת, הייתי מסרבת להיות נערה כאשר נערות היו רק לשם קישוט!

אפילו המחזור החודשי שוב אינו בעיה בשבילי. תמיד השתמשתי בטמפוני טמפקס. החל מן הפעם הראשונה. קראתי שרופא פיתח אותם כך שהם בטוחים וקלים לשימוש.

וזה בהחלט נכון. שפופרת ההחדרה היא חלקה כמשי, כך שמעולם לא היתה לי כל בעיה בעת השימוש. את יודעת. ברגע שטמפון של טמפקס נמצא במקומו כהלכה, באמת אינך מרגישה אותו. אין שום דבר שיזכיר לי באיזה תקופה של החודש אני נמצאת. גם אין בעיות של סילוק לאחר השימוש. אני פשוט שוטפת את השפופרת והטמפון באסלה.

כך אני תמיד חשה עצמי נחמדה ורעננה, ולעולם איני צריכה לד־חות משהו שהייתי רוצה לעשות. עוד סיבה ליהנות מן העובדה שאני נערה.

טמפוני טמפקס בספיגה מיוחדת ובספיגה רגילה — ניתנים לרכישה באריזה סטנדרטית של 10 יחידות **ובאריזה חס־כונית של 40 יחידות.**

החל מן הטמפון הראשון...

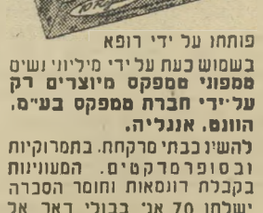

פותחו על ידי רופא

בשימוש כעת על ידי מיליוני נשים **טמפוני טמפקס מיוצרים רק על־ידי חברת טמפקס בע"מ, הונום, אנגליה.**

להשיג בכתי מרקחת, בחמרוקיות ובסופרמרקטים. המעוניות בקבלת רונאות וחוסר הסברה ישלחו 70 אני בבולי דאר אל היבואנים: אינווסט אימפקס [illegible]

טרגדיה יהודית אמריקאית: השבוי ששם קץ לחייו

את **השמיכה** משך יפה עד לסנטר. מעל לראשו משך שקית פלסטיק. שתי חפיסות ריקות של כדורי־שינה, ותשעה מיכתבים, היו מונחים על שולחן־המיטה. ליד כוס המים, הריקה למחצה, היתה מונחת פיתקה בצרפתית: „חיי אינם שווים עוד שאחייה אותם."

את הצרפתית למד סרן חיל־האוויר אלן ברודנו מכולאיו, במשך שבע השנים שבילה בשבי בצפון ויאט־נאם. הוא התאבד ארבעה חודשים אחרי שחזר מן השבי, יומיים לפני יום הולדתו ה־33. את שקית הפלסטיק שם על ראשו כדי להיחנק, אם כדורי־השינה לא יהיו יעילים.

סיפור חייו ומותו של אלן ברודנו הוא טרגדיה יהודית־אמריקאית מסוג חדש.

מתוך הפאנטום הבוער

כמו מהגרים רבים ממיזרח אירופה שהגיעו לאמריקה, היתה גם מישפחת ברודנו חדורה פטריוטיזם אמריקאי קיצוני. הדגל האמריקאי נראה להם כהתגלמות כל הטוב והיפה. אלן ברודנו התחנך מילדותו, בעיירה ליד בוסטון, לסגוד לערכים אלה. אמריקה היתה בעיניו כלילת השלמות, סמל המוסר, אור לגויים. הוא ינק עם חלב אמו את ההערצה לדגל, השינאה לקומוניזם ואת הכבוד לחוק.

בבית־ספר התיכון היה תלמיד מצטיין, מס׳ 6 מבין 213 תלמידי המחזור. הוא בלט במועדוני התלמידים ואף זכה להתקבל לאיגוד ארצי של תלמידים מחוננים. דרכו בחיים היתה ברורה לו. היה זה חלום אמריקאי: להיות טייס, להגיע לדרגת טייס־חלל.

הכל התקדם בהצלחה לקראת מטרה זו. חמש שנים למד והצטיין באס־איי־טי בבוסטון, אחת המיכללות הטובות ביותר בארצות־הברית. מייד עם סיום לימודיו וסמכתו כמהנדס־טייס, נרשם בחיל־האוויר. זה היה ב־1963.

כעבור שנתיים, כאשר הגיעה המעורבות האמריקאית בוויאט־נאם לשיאה הראשון, ידע ברודנו מה לעשות. היה עליו להתגבר להילחם נגד הקומוניזם, למען החופש. לפני כן קפץ חזרה הביתה, נשא לאשה את חברתו מן האוניברסיטה, יהודיה גם היא, כמובן: דבורה גיזנשטיין. ירח־דבש באקאפולקו במכסיקו, צו־תנועה לתיילנד.

מבסיס בארץ זו טס שלוש פעמים ביום להפציץ את צפון ויאט־נאם, „להחזיר אותה לתקופת האבן" כפי שאמר מנהיג אמריקאי, כדי להגן על העולם מפני הקומוניזם. ברודנו הפציץ, השמיד והרג בהתלהבות. הוא האמין באידיאלים של עמו.

ואז, באוקטובר 1965, שבוע לפני שהיה צריך לחזור לאמריקה, הופל הפאנטום של ברודנו ליד הייפונג. הוא

היחידה שנותרה היא לראות את אשתו פנים אל פנים — וביחידות.

גיבור ללא מטרה

ימים ראשונים היו נהדרים. הוא התגלגל בשלג, שאינו קיים בוויאט־נאם. הוא עמד שעות על שפת האוקיינוס, כדי לחוש את המרחבים הגדולים, אחרי שנות השבי.

ואז נאלץ להתמודד עם המציאות — שהיתה שונה מאוד מזו שצייר לעצמו בתא השבי.

הכל, הכל היה אחרת.

כי על אמריקה עברה מהפכה רוחנית. אדם שהכריז שהוא גאה להיות אמריקאי נראה כקוריוז.

חלומו להיות לאיש־חלל נגוז. הוא כבר זקן מדי, חלש מדי.

הוא רצה לחזור למיכללתו כדי להשיג תואר גבוה יותר, אך נודע לו שדווקא מיכללה זו עמדה בראש תנועת־המחאה נגד מילחמת ויאט־נאם. הוא לא הסכים ללמוד בה.

אך המכה הנוראה ביותר היתה אחרת. נודע לו שאשתו דבורה והוריה היו חברים פעילים בתנועת־השלום נגד מילחמת ויאט־נאם, הפגינו וחתמו על מחאות. היקף תנועת־המחאה האמריקאית ההזימה אותו. הוא התמוכח עם אשתו וחותנו במשך שעות. הוא פשוט לא יכול היה להסכים לכך שמילחמת ויאט־נאם לא היתה צודקת. שהרי אם לא היתה צודקת — לשם מה סבל במשך כל השנים האלה?

הוא לא הבין איך יכול היה ריצ׳ארד ניכסון לנסוע לפקינג ולהגיע להסכם אם האוייב. כשהוזמן לארוחת־ערב חגיגית בבית הלבן, עם כל השבויים, סירב ללכת.

אשתו השתנתה. במקום הנערה הנכנעת מצא אשה חזקה, מורה, בעלת השקפות משלה. במקום להיות לה לסעד, כפי שחלם, היתה היא מקור־הכוח במישפחה. „הגיבור לא יכול היה לסבול זאת," אמר הרב דויד ג׳ייקובס, שטיפל במישפחה.

פעמיים בשבוע הלך לפסיכיאטר. „האובדן הפיתאומי של מטרה ברורה בחיים, אחרי שנים כה רבות של מאבק על החיים, גרם לו לדיכאון," סיכם הרופא.

דיוקן במאה דולאר

הוא התקוטט עם כל מי שהתקרב אליו. הוא דחה הצעה לכתוב ספר על חוויותיו בשבי. הוא ביטל הזמנות

חיילי הצבא נושאים את הארון
— שאחייה אותם!

לנאום במסיבות לכבוד הגיבורים. הוא לא הלך למיפגש המחזור שלו במיכללה. רק פעם אחת נסע לפלורידה, כדי להיות נוכח בשיגור אנשי־החלל למעבדת־החלל — חלום שנתגשם בלעדיו.

בשובו לפלורידה, כבר החליט את החלטתו. הוא התווכח בגלוי עם אשתו והוריה על רעיון ההתאבדות. בשבוע האחרון הלך לצייר שכן, ביקש אותו לצייר את דיוקנו תמורת מאה דולאר. כשקיבל את הציור, אמר: „זהו, לא נתראה יותר."

בסוף השבוע הופיע בבית חותנו, ביקש לבלות בו את סוף־השבוע. את אשתו השאיר אצל הוריו שלו. בליל שבת, בשעה 10, עלה לחדר־האורחים, לבש פיג׳מה, שכב במיטה ובלע את הכדורים.

רב תומך בחורי ברודנו בחיווויה
חיי אינם שווים —

נטש את המטוס הבוער בכסא־מפלט, נפל בשבי איכרים צפוניים.

שירה לדבורה

סרן היהודי ידע בדיוק איך להתנגד בשבי. כמו שכתוב במדריך הצבא האמריקאי: „להמשיך בהתנגדות בכל האמצעים האפשריים".

הוא סירב לשדר התנצלות על השתתפותו בהפצצות. רק אחרי עינויים ממושכים, נכנע וקרא כמה קטעי תעמולה ברדיו הוויאט־נאמי. אבל גם אז לא אימד את עשתונותיו. תוך כדי קריאה שינה את המיבטא שלו כמה

סרן אלן ברודנו

פעמים, דיבר לסירוגין בסלאנג של בוסטון ובניב של מדינות־הדרום, כדי שכל אמריקאי יבין שאינו רציני.

איך מבלים שבע שנים במאסר, מהם חודשים ארוכים בבידוד? הוא לימד את חבריו את יסודות האווירונאוטיקה. משוביו למד צרפתית. מאחד השבויים למד קצת אדריכלות, ובעזרת מסמר חרת על קיר התא תוכניות של הווילה שהתכנון לבנות בעתיד. בית חלומי, עם שלושה חדרים לילדים.

בתקופות הבידוד, כששהה בצינוק ללא מיטה, בנה לעצמו חלום דמיוני, כדברי פסיכיאטר שבדק אותו אחרי שובו. הוא צייר לעצמו את הוריו, את אשתו ואת ידידיו כדמויות אידיאליות, ללא רבב ודופי, פטריוטים אמריקאיים נאמנים, המשתתפים במאבק למען החופש נגד הקומוניזם, לשיחרור העולם ולשיחרורו שלו.

את כל חלומותיו תימצת בשיר. את השיר חיבר במשך חודשים, מבלי לרשום מילה. לא היו לו נייר ועיפרון. בסוף הגיע השיר לאורך של שעה וחצי, והוא חלם על היום בו ידקלם אותו לדבורה.

לבסוף, אחרי שניספו 50 אלף חיילים אמריקאיים והומטרו על צפון ויאט־נאם פי שלושה יותר פצצות מאשר על כל אירופה במילחמת־העולם השניה, נחתמה שביתת־הנשק. אמריקה לא ניצחה, אבל השבויים שוחררו. יחד עם 555 שבויים אחרים הוטס ברודנו לפיליפינים, ומשם חזר למולדת, כדי להתקבל כגיבור.

הרופא בדק אותו, מצא שהוא בכושר מלא. לאשתו טילפן בהתלהבות: „מצבי מצויין, חוץ מכמה שערות־שיבה." שלושה ימים אחרי השיחרור הביא אותו מטוס מייוחד של חיל־האוויר לעיר מולדתו, ועדת־קבלה עירונית קיבלה את פניו, תחת סיסמה גדולה: „ברוך בואך הביתה, סרן ברודנו", ומאה אנשים מחאו כפיים כאשר נשא נאום קצר. „כך בדיוק קוויתי שזה יהיה," אמר, „עכשיו אני יודע שזה לא היה לחינם!"

הוא הכריז שהוא גאה להיות אמריקאי, וכי מישאלתו כאילו שורטטו באמצעות אימפולסים חשמליים עדינים.

חיים אחרי המוות. יהודית מאמינה בהמשכיות החיים לאחר המוות ובפאראפסיכולוגיה. „דרך הספיריטואליזם קיבלתי כמה תשובות נבואיות לגבי דברים שהתרחשו מאוחר יותר. יחד עם זאת, אינני מאמינה עיוורת באמונות־תפלות."

לאחר שתי תערוכות — „לא תערוכות־יחיד," — היא עומדת עתה לפני פתיחת

בלתי־פוסק, הצטיירה דמות." על הנייר ניתן לראות בבירור מדהים פני־אדם המופנים כלפי המסתכל, שעיניו מביטות בריכוז רב לאיזו נקודה מרוחקת. כיווני הקווים של הציור הינו לא־מבוקרים ורופפים ונראו

... אני אוהב כסף!

ולכן כאשר שמעתי את הכל מדברים על תוכניות חסכון "יתרון" של דיסקונט, החלטתי לבדוק את הנושא מקרוב.

ואכן התברר לי שבכל אחת מתוכניות החסכון "יתרון" הכסף צמוד למדד יוקר המחיה ובכך הוא שומר על ערכו ועל כוח הקניה שלו; הסתבר לי כי מיגוון תוכניות "יתרון" נותן לי אפשרות לחסכון בתשלומים חודשיים (החל ב־25 ל"י) ועד להפקדות חד־פעמיות (עד 25,000 ל"י); נודע לי כי אני מקבל ריבית גבוהה פטורה ממס; אני נהנה ממענק מיוחד ומהלוואה בתנאים מיוחדים ובנוסף לכך יש לי אפשרות להוציא כספים מן החשבון בכל עת.

אני אוהב כסף ולכן פתחתי חשבון "יתרון" בדיסקונט.

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בנק ברקלים דיסקונט בע"מ

BDB

אצלם אתה מיספר

אצלנו אתה חבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

פנקס חבר

על זה נילחם בהסתדרות:

1. שכר הוגן לאיש העובד!

האינפלציה היא נמר טורף. היא טרפה מזמן את שכרך. מערכת־השכר המתוסטה. לחמנו אתמול, ונילחם מחר, להנהגת **שיטה חדשה**, שתותאם לערכו הריאלי של המטבע, ושתבטיח רמת־חיים הוגנת לכל עובד.

נאבקנו ללא־פשרה למען תשלום **תוספת־יוקר צמודה להתייקרות האמיתית**, ללא „עיקורים" ו־ללא „ממוצעים". דרשנו החלת תוספת־היוקר על **מלוא השכר**. התנגדנו להסכמי „החבילה" וה„מיסגרת", שלא היו אלא טכסיסים לאחיזת עיני השכיר.

ננהל מאבק תקיף **לשינוי רדיקלי במערכת הי־שכר**, להגנת רמת־חייהם של העובדים השכירים והע־לאתה.

2. ביטול שילטון הביורוקרטיה!

נלחמנו על כל צעד ושעל נגד **הפרת חוקת ההס־תדרות**, שהפכה מזמן לפיסת־נייר בעיני הבוסים.

נלחמנו נגד **הפיכת חברי־ההסתדרות ל„מיספר בלישכת־המפ.** נלחמנו נגד הביורוקרטיה והשחיתות, נגד הפיכת האירגונים ההסתדרותיים לסניפים של מיש־רדי הממשלה ומיפלגת־השילטון.

נאבק לשינוי רדיקלי במיבנה ההסתדרות. **לדמוקר־טיזציה** של האיגודים המיקצועיים. **לבחירה ישירה של הוועד הפועל** על־ידי חברי ההסתדרות. לפיקוח ציבורי תקיף ויעיל על התקציב, לחיסול מוקדי השחיתות.

„אתה מזהם את האוויר"! אמר מזכיר ההסתדרות ל־אלכס מסיס, נציג סיעת העולם הזה — כוח חדש בוועד־הפועל, כאשר דרש לשים קץ להפקרות ולשחיתות.

מישהו באמת מזהם את האווירה. **נסלק את הזיהום הזה!**

3. קץ ל„משק המילחמה"!

האינפלציה הדוהרת, האוכלת את שכרך, לא נפלה מן השמים. מקורה **בתקציב הביטחון העצום**, הבר־לע את פרי עמלו של העם כולו. לכן אי־אפשר להפ־ריד בין המאבק לשלום ובין המאבק לצדק סוציאלי — **זהו אותו המאבק עצמו.**

לכן הישמר מפני **הדמגוגיה של הימין**, המדבר גבוהה־גבוהה על דאגה לעובד — ובאותה שעה עצמה דורש להגדיל עוד יותר את תקציבי המילחמה, כדי לגהל מדיניות הרפתקנית.

אנו נעמוד על מישמר **ביטחון המדינה**, כמו שעמדנו תמיד. כל אגורה הדרושה באמת לביטחון — נשלם אותה. אולם לא ניתן אף אגורה שחוקה אתת למימון תוכניות הסיפוח של **בגין ודיין**, המובילות למילחמה חדשה.

זכור את אשר אמר דיין: „לא נוכל להרים גם את דגל הביטחון וגם את דגל התיקון הסוציאלי!" ענה לו: **„ביטחון — כן! סיפוח ומילחמה — לא!"**

4. מאבק חופשי על זכויות העובד!

המערך „עבודה"—מפ"ם חוקק בכנסת את החוקים ה־אנטי־דמוקרטיים והאנטי־פועליים **לאיסור שביתות** ברוב המיקרים, **ולצינון שביתות** בכל המיקרים. הש־רים ה„סוציאליסטיים" שמעון פרס, ויקטור שם־טוב, יוסף אלמוגי ואחרים חתמו על **צווי־ירתוק** והפעילו תקנות **הגנה לשעת־חירום.**

לוחם תקיף ביותר נגד חקיקת חוקים אלה בכנסת היה אורי אבנרי. הוא שאל מעל דוכן הכנסת: מדוע אין הגבלה על הזכות לצבור **רווחים**? מדוע אין הגבלה על הזכות לקבל **הכנסות מרכוש**? מדוע יש הגבלה רק על זכותו של העובד לדרוש **שכר הוגן לעבודתו**?

כאשר יש חופש מוחלט לבעלי רכוש ולספסרים, ומו־טלת הגבלה חוקית על מאבקו של העובד — מוכרח הדבר להביא לחלוקה חדשה של ההכנסה הלאומית. **כשחלקו של העובד יורד ויורד, וחלקו שי־הספסר עולה ועולה.** זהו בדיוק מה שקרה וקורה!

נאבק למען **עצמאות האיגודים המיקצועיים.** נילחם למען **ביטול החוקים המגבילים את מאבק העובד.**

5. שבוע־עבודה של 5 ימים!

העלינו בכנסת ובהסתדרות את הדרישה שנתקבלה מזמן במדינות המתוקנות: **40 שעות־עבודה, 5 ימי־עבודה בשבוע!**

רק כך נשחרר את הציבור העובד מן **השיעבוד לעבודה.** במדינה שבה שולטת **הכפייה הדתית**, שבה אין **תחבורה ציבורית בשבת**, שבה אין הער־בד יכול לנצל את יום מנוחתו כדי **להינפש ולטייל בארץ**, שבה רק בעלי־מכוניות יכולים לבלות את השבת — דרוש **יום־מנוחה נוסף.**

זה אפשרי! זה מעשי! אנחנו נילחם להגשמת המהפכה הזאת בחיי האיש העובד והאשה העובדת!

6. שכר שווה לעובדת!

העיקרון של **„שכר שווה עבור עבודה שווה"** נשאר אגדה. אין הוא מתגשם בחיים. בעשרות מיקצועות, באלפי מקומות־עבודה, עדיין מסווגת העובדת **בדרגה נמוכה יותר**, ועדיין נשללים ממנה תפקידים בכירים. **נילחם כדי ששיוויון הנשים יהפוך למציאות!**

7. צדק לעובד הקשיש!

מכל המיעוטים הדפוקים במדינה, **הקשישים הם המיעוט הדפוק ביותר!**

אין עוול הנוגע לשמיים יותר מאשר זה — שאדם שמסר את כל חייו לעבודה, יישאר ביום פרישתו **ללא תנאי־מחייה הוגנים**, ללא שימחת־חיים. ללא שכר לעמל חייו.

קרנות הפנסיה של ההסתדרות השקיעו את הונם בעסקות ובמיפעלים שמצבם הכספי מפוקפק. המיליונים של הקרנות משמשים **לעסקים של פינחס ספיר.**

לחמנו ונילחם להבטחת זכויותיהם של הפורשים לגימ־לאות. נילחם **לפנסיה ממלכתית כללית**, שתבטיח רמת־מחייה הוגנת, ושתהיה **צמודה לשכר הממוצע במשק!**

8. שבירת עול מס־העוול!

נציגינו בכנסת ובהסתדרות היו חלוץ הדרישה ל־**שינוי רדיקלי במיבנה המיסים בארץ.** על ההס־תדרות להפוך לחלוץ המאבק לשינוי זה!

כל **ההכנסה הדרושה לקיום מינימלי** הוגן למישפחה הישראלית — חייבת להיות **משוחררת ממס־הכנסה.** את ה„ריצפה" הזאת יש **להצמיד למדד־יוקר־המחייה**, כדי שתעלה אוטומטית בכל שנה, לפי **הערך האמיתי** של הכסף.

על שכרם של העובדים, מעל לריצפה זו, יש להטיל מס הוגן — **ולא מס שמכריח את כולנו לרמות, לשקר, לקבל שכר מוסווה, לחפש עבודה נוספת ונסתרת.**

את המס המוטל על **האשה העובדת** יש להוריד בהרבה, כדי שיהיה כדאי לה לעזוב את הבית ולשלם שכר לעוזרת.

יש לבטל את המיסים המונעים מעובדים **לטייל בחו"ל, לרכוש מכונית** משכר־עבודתם, **ליהנות** מכל ההנאות שהפרוטקציונרים נהנים מהם על **חשבוננו!**

כל זה אפשרי — אם נטיל מס־אמת על **הפרוטקציו־נרים של ספיר**, אם נשים קץ **לשחיתות ולביזבוז** של השילטון, אם ננהל **מדיניות־שלום** התואמת את האינטרס האמיתי של המדינה.

9. חברת העובדים - לידי העובדים!

ההסתדרות השקיעה מיליארדים מכספנו בהקמת מיפ־עלים כלכליים, קופת־חולים, אגודות צרכניות, קואופ־רטיבים **לתחבורה ציבורית**, שיכון עובדים. **את מי כל אלה משרתים? מי שולט בהם?**

אין הם כפופים לשילטון העובדים. אין הם משרתים את חברי ההסתדרות. הם מצפצפים על חברי ההסתדרות ומנצלים את עובדיהם — כמו כל מיפעל אחר בארץ, ולפעמים גם יותר.

לחמנו ונילחם כדי שכל המיפעלים האלה **ישרתו את העובד**, שהקים אותם בפרי עמלו.

הכסף של המיפעלים — צריך להיות מנוצל ל־**טובת ציבור העובדים.** השרותים של המיפעלים — צריכים **לשרת את העובד.**

נציגינו בהסתדרות היו היחידים שעוררו את הבעייה הזאת. לחמנו ונילחם נגד השתלבות משק העובדים בתוכ־ניות הכלכליות האנטי־פועליות של **מישטר גודדה—ספיר—ברי"ל**, נגד הפיכת משק העובדים ומיגהלותיו **לשדיחי מישרד־האוצר בהסתדרות**, ולאחוזות פרטיות של קבוצות מנהלים שחצניות.

נאבק להעברת כל מיפעלי ההסתדרות **לבעלות חברת העובדים.** נאבק **לחלוקת כל מניות חברת־העובדים לחברי ההסתדרות**, ולחלוקת כל הרווי־חים לבעלי־המניות. נאבק לשיתוף העובדים בהנהלות.

10. שיכון לזוגות צעירים!

נאבק להפסקת הבנייה של דירות־פאר על־ידי „שיכון עובדים", והפיכת חברה זו **למכשיר לשיכון הזוגות הצעירים** ושאר חברי ההסתדרות הזקוקים לדיור.

נאבק **להקצאת קרקע־המדינה למשתכנים**, לניצול כל כוח־הבנייה של סולל־בונה ושיכון־עובדים לשי־פור תנאי־הדיור של חברי־ההסתדרות.

נילחם בהסתדרות ובכנסת לחקיקת **חוק חדש**, שיב־טיח לכל אדם **דיור הוגן בעזרת המדינה!**

11. קופת־חולים לחבר־יה!

כל עוד לא הוקם בארץ **שרות־בריאות ממלכתי** שיגיש לכל אזרח את כל שירותי הבריאות חינם, נאבק **לשיחרור קופת־החולים מידי העסקנים המיפ־לגתיים**, לדמוקרטיזציה של המוסד ולניהולו על־ידי הרופאים ואנשי־המיקצוע.

סיעתנו היתה חלוצת המאבק הזה בימי שביתת־הרופאים. עמדנו בראש המאבק נגד מינוי עסקן מיפלגתי של המערך למנהל קופת־חולים. נמשיך במאבק זה.

הקופה קיימת למען חבריה, ולא להיפך! נחזיר את **הקשר בין החולה והרופא**, נשחרר את הרופאים מתנאי־העבודה הבלתי־אנושיים!

12. תחבורה ציבורית בשבת!

הקואופרטיבים לתחבורה הוקמו בעזרת ההסתדרות, כדי לשרת את הציבור.

כאשר הסכים המערך לחוקי הכפייה הדתית, **הוא בגד במטרה זו.**

נאבקנו, ונאבק גם מחר, **לביטול חוקי הכפייה בכל השטחים. נילחם למען תחבורה ציבורית פנ"ית**, יעילה וזולה **בשבתות ובחגים** ובכל ימות השבוע — כדי שהעובד יוכל **להגיע בנוחיות ל־מקום־עבודתו והביתה**, וכדי שיוכל **לטייל ולחדי־נפש בחוץ ארצנו בימי־המנוחה.**

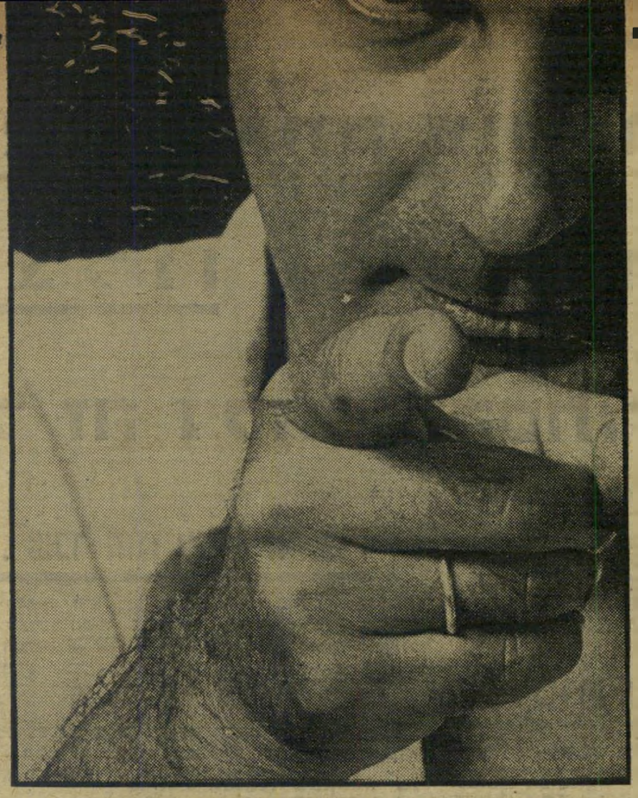

אנו זקוקים לך!

בארבע השנים הקרובות יפלו הכרעות חשובות — אולי מכריעות בחיי המדינה והחברה הישראלית.

הכרעות אלה יפלו בכנסת, בהסתדרות, בציבור.

האם תימשך התדרדרות המדינה לתוך תהום ההתנוונות, הפער החברתי וההרפתקנות המילחמתית — או שנעצור תהליך זה ונצעד שוב לעבר הצדק הסוציאלי, השלום והרווחה?

האם יתבצר במדינה המעמד החדש, הנהנה מחסות המערך והימין — מעמד המולטי־מיליונרים, החי על חשבון הציבור, המשוחרר ממסי־אמת, העושה חיים משוגעים — ותימשך המצוקה של מאות אלפים, יירד הערך הריאלי של שכר העובד והיוצר, ויגדל עומס המס המוטל על השכיר?

האם יגדל המשק המילחמתי המעשיר את העשירים, והמטיל מסים יותר ויותר כבדים על הציבור העובד?

זה יהיה קרב גדול.

אחד משדות־הקרב החשובים ביותר יהיה — בהסתדרות.

האם ישלוט המערך בהסתדרות ללא מצרים, כמו עד כה?

האם הכוח היחידי מילבדו יהיה הימין, הדוחף את המערך לקראת מדיניות גרועה עוד יותר?

האם יהיה הוויכוח היחידי בהסתדרות בין אנשי ספיר ובין אנשי המעבידים?

ההסתדרות זקוקה לאופוזיציה לוחמת! את זקוק לאופוזיציה לוחמת!

החלטנו לגשת להקמת אופוזיציה כזאת. אנחנו, חברי מיפלגות וחוגים שונים, בעלי השקפות־עולם שונות, הגענו למסקנה שרק על־ידי ליכוד־כוחות חדש, פעיל ומעשי ניתן לחולל את השינוי הרדיקלי הדרוש בהסתדרות.

עזור לנו!

אין לנו אלא תקציב עלוב לניהול מערכת־הבחירות. לא נוציא אפילו אחוז אחד מן ההון שיוציא המערך כדי לבלבל את מוחו של חבר ההסתדרות. אין לנו אלא חלק זעיר מן האוצר הגדול העומד לרשות הימין, על חלקיו השונים.

אנו זקוקים לעזרתך.

לא רק לקולך.

אם אתה אדם בעל הכרה, אם אתה מרגיש חובה לפעול למען שינוי פני הדברים, אם אתה מסכים לעקרונותינו — אל תעמוד מן הצד! תן לנו יד!

אנו זקוקים לשותפים? אנו זקוקים לפעילים! אנו זקוקים למתנדבים, שיקדישו חלק מזמנם למאבק זה! אנו זקוקים לכסף!!! אנו זקוקים לכל עזרה, בכל דרך שהיא!

אל תאמר: זה לא יעזור! אי־אפשר לשבור את שילטון הכוחים בהסתדרות!

בשנים האחרונות הוכחנו בכנסת, ולאחר מכן גם בהסתדרות, שאפשר להילחם בשחיתות — אם אנשים אמיצים מוכנים להעז, לחשוף ולגלות את האמת. אפשר לשים מחסום בפני קנוניות הבוסים ושילטון בעלי־השררה — אם ישנו כוח פעיל ויעיל, אפילו כשהוא קטן.

אין אנו מפזרים הבטחות־סרק. אין אנו מבטיחים דבר שלא קיימנו אותו עד כה. בין בחירות לבחירות לא בגדנו בעקרונות שבהם דגלנו ערב־הבחירות.

מה שהבטחנו בבחירות האחרונות — קיימנו.

מה שאנו מבטיחים עכשיו — נקיים.

אנשי העולם הזה — כוח חדש, שי"ח, האופוזיציה במק"י, חברי ועדי־עובדים הלוחמים — כל אלה כבר הוכיחו מי הם, מה הם, מה הם מסוגלים לעשות.

כל אחד מהם בנפרד — היה כוח לוחם. כולם יחד — זהו כוח לוחם גדול יותר, יעיל יותר, בעל אפשרויות גדולות יותר.

אם אתה תעזור לנו!

לכן — התקשר עם מטה־הבחירות הארצי שלנו. פנה אל מטה־הבחירות המקומי הקרוב ביותר למקום־מגוריך.

מלא את השאלון ושלח אותו אלינו.

שלח לנו תרומה — בכל סכום שהוא. גם לירה אחת תתקבל ברצון — כאות להזדהותך.

ארגן חוג־בית בביתך. נשמח לבוא אליך ולהסביר את עקרונותינו.

בוא לקחת חומר להפצה — כדי שתוכל לפעול בקרב ידידיך וחבריך.

אם אתה מחפש עדיין — שמע את דברינו, חשוב והחלט בעצמך! אם אתה משוכנע — עזור לשכנע את מכריך!

זהו מאבק חלוצי. הוא זקוק לאנשים מיוחדים — אנשים המוכנים לשחות נגד הזרם — אנשים שאינם אומרים „אמן" אחרי הסיסמאות הנבובות של השילטון וכלי־התקשורת — אנשים החושבים בעצמם, המחליטים בעצמם, המסיקים את המסקנות.

אם אתה כזה — מקומך אצלנו!

הצטרף למרי וחזית השמאל! הצטרף לכוח הלוחם לשינוי רדיקלי בהסתדרות!

הצטרף לאופוזיציה הלוחמת!

רשימת המטות

אילת — מתי גלעדי 354/5. ◆ **באר־שבע** — פולק, טל. 057־6369. ◆ **בת־ים** — ת.ד. 290 בת־ים. ◆ **חדרה** — אליעזר פיילר, קיבוץ יד־חנה. ◆ **חולון** — לחמן, שרת 15, חולון, ג'ורי, ז'בוטינסקי 29, טל. 03־89503. ◆ **חיפה** — אליעזר דומקה, זלמן שניאור 73, טל. 04־234210, שרה לוונברג, חרמון 15, טל. 04־64181. ◆ **קריות** — יוסי בלגלי, שיכון רסקו 24, קריית־מוצקין, טל. 04־732535. ◆ **ירוחם־דימונה** — ישעיהו שולץ 642/1, ירוחם. ◆ **ירושלים** — דפוס גיא, גרוזנברג 5, טל. 02־231180. ◆ **כרמיאל** — יוסף מלר, הגליל 37. ◆ **לוד** — יצחק נדלקוף, שיכון חיסכון ג' 46. ◆ **נתניה** — דורה, בן־בסט, שמואל הנציב 32, טל. 053־24163. ◆ **פתח־תקווה** — אורן, איכילוב 2, טל. 03־912494, משק גבזה, נחלת צבי 40, טל. 03־916183. ◆ **ראשון־לציון** — ציון פרידאן, יעקב כהן 13, טל. 03־998164. ◆ **רחובות, נס־ציונה, גדרה** — קולי ברקוביץ, אלקלעי 4, רחובות, טל. 03־954344. ◆ **רמלה** — פריד בורשא, ביאליק 20, טל. 961297. ◆ **תל־אביב, רמת־גן, גבעתיים** — המטה האיזורי: בר־כוכבא 71, טל. 03־283288/9, רמת־אביב: אריק קרנרמן, רידינג 27, טל. 03־410046.

אל: מרי וחזית השמאל
רח' בר־כוכבא 71, תל־אביב
טלפון 283288/9

אני מבקש להצטרף / להשתתף בפעילות / לקבל חומר הסברה / מוכן להתגייס לפעילות ביום הבחירות /

אני מצרף צ'יק / המחאת דואר / ע"ס ..... ל"י כתרומה למגבית הבחירות.

שם פרטי	שם משפחה	גיל	מקצוע

רחוב ומס'	עיר	טלפון	רכב (אם יש)

ההתחלה אליזבט טיילור בתפקיד קליאופטרה וריי צ'רד ברטון בתפקיד אנטוניוס. האהבה הגדולה שבתסריט הפכה לרומן הסוער ביותר בממלכת הסרטים.

הסוף קרוב לאחד מאתרי־הצילום של קליאופטרה ברומא, במכונית **רולס־רויס**, פורצת ליז טיילור בבכי בזרועות מי שהיה בעלה ומאהבה לפני ואחרי המצלמות.

בוכים, נבוכים ובודדים לעיני העולם כולו, נפרדו זה מזו בני־הזוג המפורסם ביותר בעולם

ריצ'רד לא ליז

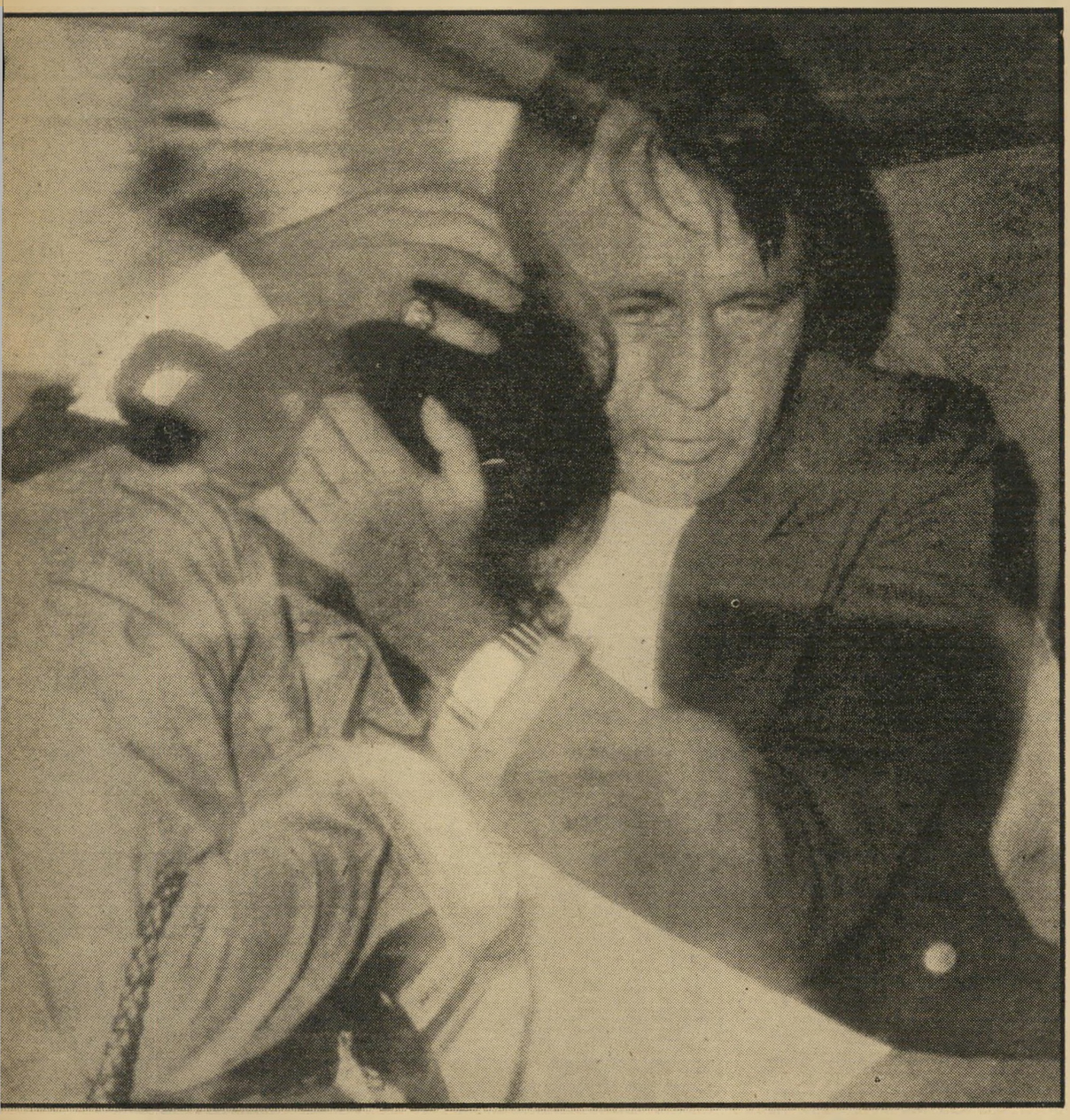

הבתם החלה כתעלול־פירסומת, נמשכה במיבצע פירסומת, והתנהלה מעל דפי־העיתונות בכותרות גדולות של יהלומים בני מאות קאראטים וגידופים בני כמה־שורות. היא גם הסתיימה באותה רמה: בווילה של קרלו פונטי וסופיה לורן, ליד רומא, עם מאות עיתונאים בחוץ, וברולס־רויס מפואר שכמעט ודרס את הצלמים למוות, תוך מנוסתו מפניהם.

הזוג המפורסם ביותר בעולם החליט להתגרש. איזה כאב־לב. איזו שימחה. הבקשה לגט הוגשה. אליזבט אמרה או־לי. ברטון מתגעגע. לאליזבט עצוב. לברטון רע. אולי יתפייסו. אולי לא יתפייסו.

אבל בתוך כל השמהה, זה היה גם קצת עצוב. ליז טיילור וריצ'רד ברטון היו, בסופו של דבר, הזוג המלכותי האחרון שנותר לפליטה בממלכת־הצללים של הקול־נוע. מכל השחקנים והשחקניות הממלאים כיום את מסך הכסף, אי־אפשר למצוא צמד אחר שעורר כל־כך הרבה התעניינות בזכות עצמו — ללא כל קשר לסרטים שעשה.

היום, כאשר האנטי־גיבור הוא באופנה, ואמצעי־התיקשורת הסירו כל צעיף של מיסתורין מהחיים הפרטיים של הכוכבים המפורסמים, ברטון וטיילור היו מציאה.

ביריונים על הגדר

„אנחנו מעסיקים בקביעות 4 ביריונים מקצועיים שישמרו על גדרות הווילות בהם אנו מתגוררים, אחרת היו מצלמים אותנו אפילו באמבטיה ובית־השימוש," טען פעם ברטון, כשרצה להסביר מדוע הוא זקוק למשכורת כל־כך גבוהה.

הוא שכח רק להזכיר שלפני שהוא משלם משכורת לבריונים, הוא צריך כסף גם לכמה ווילות, לכמה יאכטות, לכמה רולס־רויסים — ובעיקר לכמה מתנות ימי־הולדת יקרות לאשתו.

ברטון נולד בחוסר־כל, לפני 48 שנים, בעיירת כורים וולשים, למשפחה שבה היו 13 ילדים. מאז עבר כיברת דרך נכבדה, בתחילה, כאחד השחקנים השקספריים הגדולים בעולם. אחר, כבעלה של ליז. כאשר נשאל אם שלושה מליוני הדולרים שהוא ואשתו מבקשים עבור הישתתפות משותפת בסרט אינם מוגזמים, ענה: „לא. הדבר היחידי שמפריע לי הוא שלאליזבט משלמים שני מיליון ולי אחד. לא אראה את עצמי שחקן מצליח עד שלא ייהפך הסדר."

„מאיפה נמצאו משוגעים ששילמו לזוג המפורסם כל־כך הרבה כסף? הרי הסרטים שעשו השניים יחדיו לא היו מעולם שוברי־קופות: קליאופטרה, שבאמצעותה השתדכו, עבר על התקציב ב־

הגיבורים עייפים צח בידי הצלמים הזריזים: ברומא, מעמד שגיבוריו היו שמחזים לקצצו ושהונו מבעד לחלונות המכונית שמילטה את בני־הזוג — עייפים, מיואשים ומכונסים כל אחד בתוך עצמו — לחווילה של קרלו פונטי וסופיה לורן. היה זה סוף המירוץ לזוהר המשפחתי המפורסם ביותר בעולם.

הבעל הקודם

ליז לפישר נראר כקפריזה חולפת. אדי פישר. נישואיה של

לעשן על הבמה

ברטון, שהיה בשעתו אחד מגדולי השחקנים השקספיריים בעולם, טען שחלומו הגדול ביותר הוא לגלם תפקיד בו יוכל לעשן על הבמה במחזה על איש בן־זמננו.

דבש במונטה־קרלו

תמונות ראשונות של האושר החדש: ליז זו נפרדה ליז ממחלצותיה המסוגננות, הירבתה להופיע בלבוש צוענית בוהמית. וברטון במסע־קניות במונטה־קרלו. בתקופה

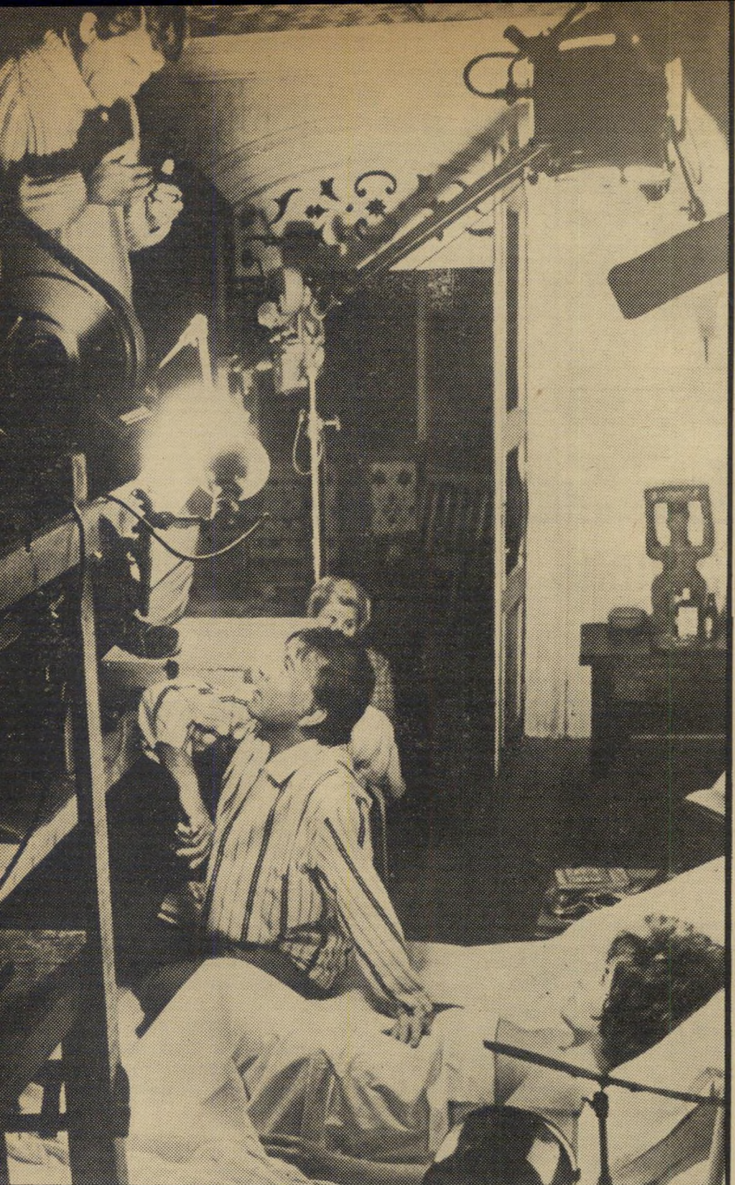

האינטימיות האבודה

באחד הסרטים האחרונים המשותפים לזוג טיילור—ברטון ניתן ביטוי מלא לאינטימיות המיוחדת לאלילים מצלולואיד. הזוג הפרטי בהחלט מקבל הוראות מהבמאי פיטר גלנוויל, בסרט השחקנים, איך להפגין פרטיות משכנעת תוך כדי שכיבה במיטה.

(המשך מעמוד 37)

מיליונים, בגלל נפתולי ומחלות השניים, היה לסרט היקר ביותר בהיסטוריה האמריקאית, גרר את חברת פוקס לאחד המשברים הפיננסיים החמורים ביותר שלה. אסונות אחרים, כמו השחקנים אנשים חשובים ביותר, אהבה למבוגרים או בום, גורמים עד היום לכל מפיץ סרטים סיוטים. רק כאשר הציגו על הבד בסיגנון בו הם חיו במציאות — כמו במי מפחד מוירג'יניה וולף או אילוף הסוררת, כשבמאי בעל יד־ברזל (מייק ניקולס בראשון, זפירלי בשני) שולט בכיפה — הניב משחקם פרי גם בקופה.

כוכבת מגיל 11

א שר לחיי הנישואין שלהם — כל שלב בו היה נחלת הכלל. השתייה המופרזת של ברטון, אשר התגרש בגלל אליזבט מאשתו סיביל, לאחר 14 שנות נישואין, ונטש קאריירה מזהירה של שחקן שקספירי — התפרשה לא פעם כנסיון להתנחם על מה שהחמיץ בחיים. פעם אמרו עליו כי יהיה יורשם של אוליביה וגילגוד. מאז נישא לליז, חדלו להתייחס אליו ברצינות.

גם היא לא טמנה ידה בצלחת. מגיל 11 הופיעה בסרטים. היא כיכבה לצד גדולי הבד, החל בלאסי (בסירטה הראשון) ועד לספנסר טרייסי ומונטגומרי קליפט. היא נישאה לכל סוגי הבעלים האפשריים, החל מבנו המפונק של איל רשת בתי המלון הילטון, עבור בבריטי המאופק המנומס מייקל ויילדינג, עבור במפיק היהודי הממולח ורב־המהלכים מייקל טוד, והמשך בזמר אדי פישר.

נישואיה לברטון, כשהיא בת 31 כבר, אירעו לה בתקופה פרובלמטית. מאחוריה היה עבר של „היפה בנשות תבל," ואוסקר אחד שניתן לה מתוך התחשבות וחמלה, אחרי שחזרה לשחק בגלוריה בעקבות ניתוח מסובך. אולם למרות זאת, לא חשד איש כי יש לה מושג במשחק. אמנם היו כמה סממנים מבטיחים בסרטים כמו מקום תחת השמש — אבל הוליווד נזקקה בעיקר לעיניים הסגולות ולעור הצח של האלהית, ולא לכישרון המישחק שלא היה.

ניבולי־פה

א לא שאליזבט לא רצתה להיות כל־כך אלהית — מה עוד שהביגוי כנראה שמעמד כזה מובטח רק כל עוד העור צח ומסביב לעיניים אין קמטים. ואשה אחרי גיל 30, מתחילה לחשוב על עניינים אלה: „הייתי רוצה שזה יחלוף ואתחיל לחיות כאשה נורמלית," אמרה פעם למייק ניקולס, בהתכוונה ליופיה.

באיזה מידה היתה כנה, קשה לדעת. העובדה היא, שכאשר הוצע לה התפקיד של מארתה במי מפחד מוירג'יניה וולף — העלתה ליז על גופה מייד 15 קילוגרמים נוספים. הדמות הענוגה, שלפה לפתע ציפורניים, חשפה שיניים, וירקה אל הקהל מבול של ניבולי־פה מדהימים. אם האוסקר הראשון ניתן לה מתוך רחמים, השני — עבור וירג'יניה וולף — ניתן לה, ללא ספק, מתוך הלם.

מאז, ראתה ליז את עצמה כשחקנית משובחת. אמנם היא חזרה שוב ושוב על הדמות של מארתה — אבל זה כנראה לא הפריע לה. אמר ברטון: „אני רוצה להרוויח שני מיליון דולאר בסרט — ו־אליזבט רוצה לשחק את האמלט."

ועוד מאימרות השפר של הבעל האוהב:

● „אמרתי לאליזבט שאם נמשיך להופיע יחדיו בסרטים, יתייחסו אלינו כאל השמן והרזה. תשובתה היתה: ‚מה רע בשמן והרזה.'"

● „אליזבט היא אשה יפה מאוד, עם כמה חסרונות. למשל — סנטר כפול, רגליים קצרות ובטן שנוטה להתנפח."

● „אם היא מאחרת ברבע שעה, היא משוכנעת שבעצם הקדימה בחצי שעה."

● „אין ביניהם ויכוח בקשר לזהותו של המפקד. מן ההתחלה ברור היה שאני הוא הקובע בבית. אני עושה זאת על־ידי דיבור. אני מדבר, מדבר, מדבר, עד שהסוררת הקטנה משתכנעת."

● „היא קנאית מאד, ובועטת בי מתחת לשולחן אם אני מתבונן פעמיים באותה נערה. אבל אני ממשיך להתבונן, משום שזה חשוב לערער לפעמים את בטחונה העצמי."

● „אני חושב שאנחנו מתאימים מאד זה לזה. היא נדבקה קצת מן ההשכלה שלי, ואני נדבקתי קצת מן הכנות שלה. זאת התכונה הבולטת ביותר בה. היא אינה מסוגלת לשקר."

ברטון נפרד מליז כשהוא לגמרי לא עליז. ואולי בזאת היה טמון סוד העניין שגילו מיליונים ברחבי העולם בגירושים הסנסציוניים: מראה של גבר גדול וחזק — כשהוא מוכה וסובל.

שכן לא היה ספק בכך: מאחורי הליגלוג, תאוות הרכילות, ורדיפת הפיקנטיות — נגע טיפור־גירושיהם של ליז וריצ'רד

החיה שמאחור

בנשף המסיכות באן של אלף הימים. הופיעה אליזבט ל־5 דקות, תחילה מאחורי מסיכה חיה (משמאל).

גם ליז בשקספירים

לליבם של מיליונים. הזוג המפורסם, שׁחיי־הנישואים שלו היו מעניינים הרבה יותר מסרטיו — סימל בעיני מיליונים את סיפור־האהבה וההצלחה ההוליוודי.

וכאשר נסתיים סיפור־אהבה זה, והעולם כולו ראה את תמונות השניים, כשהם נבוכים ובודדים, כשהם מבכים יחדיו את הדבר היקר שהיה להם ונופץ — נגע צערם של שני־האלילים לליבו של כל מעריץ־אלילים ברחוב.

המפסידה האמיתית היתה כמובן האשה המפורסמת ביותר בעולם, לא בעלה הׁאחרון.

שכן כיום ברור כבר שאליזבט טיילור צועדת בביטחה לקראת תהום נוראה — התהום של בדידות לעת זיקנה.

ליז תמצא עוד מאהבים רבים, וגם בעלים רבים, במשך שנים רבות. אולם אפשר כבר לקבוע בביטחה, כי בעל אמיתי, גבר שיאהב אותה ויישאר לצידה כל ימיה — לא תמצא יותר. ריצ׳רד ברטון היה הסיכוי האחרון שלה — והוא איננו עוד.

בקאריירה הסוערת שלה, מצאה ליז כמה גברים כאלה. עם אף אחד לא התמידה. את כולם (מלבד אחד — שנהרג) — היא זרקה.

העולם כולו נסער כאשר נישאה לאדי פישר. היה זה שבעה חודשים בלבד לאחר שבעלה הקודם, מייקל טוד, נהרג בתאונת־מטוס. ליז קרעה את אדי מאשתו, דבי ריינולדס, וילדיו, לקחה אותו לעצמה.

אף ששכרה של ליז בקולנוע היה כפול משל בעלה, לא השתחררה מתסביך־הנחיתות שלה כלפיו כשחקנית, וחיפשה לעצמה תפקידים של כבוד. בסרט **אילוף הסוררת** זכתה לשחק את שקספיר — ואפילו לא לדייק, תחת ידו המפליאה־עושת של זפירלי. ברטון היה בזמנו מגדולי השחקנים השקספיריים.

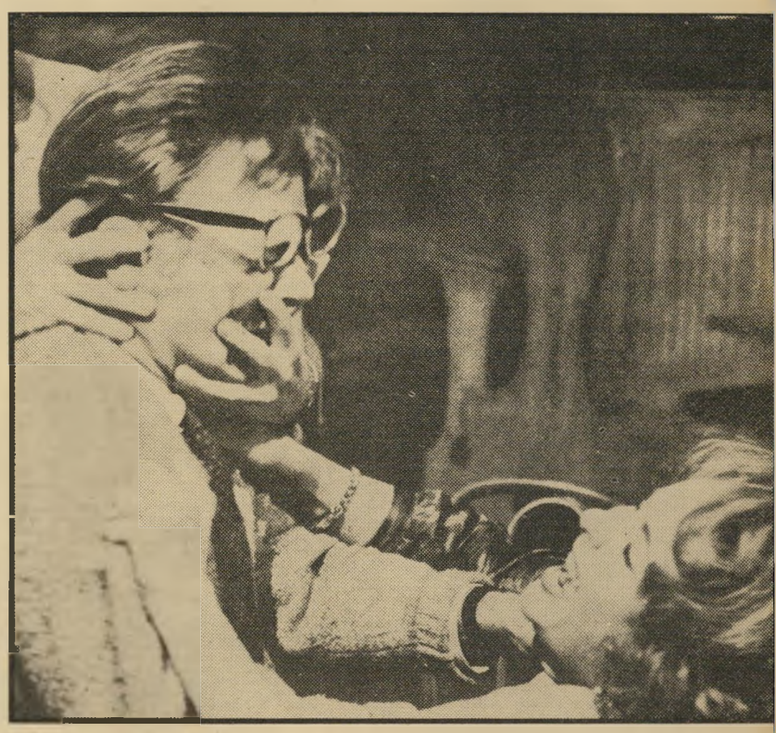

להוציא את העיניים

אף שהיה זה סרט צעקני ביותר, היה בו איזון מה לתאוותם המתמדת של ליז וברטון להוציא זה לזה את העיניים. היא הצליחה להראות לעולם שיש משהו מאחורי עיני המלאך שלה, השתמשה בקולה הצרחני כדי לצרוח צווחות של ממש.

לאחר הסערה, באו נסיונות־ההצדקה: הנה, ניסו מעריציה להשלות את עצמם: היא אמנם עשתה מעשה מכוער — אך היא אוהבת אותו. תראו איך הם מאושרים.

למה הרס העצמי?

הם היו נשואים באושר שלוש שנים, לפני שהאשלייה התנפצה מחדש.

טורפת־הגברים הכרונית השליכה את אדי, קרעה את ריצ׳רד ברטון מעל אשתו, והמעגל חזר על עצמו מחדש.

השבוע, לאחר שהוא נסגר פעם נוספת, בגירושין נוספים מגבר נפלא נוסף — קשה היה שלא לראות שזהו המסלול בו תמשיך שוברת־הלבבות המפורסמת של הקולנוע — עד שהגברים הנפלאים לא ירצו בה עוד. ואפילו לא הבלתי־נפלאים.

מה גרם לאשה זאת, שהעולם כולו נפרש לרגליה — להרוס ולאמלל את עצמה בשקדנות כזו?

עשרות הפסיכיאטרים והפסיכולוגים, שׁבטיפולם היתה במשך השנים, ודאי יודעים את הסיבה לבטח. המומחים שלא זכו להשכיב אותה על ספתם — יכולים רק לשער, על־פי דפוסי התנהגותה.

וקביעתם פה אחד, היא שליז טיילור היא אישיות נרקיסיטית* מובהקת וחסרת־תקנה.

נרקיסיזם היא מחלה בה מאוהב החולה בעצמו. אדם כזה סובל מקשיים חמורים בתפיסת המציאות שמחוץ לעצמו.

תינוק מתחיל את חייו כנרקיסט, אינו מבדיל בין עצמו לבין העולם החיצון. אולם כשהוא גדל, מתפתחת ההבנה, והוא מתחיל לקשור קשרים עם העולם החיצון.

אלא שלעיתים יכולה לקרות תקלה בהתפתחות זו, כאשר העולם החיצון — הוריו בעיקר — מאכזב ואינו נענה לקראתו. הילד, במבוכה וכאב, נסוג לאחור, מתייאש מהאפשרות לקשור קשרים משביעי־רצון, חוזר לשלב של מציאת מרכז עולמו וסיפוקו בו עצמו.

ליז טיילור, למרבית הפליאה, עברה ילדות קשה מאוד, מבחינה פסיכולוגית. בגיל עשר כבר היתה כוכבת, שנים לפני כן כבר שועבדה על־ידי אמה למטרה הקדושה הזו. האם דירבנה אותה קשות, ניתקה אותה מסביבת ילדים נורמלית, הענישה אותה, כבר מגיל שלוש, בעונשים חמורים — שהחמור בהם היה התעלמות והפגנת אדישות לתינוקת תקופות ארוכות.

הילדה הקטנה הסיקה את המסקנה: העולם החיצון אינו רוצה בה, אינו אוהב אותה, אינו מעוניין בה.

ומאז ועד היום, לא הצליחו כל גברי העולם לשכנע אותה שאין זה כך.

*) מושג אותו שאל פרויד מאגדה יוונית עתיקה על רועה חתיך שהתאהב בעצמו, כאשר ראה את דמותו במי־הנחל.

כל החיים מסיכה

באחד מסרטיה האחרונים, **טקס סודי** של ג׳וזף לוזי, בו שיחקה בלי בעלה לשעבר, הופיעו פניה של ליז כמסיכה בידי השחקנית מיא פארו. האם פני המלאך היו רק מסיכה על פניה האמיתיים של כוכבת קפריזית, מלאה רגשי נחיתות וקנאית להחריד?

המחיר: 2.50 ל"י | מספר 1875 | שנה 37 | י' אב תשל"ג 8.8.73

העולם הזה

טורפת־הגברים החולנית עשתה זאת שוב:

אחרי שקרעה את בעלה מזרועות אשתו והרסה את הקריירה שלו

הטרגדיה של ליז